

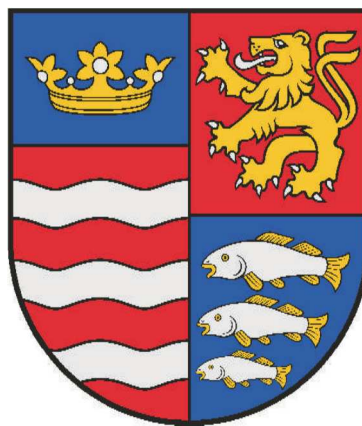

I. etapa Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja
je spolufinancovaná Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja
a rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja.
Európsky fond regionálneho rozvoja
„Investícia do vašej budúcnosti“.

Príloha k Súbornému stanovisku

PREŠOVSKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ

Územný plán Prešovského samosprávneho kraja

ZMENA ZADANIA

červenou farbou- kurzívou: doplnený text

Apríl 2017
~~September 2015~~

I. etapa Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja
je spolufinancovaná Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja
a rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja.
Európsky fond regionálneho rozvoja
„Investícia do vašej budúcnosti“.

Územný plán Prešovského samosprávneho kraja - Zadanie - čístopis

Myšia hôrka, Spišský Štvrtok, Prešovský samosprávny kraj.
Najstaršie známe urbanizované územie s kamennou architektúrou v pravekej strednej Európe.
Vek takmer 4 tis. rokov, staršia doba bronzová.

*Našu zem sme nezdedili od rodičov,
ale požičali sme si ju od detí.*

I. etapa Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja
je spolufinancovaná Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja
a rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja.
Európsky fond regionálneho rozvoja
„Investícia do vašej budúcnosti“.

Obstarávateľ: Prešovský samosprávny kraj

Sídlo:

Námestie mieru 2

080 01 Prešov

Štatutárny orgán:

MUDr. Peter Chudík, predseda PSK

Zastúpený vo veciach technických:

Ing. Jaroslav Lizák, vedúci oddelenia
územného plánovania a životného prostredia

Poverený obstarávateľ:

Ing. Jaroslav Lizák, ev.č. 251

Slnecná 20, Ľubica **do 04.08.2016**

Zmena povereného obstarávateľa:

Ing. Katarína Ježová, ev.č.360 od 05.08.2016

Spracovateľ:

Sídlo:

Slovak MedicalCompany, a.s.

Duchnovičovo námestie 1

080 01 Prešov

Štatutárny orgán predstavenstva:

Ing. arch. Jozef Kužma, predseda

Zastúpený vo veciach technických:

Ing. arch. Jozef Kužma, autorizovaný architekt

Hlavný riešiteľ:

Ing. arch. Jozef Kužma, autorizovaný architekt

Číslo osvedčenia:

1203 AA

Čistopis zadania Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja prešiel jazykovou úpravou.

I. etapa Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja
je spolufinancovaná Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja
a rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja.
Európsky fond regionálneho rozvoja
„Investícia do vašej budúcnosti“.

OBSAH

A. Dôvody na obstaranie územného plánu	7
B. Určenie hlavných cieľov rozvoja územia vyjadrujúcich rozvojový program obstarávateľa a varianty trendov celkového rozvoja územia, ktoré sa majú riešiť	8
B.1 Určenie hlavných cieľov rozvoja územia vyjadrujúcich rozvojový program obstarávateľa	8
C. Vymedzenie riešeného územia	8
D. Vzťahy vyplývajúce z Koncepcie územného rozvoja Slovenska na riešené územie a požiadavky na riešenie vyplývajúce zo schválených územnoplánovacích dokumentácií, z územnoplánovacích podkladov a z ďalších odvetvových koncepcií a stratégií týkajúcich sa riešeného územia	10
D.1 Vzťahy vyplývajúce z Koncepcie územného rozvoja Slovenska na riešené územie	10
D.2 Požiadavky na riešenie vyplývajúce zo schválených územnoplánovacích dokumentácií susedných veľkých územných celkov Slovenskej republiky	11
D.3 Požiadavky na riešenie vyplývajúce z vyhodnotenia schválenej územnoplánovacej dokumentácie samosprávneho kraja	12
D.4 Požiadavky na riešenie vyplývajúce zo schválených územnoplánovacích dokumentácií miest a obcí	13
D.5 Požiadavky na riešenie vyplývajúce zo schválených územnoplánovacích dokumentácií susedných štátov	14
D.6 Požiadavky na riešenie vyplývajúce z územnoplánovacích podkladov PSK	14
D.7 Požiadavky na riešenie vyplývajúce z ďalších odvetvových koncepcií a stratégií ústredných orgánov štátnej správy	15
D.8 Požiadavky na riešenie vyplývajúce z ďalších koncepcií a stratégií PSK	15
D.9 Požiadavky na riešenie vyplývajúce zo známych zámerov iných subjektov týkajúcich sa riešeného územia	15
D.10 Požiadavky na riešenie vyplývajúce zo známych zámerov tretieho sektora	24
E. Požiadavky na riešenie územnoplánovacej dokumentácie vyplývajúce zo základných demografických, sociálnych a ekonomických údajov a prognóz	24
E.1 Demografická štruktúra obyvateľov	24
E.2 Prognóza demografického vývoja obyvateľov	35
E.3 Požiadavky na riešenie vyplývajúce zo základných sociálnych údajov a prognóz	36
E.4 Ekonomická aktivita obyvateľstva	37
E.5. Domový a bytový fond	40
F. Požiadavky na rozvoj sídelnej štruktúry riešeného územia vo vzťahu k funkcii obcí v štruktúre osídlenia	42
G. Limity využitia územia a okruhy problémov riešenia vyplývajúce z prieskumov a rozborov	42
G.1 Limity využitia územia	42
G.2 Okruhy problémov riešenia vyplývajúce z prieskumov a rozborov	43
H. Požiadavky na ochranu prírody a tvorbu krajiny, ochranu kultúrneho dedičstva, ochranu prírodných zdrojov, ložísk nerastov a všetkých chránených území a ich ochranných pásiem podľa osobitných predpisov, vrátane požiadaviek na územný systém ekologickej stability	43
H.1 Požiadavky na ochranu prírody a tvorbu krajiny	43
H.2 Požiadavky na ochranu kultúrneho dedičstva	42
H.3 Požiadavky na ochranu a využiteľnosť prírodných zdrojov (nerasty, pôda, voda)	45
H.4 Požiadavky na zabezpečenie ekologickej stability územia	46

I. etapa Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja
je spolufinancovaná Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja
a rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja.
Európsky fond regionálneho rozvoja
„Investícia do vašej budúcnosti“.

I.	Požiadavky na vymedzenie významných rozvojových plôch, územia špeciálnych záujmov, prípadne na umiestnenie občianskeho vybavenia regionálneho významu	47
I.1	Požiadavky na vymedzenie významných rozvojových plôch a území špeciálnych záujmov	47
I.2	Požiadavky na umiestnenie občianskeho vybavenia vrátane sociálnej infraštruktúry regionálneho významu	47
J.	Požiadavky na riešenie verejného dopravného a technického vybavenia	48
J.1	Požiadavky na riešenie verejného dopravného vybavenia	48
J.2	Požiadavky na riešenie technického vybavenia	56
K.	Požiadavky z hľadiska ochrany životného prostredia vrátane požiadaviek na hodnotenie predpokladaných vplyvov na životné prostredie	63
K.1	Požiadavky z hľadiska ochrany životného prostredia	63
K.2	Požiadavky na hodnotenie predpokladaných vplyvov na životné prostredie	66
L.	Osobitné požiadavky z hľadiska ochrany poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu	66
L.1	Požiadavky z hľadiska ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu	66
L.2	Požiadavky z hľadiska ochrany lesného pôdneho fondu	67
M.	Požiadavky vyplývajúce najmä zo záujmov obrany štátu, z požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami	68
M.1	Požiadavky vyplývajúce zo záujmov obrany štátu	68
M.2	Požiadavky vyplývajúce zo záujmov civilnej ochrany obyvateľstva	68
M.3	Požiadavky vyplývajúce z požiarnej ochrany	68
M.4	Požiadavky vyplývajúce z ochrany pred povodňami	69
M.5	Iné požiadavky vyplývajúce z bezpečnostných rizík obyvateľstva	69
N.	Požiadavky na určenie zásad a regulatívov priestorového usporiadania a funkčného využívania územia, na vymedzenie koridorov a plôch na verejnoprospešné stavby	69
O.	Požiadavky na rozsah a spôsob spracovania územného plánu	71

I. etapa Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja
je spolufinancovaná Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja
a rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja.
Európsky fond regionálneho rozvoja
„Investícia do vašej budúcnosti“.

PRÍLOHA č. 1

Závazná časť Konceptcie územného rozvoja Slovenska 2001 v znení neskorších predpisov. Vybrané časti súvisiace s riešeným územím.

PRÍLOHA č. 2

Závazná časť Územného plánu veľkého územného celku Košický kraj v znení neskorších predpisov. Vybrané časti súvisiace s riešeným územím.

PRÍLOHA č. 3

Závazná časť Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj v znení neskorších predpisov. Vybrané časti súvisiace s riešeným územím.

PRÍLOHA č. 4

Závazná časť územného plánu veľkého územného celku Žilinský kraj v znení neskorších predpisov. Vybrané časti súvisiace s riešeným územím.

PRÍLOHA č. 5

Vybrané odvetvové koncepcie a stratégie ústredných orgánov štátnej správy, vybrané legislatívne predpisy a medzinárodné dokumenty.

~~PRÍLOHA č. 6~~

~~Definície pojmov.~~

PRÍLOHA č. 7 6

Zoznam použitých skratiek.

PRÍLOHA č. 8 7

Ochranné pásma.

I. etapa Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja je spolufinancovaná Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja. Európsky fond regionálneho rozvoja „Investícia do vašej budúcnosti“.

A. Dôvody na obstaranie územného plánu

Prešovský samosprávny kraj je počtom obyvateľov najľudnatejším a rozlohoudruhým najrozsiahlejším samosprávnym krajom Slovenskej republiky. Spoločnú hranicu má s tromi samosprávnymi krajmi Slovenskej republiky, dvomi vojvodstvami Poľskej republiky a jednou oblasťou Ukrajiny.

Priestorové usporiadanie a funkčné využívanie jeho územia sa v súčasnosti riadi Územným plánom veľkého územného celku Prešovského kraja (ďalej aj ÚPN VÚC PK). Dokument vychádza z údajovej základne prvej polovice 90-tych rokov minulého storočia a po viacerých aktualizáciách (roky 2002, 2003, 2004 a 2009) zohľadňuje legislatívny stav a strategické dokumenty platné v roku 2008.

Verejný, súkromný a nevládný sektor pripravili v poslednom období mnoho špecifických rozvojových zámerov a návrhov na vykonávanie činností, ktoré výrazne ovplyvnia priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia kraja a platný územný plán ich, ani napriek poslednej aktualizácii v roku 2009, nezohľadňuje dostatočne. Zároveň bol v roku 2011 zrušený Vojenský obvod Javorina a dňom zániku bolo celé územie o rozsahu asi 31,5 tis. hektárov zaradené do Prešovského samosprávneho kraja.

Územný plán Prešovského samosprávneho kraja (ďalej tiež ÚPN PSK) je v súlade s § 17 ods. 2 písm. a) zákona Federálneho zhromaždenia Československej socialistickej republiky č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov obstarávaný z vlastného podnetu PSK, ako príslušného orgánu územného plánovania podľa § 16 ods. 2 stavebného zákona, a na základe § 18 ods. 2 stavebného zákona obstarávateľa územných plánov regiónov na svojom území.

Zo začatím procesu obstarávania súhlasilo zastupiteľstvo Prešovského samosprávneho kraja svojim uznesením č. 559/2013 dňa 15.10.2013.

Proces obstarávania územného plánu je z hľadiska zdrojov financovania rozdelený do dvoch etáp. Prvá etapa končí dodaním konceptu územného plánu a správy o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie. Je financovaná z rozpočtu samosprávneho kraja, štátneho rozpočtu Slovenskej republiky a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci projektu „Územný plán PSK - I. etapa“. Projekt je podporený v programovacom období 2007 - 2013 prostredníctvom Regionálneho operačného programu, štvrtej prioritnej osi opatrenia 4.1 a výzvy ROP-4.1d-2012/01. Druhá etapa končí uložením schválenej územnoplánovacej dokumentácie a bude financovaná z rozpočtu, prípadne doplnkových zdrojov, samosprávneho kraja.

Obstarávanie územného plánu je v súlade s § 2a stavebného zákona zabezpečené prostredníctvom Ing. Jaroslava Lizáka, bytom Slnčná ulica č. 20, 059 71 Ľubica, evidovanom v zozname odborne spôsobilých osôb pod číslom 251 **do 04.08.2016. Od 05.08.2016 je poverenou obstarávateľkou Ing. Katarína Ježová, ktorá je evidovaná v zozname odborne spôsobilých osôb pod číslom 360.** Na zabezpečenie spracovateľa územného plánu sa v súlade s požiadavkami § 19a stavebného zákona použila forma súťaže návrhov podľa všeobecných predpisov o verejnom obstarávaní. Spracovateľom je firma Slovak Medical Company, a.s., so sídlom Duchnovičovo námestie 1, 080 01 Prešov, s hlavným riešiteľom Ing. arch. Jozefom Kužmom, autorizovaným architektom s osvedčením číslo 1203 AA, ktorá je zároveň spracovateľom hodnotiacej environmentálnej dokumentácie územného plánu ako strategického dokumentu.

B. Určenie hlavných cieľov rozvoja územia vyjadrujúcich rozvojový program obstarávateľa a varianty trendov celkového rozvoja územia, ktoré sa majú riešiť

B.1 Určenie hlavných cieľov rozvoja územia vyjadrujúcich rozvojový program obstarávateľa

Súčasnú spoločensko-ekonomickú podmienku a rozvojové zámery Prešovského samosprávneho kraja vyjadrené v platnom programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja a rozvojových dokumentoch pripravovaných pre najbližšie programovacie obdobie sú založené na:

- ekonomickom oživení samosprávneho kraja, najmä podporou malého a stredného podnikania v oblasti:
  - poľného a lesného hospodárstva,
  - drevospracujúceho, potravinárskeho a strojárkeho priemyslu,
  - priemyslu cestovného ruchu,
- posilnení identity a zachovaní svojbytnosti Spiša, Šariša a Zemplína,
- stabilizácii vidieckeho osídlenia a primeranom rozvoji mestských sídiel.

Hlavným cieľom ÚPN PSK je riešiť priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia samosprávneho kraja v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja (ďalej TUR), resp. života.

Špecifickým cieľom územného plánu je:

1. Definovať zásady a regulatívy štruktúry osídlenia, priestorového usporiadania a funkčného využitia územia, verejného dopravného a technického vybavenia.
2. Definovať zásady a regulatívy priestorových požiadaviek ochrany a využitia prírodných zdrojov a významných krajinných prvkov a starostlivosti o ŽP a chránené územia.
3. Riešiť vzájomnú nadväznosť územného rozvoja samosprávneho kraja a jeho obcí, väzby na susediace samosprávne kraje a štáty, ako aj verejnoprospešné stavby a chránené časti krajiny samosprávneho kraja.

Základnou úlohou územného plánu je tvorba koordinačných podmienok a vytvorenie dostatku údajov, zásad a regulatívov pre spracovanie územných plánov obcí a strategických regionálnych rozvojových dokumentov samosprávneho kraja.

Účelom územného plánu je záväzné určenie zásad a regulatívov štruktúry osídlenia samosprávneho kraja, priestorového usporiadania a funkčného využitia jeho územia, zabezpečenie požiadaviek územného systému ekologickej stability, tvorby krajiny a ochrany životného prostredia. Súčasťou je zabezpečenie optimálneho vzťahu k ochrane kultúrnych pamiatok, pamiatkových rezervácií, zón a priestorov.

Vo vzťahu k územným plánom obcí významnou úlohou tohto územného plánu je riešenie verejného dopravného a technického vybavenia samosprávneho kraja, vymedzenie verejnoprospešných stavieb a chránených častí krajiny.

Návrhovým rokom Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja je rok 2040.

C. Vymedzenie riešeného územia

Riešené územie je z hľadiska územného usporiadania Slovenskej republiky totožné so samosprávnym územným celkom PSK a zahŕňa 23 samosprávnych území miest a 641 samosprávnych území obcí, ktoré sú vytvorené zo 724 katastrálnych území (Mapa č. 1 Riešené územie).

Súčasťou riešeného územia nie je územie vojenského obvodu Valaškovce, tvorené tromi katastrálnymi územiami.

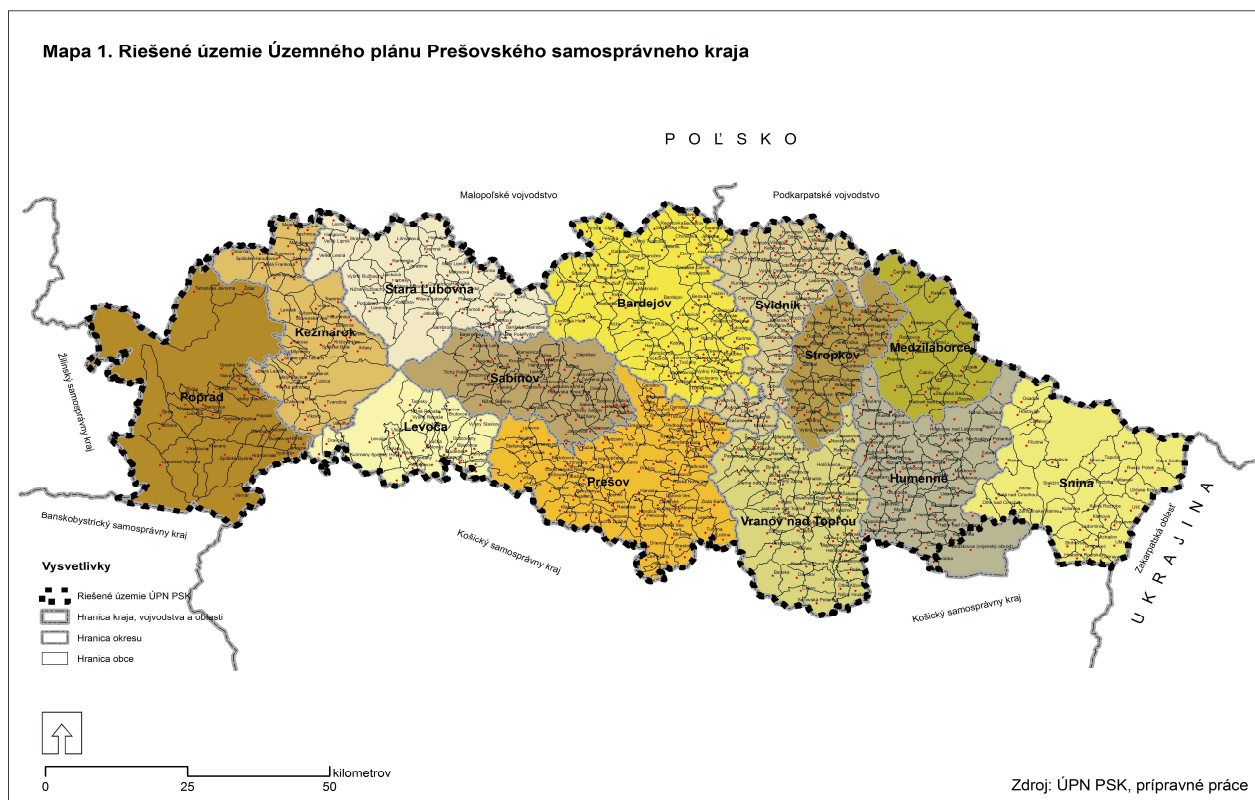

I. etapa Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja
je spolufinancovaná Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja
a rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja.
Európsky fond regionálneho rozvoja
„Investícia do vašej budúcnosti“.

Územný plán Prešovského samosprávneho kraja - Zadanie - čistopis

Z hľadiska správneho usporiadania je riešené územie súčasťou Prešovského kraja, ktorý má spolu s jedným vojenským obvodom celkom 665 správnych obcí a je rozčlenený do 13 okresov.

Riešeným územím je teda celý územný obvod PSKs rozlohou 8845,2 km², ktorý je zároveň samostatným správnym celkom Slovenskej republiky.

Na severe je riešené územie vymedzené štátnou hranicou Slovenskej republiky s Poľskou republikou (Malopolské a Podkarpatské vojvodstvo) v dĺžke asi 360 km, na východe štátnou hranicou s Ukrajinou (Zakarpatská oblasť) v dĺžke asi 38 km, na juhu hranicou Košického samosprávneho kraja a nazápade hranicami Banskobystrického a Žilinského samosprávneho kraja.

Hranica bilančného územia územného plánu je totožná s riešeným územím, prípadne so správnu hranicou Prešovského kraja.

Záujmovým územím sú prihraničné územia Košického, Banskobystrického a Žilinského samosprávneho kraja Slovenskej republiky, Malopolského a Podkarpatského vojvodstva Poľskej republiky a Zakarpatskej oblasti Ukrajiny.

Z Banskobystrického kraja ide o 4 obce v okrese Brezno, zo Žilinského kraja 5 obcí z okresu Liptovský Mikuláš a z Košického kraja jeto 64 obcí z okresov Gelnica, Košice-okolie, Michalovce, Rožňava, Sobrance, Spišská Nová Ves a Trebišov. Celkom má spoločnú hranicu s PSK 73 obcí Slovenskej republiky.

Z geomorfologického hľadiska (Mazúr, E., Lukniš, M., Atlas Slovenskej socialistickej republiky, SAV, 1980) je riešené územie súčasťou Alpsko-himalájskej sústavy, podsústav Karpaty a Panónska panva a provincií Západné Karpaty, Východné Karpaty a Východopanónska panva, v členení podľa tabuľky:

Geomorfologické jednotky riešeného územia

Sústava	Podsústava	Provincia	Subprovincia	Oblasť	Celok
Alpsko-himalájska	Karpaty	Západné Karpaty	Vnútorne Západné Karpaty	Fatransko-tatranská oblasť	Branisko
					Hornádska kotlina
					Nízke Tatry
					Podtatranská kotlina
					Tatry
				Lučensko-košická zníženina	Košická kotlina
				Matransko-slánska oblasť	Slanské vrchy
			Vonkajšie Západné Karpaty	Slovenské Rudohorie	Čierna Hora
				Podhľadno-magurská oblasť	Bachureň
					Levočské vrchy
		Spišská Magura			
		Spišsko-šarišské medzihorie			
		Šarišská vrchovina			
		Východné Beskydy	Čergov		
			Ľubovnianska vrchovina		
	Pieniny				
	Východné Karpaty	Vonkajšie Východné Karpaty	Nízke Beskydy	Beskydské predhorie	
Busov					
Vnútorne Východné Karpaty		Poloniny	Bukovské vrchy		
		Vihorlatsko-gutinská oblasť	Vihorlatské vrchy		
Panónska panva	Východopanónska panva	Veľká dunajská kotlina	Východoslovenská nížina	Východoslovenská rovina	
				Východoslovenská pahorkatina	

Zdroj: UPN PSK, prípravné práce

D. Vzťahy vyplývajúce z Koncepcie územného rozvoja Slovenska na riešené územie a požiadavky na riešenie vyplývajúce zo schválených územnoplánovacích dokumentácií, z územnoplánovacích podkladov a z ďalších odvetvových koncepcií a stratégií týkajúcich sa riešeného územia

D.1 Vzťahy vyplývajúce z Koncepcie územného rozvoja Slovenska na riešené územie

Priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia Slovenska rieši Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 schválená vládou Slovenskej republiky uznesením č. 1033 dňa 31. októbra 2001. Návrh záväznej časti schválila vláda SR uznesením č. 880/2002 dňa 14. augusta 2002a záväzná časť bola vyhlásená nariadením vlády SR číslo 528/2002 Z.z. s účinnosťou od 15. septembra 2002, v znení nariadenia vlády SR č. 461/2011 Z.z. zo 16. novembra 2011, ktorým sa vyhlásili zmeny a doplnky záväznej časti Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2001 a ktoré nadobudli účinnosť od 20. decembra 2011.

Návrh štruktúry osídlenia je založený na mestských sídlach ako centrách a ťažiskách osídlenia, bez špecifikácie vidieckej krajiny a vidieckych sídiel.

I. etapa Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja
je spolufinancovaná Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja
a rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja.
Európsky fond regionálneho rozvoja
„Investícia do vašej budúcnosti“.

Územný plán Prešovského samosprávneho kraja - Zadanie - čistopis

Na území PSK sú jednotlivé druhy sídelných centier zastúpené nasledovne:

Druh sídelného centra		Názov mesta
Špecifické		v riešenom území sa nevyskytuje
1. skupiny	1. podskupina	Prešov
	2. podskupina	Poprad
2. skupiny	1. podskupina	Bardejov, Humenné
	2. podskupina	Kežmarok, Vranov nad Topľou
3. skupiny	1. podskupina	Levoča, Stará Ľubovňa, Snina, Svidník
	2. podskupina	Medzilaborce, Sabinov, Stropkov, Svit, Vysoké Tatry
4. skupiny		Lipany, Spišská Belá, Spišské Podhradie, Giraltovce
5. skupiny		Hanušovce nad Topľou, Podolíneec, Spišská Stará Ves, Veľký Šariš

Požiadavky na riešenie:

- požiadavky záväznej časti Koncepcie územného rozvoja Slovenska, ktoré majú dopad na Prešovský samosprávny kraj a je ich potrebné premietnuť a zapracovať do riešenia územného plánu regiónu, sú uvedené v prílohe č. 1 tohto zadania,
- prevziať usporiadanie a hierarchizáciu štruktúry osídlenia a uzlov sídelných a hospodárskych aglomerácií v medzinárodných a celoštátnych súvislostiach, hlavné urbanizačné osi a zásady usmerňovania územného rozvoja,
- s cieľom utvárať na riešenom území rovnocenné životné podmienky vo vzťahu k územiu Slovenska a vytvárať územné predpoklady na zachovanie životného prostredia, zabezpečenie ekologickej stability a zachovanie kultúrno-historického dedičstva:
  - usporiadanie a hierarchizáciu štruktúry vidieckeho osídlenia,
  - urbanizačné osi na území PSK,
  - zásady usmerňovania územného rozvoja najmä vo vidieckych sídlach.
  - pre oživenie stagnujúcich a ťažko adaptabilných okresov s pretrvávajúcou ekonomickou a sociálnou stagnáciou prehodnotiť a rozpracovať mestské sídla a vidiecke osídlenie v suburbánných zónach okolo ťažísk osídlenia, s ohľadom na stupeň ich sociálnoekonomického rozvoja, hospodársku základňu, priemysel cestovného ruchu a potreby usporadúvania vrcholových športových podujatí.

D.2 Požiadavky na riešenie vyplývajúce zo schválených územnoplánovacích dokumentácií susedných veľkých územných celkov Slovenskej republiky

Požiadavky na riešenie vyplývajúce zo schválených územnoplánovacích dokumentácií susedných krajov Slovenskej republiky sa týkajú:

- Územného plánu veľkého územného celku Košický kraj v znení zmien a doplnkov 2014, ktorých záväzná časť bola vyhlásená všeobecne záväzným nariadením zastupiteľstva KSK č. 6/2014 zo dňa 30. júna 2014,
- Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj v znení zmien a doplnkov 2009 a zmien a doplnkov 2014, schválených uznesením zastupiteľstva BBSK č. 84/2014 dňa 5. decembra 2014, ktorých záväzná časť bola vyhlásená všeobecne záväzným nariadením zastupiteľstva BBSK č. 27/2014 a účinnosť nadobudla dňa 16. januára 2015,
- Územného plánu veľkého územného celku Žilinský kraj v znení zmien a doplnkov č. 4 (úplné znenie).

Požiadavky na riešenie

- požiadavky záväzných častí ÚPN VÚC Banskobystrického, Košického a Žilinského kraja, ktoré majú dopad na Prešovský samosprávny kraj a je ich potrebné premietnuť a zapracovať do riešenia územného plánu regiónu sú uvedené v prílohách č. 2 až 4 tohto zadania,
- pri spracovaní sa zamerať na prepojenia rozvojových osí, verejné dopravné a technické vybavenie, územný systém ekologickej stability a prihraničných hospodárskych rozvojových zámerov.

D.3 Požiadavky na riešenie vyplývajúce z vyhodnotenia schválenej územnoplánovacej dokumentácie samosprávneho kraja

Priestorové usporiadanie a funkčné využívanie riešeného územia sa v súčasnosti riadi Územným plánom veľkého územného celku Prešovského kraja, ktorý bol schválený uznesením vlády Slovenskej republiky číslo 268/1998 a jeho záväzná časť bola vyhlásená nariadením vlády SR číslo 216/1998 Z.z. v znení neskorších predpisov.

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 216/1998 Z.z. sa menilo a dopĺňalo nariadením vlády Slovenskej republiky č. 679/2002Z.z., ktoré schválila vláda Slovenskej republiky uznesením č. 1277 z 27.11.2002 a dopĺňalo nariadením vlády Slovenskej republiky č. 111/2003Z.z., ktoré schválila vláda Slovenskej republiky uznesením č. 163 z 12.3.2003.

Zmeny a doplnky Územného plánu veľkého územného celku Prešovského kraja, 2004 schválilo zastupiteľstvo Prešovského samosprávneho kraja uznesením č. 228/2004 dňa 22.6.2004 a jeho záväznú časť vyhlásilo všeobecne záväzným nariadením Prešovského samosprávneho kraja č. 4/2004, ktoré schválilo tým istým uznesením.

Zmeny a doplnky Územného plánu veľkého územného celku Prešovského kraja, 2009 schválilo zastupiteľstvo Prešovského samosprávneho kraja uznesením č. 588/2009 dňa 27.10.2009 a jeho záväznú časť vyhlásilo všeobecne záväzným nariadením Prešovského samosprávneho kraja č. 17/2009, ktoré schválilo uznesením č. 589/2009 dňa 27.10.2009.

Z vyhodnotenia uvedenej schválenej územnoplánovacej dokumentácie vyplývajú nasledovné požiadavky na riešenie:

- po doplnení a aktualizovaní údajov a dát v primeranej miere využiť z územného plánu oblasť demografie, sociálnej infraštruktúry, rekreácie a cestovného ruchu, kultúrneho dedičstva, sietí nadradenej technickej infraštruktúry, životného prostredia, ochrany prírody a krajinného potenciálu, ako aj odporúčania pre realizáciu,
- ~~spresniť názvoslovie priestorových, funkčných a územných súvislostí, vrátane stanovenia hierarchie sídiel na území PSK,~~
- definovať **sídelné centrá**, ťažiská osídlenia a rozvojové osi s prepojením na susediace štáty,
- definovať hospodárske a turistické rozvojové osi v súvislosti s krajinným potenciálom, zastavaným územím, nadradeným dopravným systémom a sieťami technickej infraštruktúry.
- definovať obce s neriadeným nárastom, vymierajúce obce a obce v suburbánnom pásme miest.
- definovať strety záujmu osídlenia s chránenými územiami pri zohľadnení demografických prognóz,
- doriešiť problémové priestory bezfunkčnej výrobnéj základne, so znižovaním počtu obyvateľov alebo s úbytkom pracovných síl. ~~Tieto priestory sú v okresoch Kežmarok, Vranov Nad Topľou, Sabinov, Medzilaborce a Snina,~~
- prehodnotiť a stanoviť ochranné pásma, vrátane environmentálnych záťaží, ako možného limitu využitia územia,
- definovať funkčné využitie územia bývalého VO Javorina a jeho nadväznosti na širšie územie.
- ~~prehodnotiť v štruktúre osídlenia navrhovaný zábavno-rekreačný park Vtáčie údolie.~~

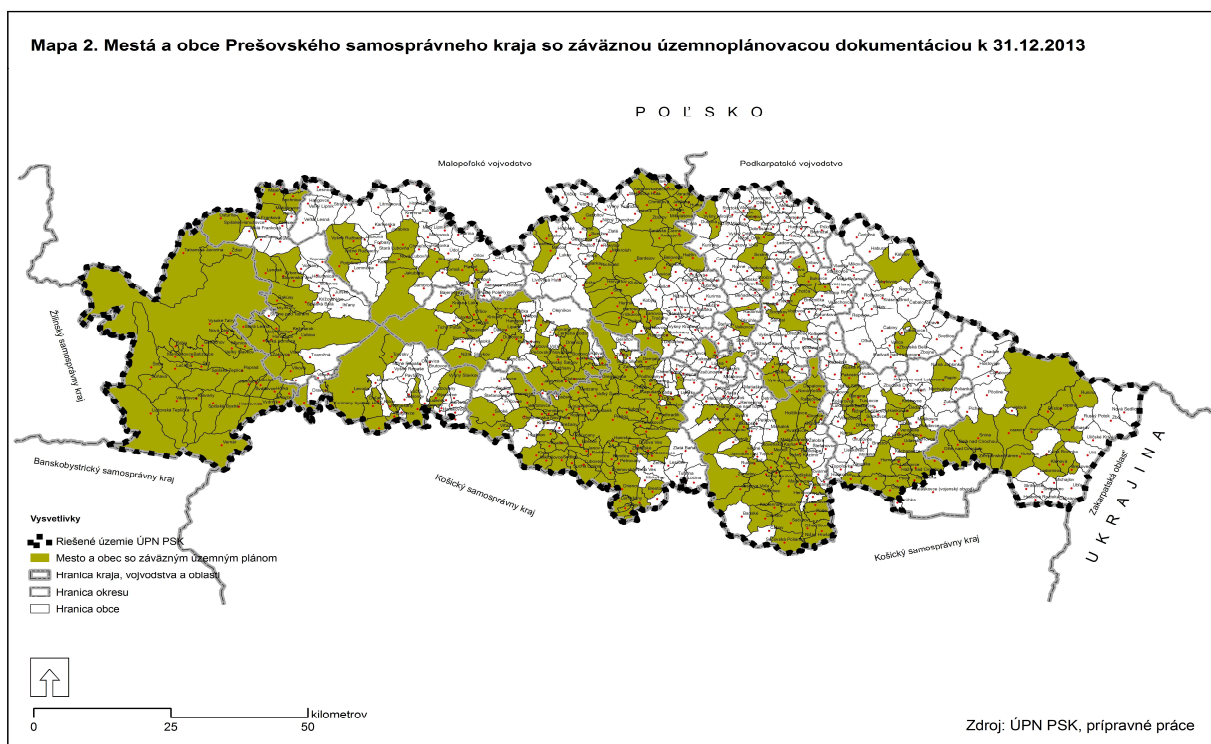

D.4 Požiadavky na riešenie vyplývajúce zo schválených územnoplánovacích dokumentácií miest a obcí

Prešovský samosprávny kraj má 664 obcí, z ktorých má 23 štatút mesta. K 31.12.2013 má platný a záväzný územný plán obce podľa OÚ Prešov 232 obcí (mapa 2), t.j. všetky mestá a 209 obcí bez štatútu mesta (~~dzedzin, roms, valalov a sel~~). Významný dosah na organizáciu územia samosprávneho kraja majú územné plány miest a územné plány vidieckych sídiel nachádzajúcich sa v ich suburbánnych zónach, územné plány vidieckych sídiel s výrazným nárastom alebo poklesom počtu obyvateľov a územné plány s rozsiahlymi rekreačnými územiami.

Požiadavky na riešenie:

- z platných územných plánov **Prešovského kraja**, vrátane dostupných územných plánov obcí zo záujmového územia Košického, Banskobystrického a Žilinského kraja Slovenskej republiky:
  - ~~zapracovať~~ **akceptovať** hranice zastavaných území¹,
  - vyhodnotiť riešenie záujmového územia a širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie obce do systému osídlenia²,
- z rozpracovaných územných plánov **Prešovského kraja**, vrátane územných plánov obcí zo záujmového územia Košického, Banskobystrického a Žilinského kraja Slovenskej republiky, vyhodnotiť požiadavky na riešenie záujmového územia obce zo schváleného zadania,
- definovať a graficky zobrazíť:
  - vidiecke sídla nachádzajúce sa v suburbánnych zónach miest,
  - vidiecke sídla s výrazným nárastom alebo poklesom počtu obyvateľov,
  - obce s rozsiahlymi rekreačnými územiami³.

¹ § 13 ods. 3 písm. b/ stavebného zákona

² § 143 písm. a/ stavebného zákona (§ 12 ods. 4 písm. d/ vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii)

³ Príloha č. 6 zadania ÚPN PSK

D.5 Požiadavky na riešenie vyplývajúce zo schválených územnoplánovacích dokumentácií susedných štátov

Dostupnými aktuálnymi strategickými rozvojovými dokumentmi je *Plan zagospodarowania przestrzennego województwa Małopolskiego, kierunki zagospodarowania przestrzennego, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Departament Środowiska i Rozwoju Wsi, Kraków 2004* a *Strategia rozwoju województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2020, aktualizacja 2010, Zarząd województwa Podkarpackiego, Rzeszow 2010*. Závaznosť súvisiacich regulatívov je potrebné zhodnotiť na bilaterálnej úrovni v čase spracovania ÚPN PSK. Z tohto, ako aj z poľsko-slovenských medzivládnych a regionálnych dohôd vyplýva rad záväzných a odporúčacích aktivít v oblasti cezhraničnej spolupráce.

V čase spracovania návrhu zadania neboli zo Zakarpatskej oblasti Ukrajiny k dispozícii relevantné strategické dokumenty.

Požiadavky na riešenie:

- Na bilaterálnej úrovni, Slovensko – Poľsko a Slovensko - Ukrajina, zhodnotiť požiadavky na riešenie vyplývajúce zo strategických a schválených územnoplánovacích dokumentácií.
- V riešení pri zohľadnení širších európskych väzieb a medzinárodných súvislostí hľadať kompatibilitu najmä pri rozvojových urbanizačných osiach a v časti verejnej dopravnej a technickej vybavenosti.
- Mimoriadnu pozornosť je potrebné venovať⁴:
  - cezhraničnej doprave, energetickej a telekomunikačnej infraštruktúre a službám,
  - ochrane a trvalo udržateľnému využívaniu prírodných zdrojov,
  - ochrane pred cezhraničným znečistením.

D.6 Požiadavky na riešenie vyplývajúce z územnoplánovacích podkladov PSK

Prešovský samosprávny kraj, ako príslušný orgán územného plánovania, od poslednej aktualizácie platného ÚPN VÚC PK v roku 2009 obstaral a prerokoval nasledovných päť územnoplánovacích podkladov vo forme urbanistických štúdií na územia bývalého Vojenského obvodu Javorina v Levočských vrchoch:

- Urbanistická štúdia Javorina, M 1 : 50 000
- Ing. arch. Vladimír Paško, projekcia urbanizmu a architektúry Banská Bystrica, 2012.
- Urbanistická štúdia Kežmarok - Javorina, M 1 : 25 000
- Ing. arch. Dušan Burák, architektonické štúdio Atrium, Košice, 2012.
- Urbanistická štúdia Levoča - Javorina, M 1 : 25 000
- Ing. arch. Alexander Běl, Urbi projektová kancelária, Košice, 2012.
- Urbanistická štúdia Sabinov - Javorina, M 1 : 25 000
- Ing. arch. Dušan Marek, architektonické štúdio ADM Košice, 2012.
- Urbanistická štúdia Stará Ľubovňa - Javorina, M 1 : 25 000
- ENVIO, s.r.o., Ing. arch. Ivan Vook, Prešov, 2012.

Cieľom bolo poskytnúť verejnosti, dotknutým právnickým osobám, dotknutým obciam, dotknutým orgánom a samosprávnym orgánom Prešovského kraja variantné návrhy možností dlhodobého priestorového usporiadania a funkčného využívania územia bývalého vojenského obvodu, rozčleneného medzi okresy Kežmarok, Levoča, Sabinov a Stará Ľubovňa.

V roku 2015 Prešovský samosprávny kraj súčasnom období prebieha obstarávanie dvoch územných prognóz obstaral dva územnoplánovacie podklady v rozsahu územných prognóz:

- Územná prognóza Generel dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja, M 1 : 200 000, ENVIO, s.r.o., Ing. arch. Hochmuth, Prešov, 2015
- Územná prognóza Koncepcia dopravy vo verejnom záujme pre Prešovský samosprávny kraj, M 1 : 200 000, ISPO Prešov, 2015

⁴č.l. 5 Karpatského dohovoru

I. etapa Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja
je spolufinancovaná Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja
a rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja.
Európsky fond regionálneho rozvoja
„Investícia do vašej budúcnosti“.

~~Prerokované urbanistické štúdiá a sú zároveň podkladom pre zadávací dokument súbežne obstarávaného doplnku a zmeny Územného plánu veľkého územného celku Prešovského kraja.~~

Územnoplánovacie podklady obstarané PSK pred rokom 2009 sú vyhodnotené a zapracované v platnom ÚPN VÚC PK. Ide o nasledovné dokumenty- Účelová urbanistická štúdiá vodárenská nádrž Veľká Domaša, 1995, Urbanistická štúdiá pre umiestnenie priemyselných parkov vo vybraných oblastiach SR – Prešovský kraj, 2003, Urbanistická štúdiá využiteľnosti územia umiestnenia priemyselnej výroby v rozvojovej osi Prešov - Košice, pozdĺž diaľnice D1, 2006, Územná prognóza mikroregiónu Biele Kamene, 2007, Urbanistická štúdiá Poloniny v rozsahu okresu Snina 2008, Územná prognóza regiónu Prešov – disponibilnosť územia Prešovského kraja pre vstup investorov, 2008, Urbanistická štúdiá záujmového územia Vtáčie údolie, 2009.

Požiadavky na riešenie:

- urbanistické štúdiá na územia bývalého Vojenského obvodu Javorina v Levočských vrchoch a územné prognózy **primerane** zapracovať do Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja. ~~v rozsahu odsúhlasenom zastupiteľstvom samosprávneho kraja.~~

D.7 Požiadavky na riešenie vyplývajúce z ďalších odvetvových koncepcií a stratégií ústredných orgánov štátnej správy

Požiadavky na riešenie, vyplývajúce z odvetvových koncepcií, stratégií ústredných orgánov štátnej správy a programov týkajúcich sa hospodárskeho, sociálneho alebo kultúrneho rozvoja súvisiace s riešeným územím a uvedené v prílohe č. 5 zadania, zohľadniť⁵ v rozsahu plnenia hlavných cieľov rozvoja územia vyjadrujúcich rozvojový program Prešovského samosprávneho kraja.

D.8 Požiadavky na riešenie vyplývajúce z ďalších koncepcií a stratégií PSK

Z hľadiska nadstavby regionálnej politiky a dátovej bázy PSK vyplývajú predovšetkým požiadavky z:

- programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského kraja (PHSR VÚC).
- programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na obdobie 2014 až 2020, ~~rozpracovaný,~~
- programu rozvoja vidieka, ~~rozpracovaný,~~
- odvetvových koncepcií a stratégií PSK (doprava, kultúra, sociálna, školská a zdravotnícka infraštruktúra, cestovný ruch, energetika).
- regionálna integrovaná územná stratégia pre PSK v programovacom období 2014-2020. ~~rozpracovaná.~~

Požiadavky na riešenie:

- zohľadniť koncepcie a stratégie PSK v rozsahu plnenia hlavných cieľov rozvoja územia vyjadrujúcich rozvojový program Prešovského samosprávneho kraja.

D.9 Požiadavky na riešenie vyplývajúce zo známych zámerov iných subjektov týkajúcich sa riešeného územia

Hospodárska základňa

Hospodárska základňa Prešovského kraja je diverzifikovaná. Zastúpenie sektorov ekonomiky (primárny, sekundárny, terciárny a kvartérny) vyjadrené podielom pracovníkov kopíruje trendy vývoja v západných vyspelých regiónoch. Ide o tendencie dominantného postavenia terciérneho sektora z hľadiska celkovej výkonnosti ako aj z hľadiska celkovej zamestnanosti. Z pohľadu na percentuálne zastúpenie bol v roku 2013 v Prešovskom kraji

⁵ § 8 ods. 3 stavebného zákona

najvyšší podiel zamestnaných v terciernom sektore (64%). Sekundárny sektor zamestnával 32% pracovníkov a najmenší podiel zaznamenaných bol evidovaný v primárnom sektore (4%).

Tento trend je možné badať aj pri pohľade na konkrétny podiel zamestnanosti v jednotlivých odvetviach hospodárstva Slovenskej republiky ako aj samotného Prešovského kraja. Za posledné obdobie (2009 – 2013) v rámci SR najvýraznejšie poklesli podiely zamestnanosti v odvetviach verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie a v priemyselnej výrobe, ktoré zaznamenali pokles o 1,445 a 1,35 percentuálneho bodu. Naopak najvýraznejší nárast bol evidovaný v odvetviach: veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov (nárast o 3,6% bodu) a odborné, vedecké a technické činnosti (nárast o 1,3% bodu). V Prešovskom kraji bol najvyšší pokles podielu v rámci odvetví vzdelávanie a rovnako priemyselná výroba, ktoré v sledovanom období poklesli o viac než 1,6 percentuálneho bodu. Podiel zamestnancov narástol, podobne ako na úrovni SR v oblasti veľkoobchodu a maloobchodu (o 3,5 % bodu) a v odvetví administratívnych a podporných služieb (1,2 % bodu).

Pre rozvoj ekonomickej a sociálnej sféry bol v roku 2008 pre PSK schválený Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja PSK (PHSR PSK). Na základe PHSR PSK sa uskutočňuje podpora regionálneho rozvoja na úrovni samosprávneho kraja, s dôrazom na sociálno-ekonomickú sféru. Vychádzajúc z výsledkov priebežného hodnotenia prebiehala jeho aktualizácia a dopĺňanie. Posledná aktualizácia PHSR PSK bola uskutočnená v októbri 2010. V rámci kapitoly Rozvojové smerovanie PSK bola naznačená vízia PSK do roku 2015. Vízia o regióne PSK ako regióne s najvyšším ekonomickým rastom v rámci Slovenska, kde pribúda viac a lepších pracovných príležitostí, doposiaľ nebola naplnená. Jednou z vytýčených oblastí bol aj rozvoj ekonomických činností súvisiacich s pôdohospodárstvom a lesníctvom, s rozvojom vidieckeho cestovného ruchu, ktoré sú základom pre trvalo udržateľný rozvoj vidieckeho priestoru PSK. Tieto vízie sa nepodarilo naplniť. V súčasnosti prebieha obstarávanie novej verzie Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja PSK.

Na výšku HDP vplyvajú aj mzdy a platy zamestnancov. Z hľadiska analýzy priemernej hrubej nominálnej mesačnej mzdy na základe Výberového zisťovania miezd ŠÚ SR má Prešovský kraj dlhodobejšie najnižšiu úroveň tohto ukazovateľa. V roku 2013 bola priemerná hrubá mesačná mzda v PSK na úrovni 736 €, čo je 80,7 % priemeru za SR.

Prílev zahraničných investícií do Prešovského kraja je nízky. Významnejší prílev bol zaznamenaný v roku 2009. Celkový stav PZI v kraji podľa predbežných údajov za rok 2012 dosiahol úroveň 491 mil. €, čo je v porovnaní s ostatnými regiónmi SR najnižšia úroveň.

Priemyselná výroba

Napriek tomu, že Prešovský kraj patrí k priemyselne najslabším regiónom Slovenska, je jeho priemyselná výroba na úrovni okresov výrazne diferencovaná. Najsilnejšie priemyselné podniky sú sústredené v troch okresoch – Poprad, Prešov a Humenné, ktoré svojou priemyselnou produkciou dominujú vo všetkých hodnotených ukazovateľoch vysoko nad ostatnými okresmi Prešovského kraja. Avšak význam týchto podnikov v celoslovenskom meradle je oproti najsilnejším priemyselným subjektom zanedbateľný.

Priemyselné parky

Pojem „priemyselný park“ sa vyznačuje zásadami, ktoré ho odlišujú od bežných priemyselných zón. „Parky“ sa vyznačujú jednotnou koncepciou, osobitným usporiadaním, vegetačnými úpravami, voľbou výrobných jednotiek a všestrannou starostlivosťou o stanovište. Agentúra SARIO (Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu) uverejňuje databázu priemyselných parkov podľa krajov Slovenska, ktoré všeobecne delí na dva typy a to greenfield a brownfield.

Celkovo je v dvanástich evidovaných priemyselných parkoch Prešovského kraja disponibilných spolu 22,3 ha priemyselných plôch.

Požiadavky na riešenie:

- stanoviť podmienky umiestňovania a kategóriu priemyselných parkov zohľadňujúce územné možnosti, stav sietí technickej infraštruktúry, dopravného napojenia a možných limitov vyplývajúcich zo záujmov chránených území.

I. etapa Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja
je spolufinancovaná Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja
a rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja.
Európsky fond regionálneho rozvoja
„Investícia do vašej budúcnosti“.

Stavebníctvo

Prešovský kraj patrí k najslabším aj v sektore výroby stavebných látok a stavebných výrobkov. Postavenie stavebníctva v hospodárstve kraja ako celku možno najvýstižnejšie hodnotiť predovšetkým dvoma ukazovateľmi a to podielom odvetvia stavebníctva na tvorbe hrubého domáceho produktu a podielom odvetvia stavebníctva na celkovej zamestnanosti v kraji. Rozvoj tohto sektoru je výrazne závislý aj od budovania technickej infraštruktúry.

Požiadavky na riešenie:

- stanoviť trendy v stavebníctve pre jednotlivé odvetvia a bytovú výstavbu (rekonštrukcie a modernizácie, opravy, údržby a špecifické stavebné práce s prihliadnutím na úspory energie a efektívne využitie obnoviteľných zdrojov energie).

Nerastné suroviny

Geologická stavba Prešovského kraja priamo ovplyvňuje štruktúru nerastných surovín, preto je územie kraja chudobné na surovinové zdroje, resp. zásoby rudných surovín. Napriek tomu predstavuje významnú surovinovú bázu nerudných surovín a stavebných materiálov, zásoby ktorých umožňujú rozvoj hlavne stavebného priemyslu.

Ich stav je po položkách evidovaný Štátnym geologickým ústavom Dionýza Štúra, Bratislava:

- Výhradné ložiská s určenými chránenými ložiskovými územiami (CHLU - 16)
- dobývacími priestormi (DP - 32)
- Vyhradené ložiská s osvedčením (OVP – 1)
- Ložiská nevyhradených nerastov (LNN)
- skládky (1486),
- svahové deformácie (4730),
- určené (18),
- staré banské diela (570) O,
- šachta (15),
- štôlna (149),
- odkalisko (3),
- pinga, pingový ťah (240),
- halda (144),
- iný druh objektu (19)

Ostatné územia nie sú evidované ako prieskumné územia (návrhy).

Stav evidovaných položiek pre Prešovský kraj k roku 2014 je zdokumentovaný Obvodným bankským úradom (energetické suroviny v chránených ložiskových územiach- rudné a nerudné suroviny v dobývacích priestoroch a chránených ložiskových územiach).

Požiadavky na riešenie:

- akceptovať stanoviská Ministerstva hospodárstva SR, z hľadiska surovinovej politiky Slovenskej republiky v Prešovskom kraji, kde je odporúčané zohľadniť:
  - podľa § 15 ods. 1 bankského zákona na včasné zabezpečenie ochrany nerastného bohatstva sú orgány územného plánovania a spracovatelia územnoplánovacej dokumentácie povinní pri územnoplánovacej činnosti vychádzať z podkladov o zistených a predpokladaných výhradných ložiskách poskytovaných Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky; pri tom postupujú podľa osobitných predpisov a sú povinní navrhovať riešenie, ktoré je z hľadiska ochrany a využitia nerastného bohatstva a ďalších verejných záujmov najvýhodnejšie,
  - podľa § 15 ods. 2 bankského zákona Koncepciu územného rozvoja Slovenska prerokuje jej obstarávateľ s hlavným bankským úradom. Územné plány regiónov, územné plány obcí a územné plány zón, ak riešia ochranu a využitie nerastného bohatstva, prerokujú ich obstarávatelia s obvodným bankským úradom,
- akceptovať a zahrnúť do plánov rozvoja výhody a príležitosti vyplývajúce z poznania nerastného potenciálu územia, ktoré je síce podľa § 16 ods. 1 a 2 bankského zákona chránené proti znemožneniu alebo sťaženiu jeho

dobývania zabezpečené chráneným ložiskovým územím, ale často je vnímané ako príťaž a nie ako príležitosť na rozvoj,

- vytvoriť podmienky aby hospodárenie s nerastnými surovinami v SR bolo obdobné ako vo väčšine krajín EÚ, malo dve základné úrovne - štátnu surovinovú politiku (ktorá je platná, ale vzhľadom na vývoj v tejto oblasti je v procese aktualizácie) a surovinovú politiku regiónov,
- vytvoriť podmienky pre vypracovanie regionálnej surovinovej politiky PSK, ktorej hlavným vykonávacím nástrojom je stanovenie priestorových limitov a časových termínov pre dobývanie nerastných surovín v ÚPN PSK pri rešpektovaní únosnosti územia. (V rámci časovo vymedzeného obdobia sa záväzne určí, ktoré z ložísk nerastných surovín v riešenom území budú otvorené, v akom rozsahu a poradí bude prebiehať ťažba, ukončovanie ťažby, sanačné a rekultivačné práce. Takýmto prístupom sa výrazne zníži celková okamžitá záťaž územia, ale aj tlak na súčasnú otvárkú ložísk, hlavne v územiach s koncentrovaným výskytom ložísk nerastných surovín. Zároveň bude nastavený status právnej istoty pre rozvoj obcí a pre ostatné aktivity využívajúce územie),
- vytvoriť podmienky pre podrobnejšie opísanie oblasti týkajúcej sa ťažby a spracovania nerastných surovín a to najmä vo vzťahu k Surovinovej politike SR, ktorá má byť orgánmi samosprávy následne rozpracovaná na podmienky regiónu.

Poľnohospodárska výroba

Poľnohospodárska pôda zaberá 42,3% z celkovej rozlohy kraja, čo predstavuje 15,8% z celkovej rozlohy poľnohospodárskej pôdy na Slovensku. Z nej takmer dve pätiny predstavuje orná pôda, na ktorej sa pestujú predovšetkým obilniny, krmoviny, olejiny a okopaniny.

Najvyšší podiel ornej pôdy je evidovaný v okresoch Vranov nad Topľou a Prešov, kdedosahuje viac než 56% z celkovej rozlohy poľnohospodárskej pôdy. Podiel trvalých trávnych porastov je najvyšší v okrese Medzilaborce, kde dosahuje viac než 31%.

Pre pôdne pomery Prešovského kraja je charakteristický prevládajúci výskyt kambizemí (hnedých pôd) prirodzene sa viažucich na flyšové horniny, ktoré v Prešovskom kraji prevažujú.

Poľnohospodárske podniky v kraji dosiahli v roku 2013 tržby za predaj vlastných výrobkov (rastlinných a živočíšnych) v hodnote 94,3 mil. € a oproti roku 2012 vzrástli o 16,3%. Podiel Prešovského kraja na celoslovenskom objeme tržieb za predaj vlastných výrobkov predstavoval 6,2%.

Rastlinná výroba

Štruktúra rastlinnej výroby má rešpektovať potenciál pôdy a klimatických podmienok a mala by vychádzať zo skutočností, že je výhodnejšie prispôsobiť výrobu pôdno-klimatickým podmienkam ako sa snažiť prispôsobiť pôdne podmienky výrobe.

Rastlinná výroba v kraji je zameraná na pestovanie obilnín, olejín a krmovín na ornej pôde. Aj keď sú pôdno-klimatické podmienky vhodné na pestovanie zemiakov, ich výmera sa prudko znížila (o 33% v roku 2013 v porovnaní s rokom 2011) pre veľké náklady a nestabilitu trhu. V roku 2013 bola najvyššia produkcia zrnín ale aj obilnín evidovaná v okrese Prešov. V pestovaní zemiakov patrí kraj k najväčším producentom v SR.

Živočíšna výroba

Živočíšna výroba v Prešovskom kraji je zameraná na chov hovädzieho dobytká, ošípaných a oviec. Najvyšší počet kusov hovädzieho dobytká je evidovaný v okrese Bardejov (viac než 11 800 ks), naopak najnižší počet je možné evidovať v okrese Medzilaborce. Intenzita chovu hovädzieho dobytká je však najvyššia v okrese Medzilaborce (45 ks na 100 ha poľnohospodárskej pôdy).

Požiadavky na riešenie:

- správne zvoliť nastavenie využívania územia a jeho vnútorného potenciálu, vytvárať podmienky pre prosperitu a hospodársky rast územia pri minimalizovaní negatívnych vplyvov na životné prostredie. Regulatívy využívania územia môžu zároveň slúžiť ako rámec pri definovaní potrieb regiónov a pri využití integračných nástrojov pre implementáciu územných stratégií, ktorých zavádzanie súvisí s cieľom územnej súdržnosti,

I. etapa Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja
je spolufinancovaná Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja
a rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja.
Európsky fond regionálneho rozvoja
„Investícia do vašej budúcnosti“.

- v súlade s platnými právnymi predpismi v oblasti ochrany poľnohospodárskej pôdy je treba už v rámci spracovávanía územnoplánovacej dokumentácie rešpektovať kvalitnú poľnohospodársku pôdu ako základný pilier potravinovej bezpečnosti štátu. V tomto zmysle je potrebné zabezpečiť ochranu najkvalitnejších poľnohospodárskych pôd v kraji pred ich zástavbou a podporiť ochranu pôdných zdrojov - poľnohospodárskej a lesnej krajiny s dôrazom na elimináciu erózie pôd a elimináciu zosuvu svahov,
- v súlade s uvedeným uplatniť tieto regulatívy:
  - zabezpečiť ochranu najkvalitnejších a najproduktívnejších poľnohospodárskych pôd v kraji pred ich zástavbou (§ 1, ods. 3 NV 58/2013 Z. z.),
  - rešpektovať kvalitnú poľnohospodársku pôdu ako základný pilier potravinovej bezpečnosti štátu.

Lesné hospodárstvo

Lesný pôdny fond (LPF) na území Prešovského kraja pokrýva plochu 442 516 ha, čo z celkovej rozlohy kraja tvorí 49,3% (2013). Spolu s Banskobystrickým krajom obhospodaruje najväčšie plochy lesných pozemkov na Slovensku. Lesnatosť v rámci kraja sa pohybuje od 36,56% v okrese Prešov, po 69,33% v okrese Poprad. Tento podiel je najviac skreslený, pretože do LPF patrí aj skalná a hĺbna časť Vysokých Tatier. Vyššiu lesnatosť tiež dosahujú okresy Snina, Medzilaborce a Humenné (nad 50%).

Podrobné špecifikácie jednotlivých kategórií lesov sú uvedené v zákonných predpisoch (zák. č. 61/77 Zb. v znení neskorších predpisov a vyhláske MP SR č. 5/1994 Z. z. o hospodárskej úprave lesov).

Ekologické zásady obhospodarovania lesov

Sférou pre zlepšenie stavu lesov a posilnenie významu mimoprodukčných funkcií lesov je dopracovať metódy ocenenia týchto funkcií a stanovenie ich hodnoty. Tieto funkcie sa nezískavajú samočinne, pretože je potrebné prispôbiť im hospodárenie, ostávajú však naďalej tzv. voľnými úžitkami. Uvedené je nevyhnutné aj preto, že je možné očakávať nárast výmery lesov ochranných a účelových (osobitného určenia) vzhľadom na zaťaženosť životného prostredia a rastúce požiadavky obyvateľstva na využívanie mimoprodukčných funkcií lesov.

Požiadavky na riešenie:

- vytvoriť predpoklady pre možnosť zásobovania obcí určených v hierarchii osídlenia drevnou hmotou, predovšetkým ako odpadového produktu pre kúrenie,
- zabezpečovať ochranu pôdných zdrojov vhodným a racionálnym využívaním poľnohospodárskej a lesnej krajiny a to aj s dôrazom na zamedzovanie erózie pôdy,
- rešpektovať lesné pozemky a ich ochranné pásmo ako limitujúci prvok pri územnom rozvoji krajiny,
- rešpektovať § 6 ods. 1 a ods. 2 vyššie citovaného zákona o lesoch a ustanovenie § 3 vyhláske č. 12/2009 Z. z. o ochrane lesných pozemkov pri územnoplánovacej činnosti a pri ich vyňatí a obmedzení z plnenia funkcií lesov.

Rekreácia a cestovný ruch

Koncepčnými dokumentmi na úrovni Slovenska sú predovšetkým Stratégia rozvoja cestovného ruchu do roku 2020 (uznesenie vlády SR č. 379/2013 z 10. júla 2013) a Marketingová stratégia SACR na roky 2014 - 2020. Významným dokumentom, ktorý člení územie SR na jednotlivé regióny na základe určenia potenciálu cestovného ruchu v strednodobom horizonte a miery nezamestnanosti je Nová stratégia rozvoja cestovného ruchu a Regionalizácia cestovného ruchu v SR.

Tatranský región

Tatranský región má na základe hodnotenia v regionalizácii cestovného ruchu v strednodobom ako aj dlhodobom horizonte medzinárodný význam a je zo všetkých regiónov cestovného ruchu v Prešovskom kraji najvýznamnejší. Je vymedzený okresmi Poprad, Kežmarok a Stará Ľubovňa. Hlavnými rekreačnými krajinnými celkami sú RKC Vysoké Tatry, RKC Belianske Tatry, RKC Spišská Magura, RKC Ľubické predhorie, RKC Kozie chrbty, RKC Pieniny, RKC Ľubovnianska vrchovina.

Požiadavky na riešenie:

Okres Kežmarok

- **rozvoj nových stredísk turizmu orientovať do podhoria Východných Tatier a Zamaguria – mimo hlavného hrebeňa a územia Pieninského národného parku, a tým odbremeniť centrálnu časť Vysokých Tatier,**
- ~~v bývalom vojenskom obvode (VO) Javorina stanoviť funkčné využitie územia pri možnom zohľadnení pôvodného využitia územia (pred vytvorením VO),~~
- riešiť využitie geotermálnej energie v Zamagurí.

Okres Poprad

- novou výstavbou nezvyšovať ubytovacie kapacity v strediskách na území národných parkov,
- nové strediská situovať najmä do podhorských častí okresu,
- vytvárať predpoklady pre rozvoj cykloturistiky,
- znižovať turistickú záťaž exponovaných vysokohorských priestorov rozšírením a skvalitnením ponúkaných doplnkových služieb v existujúcich strediskách,
- v strediskách turizmu považovať za základ zvyšovania štandardu vybavenia dobudovanie technickej infraštruktúry,
- pre rozvoj vidieckej turistiky využívať upravené poľnohospodárske objekty (mlyny, sýpky a pod.),
- pri dodržaní zásad pamiatkovej obnovy rekonštruovať atraktívne kaštieľe, meštianske domy a objekty ľudovej architektúry pre účely turizmu,
- budovať centrá turistického ruchu a väčších ubytovacích kapacít v podhorí, nie v tatranských osadách, ktoré by si mali zachovať svoj pôvodný charakter obnovou historických objektov a orientáciou na rozvoj klimatických kúpeľov,
- v existujúcich centrách zimných športov (Štrbské pleso, Starý Smokovec, Tatranská Lomnica) nerozširovať ubytovacie kapacity, najmä nie výstavbou veľkokapacitných objektov, ale sústrediť sa na budovanie komunikácií a parkovísk pre hromadnú dopravu šetrnú voči prírode (električky, elektrobusy, lanovky) a zabezpečujúcu celodenné dobre fungujúce spojenie s podhorskými hotelovými kapacitami. Výstavbu apartmánových domov realizovať výlučne v podhorí a nad Cestou slobody zachovať, resp. budovať len turistické chaty a útulne. ~~hlavne na miestach v minulosti existujúcich objektov (napr. Kežmarská chata, Chata Kamzík a pod.),~~
- pre zabezpečenie odдыхovo-rekreačných aktivít (vrátane všetkých tzv. mäkkých foriem turistiky - pešia turistika, cykloturistika, jazdecká turistika, vysokohorská turistika, vodná turistika, v zime lyžiarska turistika) počítať s rozvojom a udržiavaním dobre zabezpečených trás pre uvedené presuny, vrátane drobnej infraštruktúry (prístrešky, útulky, stoly a lavičky) a s vybudovaním siete servisných miest - požičovne, servis - v tatranských osadách.

Okres Stará Ľubovňa

- ~~v bývalom vojenskom obvode Javorina stanoviť funkčné využitie územia pri možnom zohľadnení pôvodného využitia územia,~~
- využiť potenciál rekreačného cestovného ruchu pri vode, splavovanie rieky Poprad v úseku od Spišskej Belej po štátnu hranicu s Poľskom (prípadne do Noweho Sačzu). ~~a možnosť využitia vodnej plochy pri Orlove na rekreáciu a pobyt pri vode.~~

Spišský región

Spišský región má na základe hodnotenia v regionalizácii cestovného ruchu v strednodobom horizonte nadregionálny a v dlhodobom horizonte až medzinárodný význam. Na území kraja je tvorený okresom Levoča. V Prešovskom kraji sa nachádza len malá časť tohto regiónu, a turisticky je zaujímavá len oblasť medzi Levočou

I. etapa Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja
je spolufinancovaná Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja
a rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja.
Európsky fond regionálneho rozvoja
„Investícia do vašej budúcnosti“.

a Spišským Podhradím, časom by sa atraktívnou mohla stať oblasť donedávna uzavretých Levočských vrchov. Hlavnými rekreačnými krajinnými celkami sú RKC Stredný Spiš a Levočské vrchy.

Požiadavky na riešenie:

Okres Levoča

~~v bývalom vojenskom obvode Javorina stanoviť funkčné využitie územia pri možnom zohľadnení pôvodného využitia územia.~~

- **využiť vynikajúci potenciál pre zimné športy, kultúrny a poznávací turizmus kombinovaný s agroturistikou v podhorí Levočských vrchov a Braniska.**

Šarišský región

Šarišský región má na základe hodnotenia v regionalizácii cestovného ruchu v strednodobom ako aj dlhodobom horizonte národný význam. Na území kraja je tvorený okresmi Bardejov, Prešov, Sabinov a Svidník. Hlavnými rekreačnými krajinnými celkami v rámci šarišského regiónu sú RKC Čergov, RKC Bachureň – Branisko, RKC Slanské vrchy, RKC Busov a RKC Dukla.

Požiadavky na riešenie:

Okres Sabinov

~~v bývalom vojenskom obvode Javorina stanoviť funkčné využitie územia pri možnom zohľadnení pôvodného využitia územia.~~

- **vytvárať vhodné podmienky pre rozvoj zimných športov, letnej rekreácie a turizmu,**
- **využiť vynikajúci potenciál pre rozvoj chalupárstva a vidieckej turistiky.**
- **v území mesta Lipany rozvíjať cestovný ruch na báze termálnej podzemnej vody z nového vrtu.**

Okres Prešov

- zlepšiť napojenia cyklotrás a turistických chodníkov s prepojením na pohorie Čergov a zlepšenie napojenia na okres Bardejov (Osikov, Raslavice) by pomohlo sprístupniť celý mikroregión Stráže,
- venovať zvýšenú pozornosť rozvoju agroturistiky a vidieckej turistiky s cieľom využiť podnikateľské aktivity v danej oblasti s možnosťou využitia a revitalizácie existujúcich nefunkčných poľnohospodárskych stavieb.

Okres Bardejov

- prepájať priestory turizmu na oboch stranách štátnej hranice a vzájomným prepojením kúpeľných miest Krynica a Bardejov s dobudovaním hraničného priechodu Kurov – Muszynka a cestnej komunikácie Kurov – Tarnov a Becherov – štátna hranica.

Okres Svidník

- dobudovať letisko vo Svidníku,
- pre rýchlostnú cestu R4 zohľadniť štúdiu realizovateľnosti, ktorá odporučila pre ďalšiu prípravu trasy v úseku Lipníky – Giraltovec – Svidník v kombinovanom šírkovom usporiadaní, s etapizáciou výstavby,
- ako nosný, z hľadiska rozvoja cestovného ruchu v okrese, považovať kultúrno-poznávací turizmus kombinovaný s vidieckou turistikou, či chalupárstvom s perspektívnymi možnosťami celoročnej rekreácie.

Hornozemplínsky región

Hornozemplínsky región má na základe hodnotenia v regionalizácii cestovného ruchu v strednodobom horizonte regionálny a v dlhodobom horizonte nadregionálny význam. Na území kraja je tvorený okresmi Stropkov, Medzilaborce, Snina, Humenné a Vranov nad Topľou. Hlavnými rekreačnými krajinnými celkami v rámci Hornozemplínskeho regiónu sú RKC Domaša, RKC Nízke Beskydy, RKC Východné Karpaty a RKC Vihorlat.

Požiadavky na riešenie:

Okres Stropkov

- **využiť vhodné podmienky predovšetkým pre pobyt pri vode, vodné športy a ďalšie druhy predovšetkým letnej rekreácie, ale aj zimné športy i vidiecku turistiku.**
- vytvoriť podmienky pre odstránenie sezónnosti rekreačnej oblasti Domaša.

Okres Vranov nad Topľou

- **vytvárať podmienky pre rozvoj letnej rekreácie predovšetkým pre pobyt pri vode, vodné športy i vidiecku turistiku.**
- vytvoriť podmienky pre odstránenie sezónnosti rekreačnej oblasti Domaša.

Okres Medzilaborce

- pre zlepšenie prístupnosti okresu z poľskej strany je nutné zaviesť osobnú železničnú dopravu na hraničnom prechode Palota - Lupków a otvoriť cestné hraničné priechody v Palote alebo v Čertižnom (pre peších turistov a cykloturistov),
- podporiť vidiecku turistiku ako najperspektívnejšieho spôsobu rekreačného využitia územia okresu.

Okres Humenné

- vytvoriť predpoklady pre oživenie cestovného ruchu v samotnom meste Humenné i na území okresu je realizáciou komunikačného prepojenia rekreačného priestoru Chlmec (lyžiarsky areál Ski park) – Porúbka so strediskami rekreácie a cestovného ruchu v severnej časti Zemplínskej Šíravy

Okres Snina a Humenné

- pre poznávací turizmus NP Poloniny dobudovať náučné chodníky, kultúrno-historický chodník „rusínskou cestou“ a prírodno-ochranársky chodník „Miroslava Poliščuka“,
- viazať rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu v NP Poloniny na obce s málo využitým poľnohospodárskym pôdnym fondom,
- rešpektovať v okresoch Humenné a Snina, časť územia NP Poloniny a CHKO Vihorlat, ktoré je súčasťou jadrovej zóny Svetového prírodného dedičstva UNESCO – Karpatské bukové pralesy. Jadrová zóna územia prírodného dedičstva môže byť využívaná iba takým spôsobom, ktorý neznehodnotí jej vlastnosti a integritu, na základe ktorých bola zapísaná do Zoznamu svetového prírodného dedičstva. Podľa bodu 5.6 Smernice na vykonávanie Dohovoru o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva, Výbor svetového dedičstva vyzýva členské štáty Dohovoru o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva, aby informovali Výbor prostredníctvom Sekretariátu UNESCO o svojich zámeroch podnikať, alebo umožniť v oblasti chránenej podľa tohto Dohovoru veľké rekonštrukčné práce alebo novú výstavbu, ktoré by mohli mať dopad na hodnotu lokality alebo objektov zapísaných na Zozname svetového dedičstva. Oznámenie je potrebné doručiť čo najskôr (napr. pred prípravou základných plánovacích dokumentov pre konkrétne projekty) a predtým ako sa prijme akékoľvek rozhodnutie, ktoré by bolo neskôr problematické zmeniť, aby Výbor mohol asistovať pri hľadaní vhodných riešení a tak sa zabezpečilo, že hodnota svetového dedičstva bude v plnej miere uchránená.

Komplexne:

- určiť koridory nadregionálnych, turistických rozvojových osí PSK,
- rozvoj nových stredísk turizmu orientovať do podhoria Východných Tatier a Zamaguria – mimo územia Tatranského národného parku a územia Pieninského národného parku, a tým odbremeniť centrálné časti Vysokých Tatier,
- novou výstavbou nezvyšovať ubytovacie kapacity v strediskách na území národných parkov,
- nové strediská situovať najmä do podhorských častí okresov,
- znižovať turistickú záťaž exponovaných vysokohorských priestorov rozšírením a skvalitnením ponúkaných doplnkových služieb v existujúcich strediskách,

I. etapa Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja
je spolufinancovaná Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja
a rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja.
Európsky fond regionálneho rozvoja
„Investícia do vašej budúcnosti“.

- zamerať sa na skvalitňovanie a modernizáciu už existujúcich služieb,
- preferovať strediská a zariadenia cestovného ruchu s celoročnou prevádzkou a podporovať rozširovanie ponuky v sezónnych strediskách,
- pri zámeroch budovania nových a rozširovania existujúcich zjazdových tratí rešpektovať ako limitujúci faktor biologické limity a limity vyplývajúce z prítomnosti území zaradených v európskej sieti Natura 2000 a osobitne chránených častí prírody a krajiny,
- ďalšie rozvojové plochy v rámci obcí (bytová výstavba, cestovný ruch) riešiť prioritne v nadväznosti na zastavané územia, nevytvárať izolované urbanizované celky, rešpektovať prírodné a historické danosti územia obce, v areáloch ponechať rezervu pre vnútroareálnu a vnútroareálovú zeleň,
- stanoviť regulatívy a zásady pre umiestňovanie nových plošne rozsiahlejších zámerov v krajine,
- zohľadniť v kontaktných územiach PSK záujmy ochrany prírody a krajiny, Národný park Nízke Tatry ako aj Národný park Slovenský raj a územia Natura 2000, chránené vodohospodárske oblasti a vodné zdroje v oblasti rozvoja poznávacieho turizmu,
- stanoviť rozvojové osi turizmu, zohľadňujúce priority PSK cezhraničnej a regionálnej politiky s vytvorením územných predpokladov, predovšetkým pre dopravnú dostupnosť,
- zadefinovať pre územie bývalého VO Javorina jasnejšie vyjadrený regulatív charakterizujúci možnosť ďalšieho využívania tohto územia,
- doplniť nové zásady a požiadavky pre umiestňovanie aktivít rekreácie a CR ako napr.: využívať rieky na také športové účely, ktoré neovplyvnia predmet ochrany CHÚ (takáto zásada má však svoje opodstatnenie len tých CHÚ, kde nie je vykonávanie športových aktivít zakázané zo zákona OPaK. V územiach s 2. a vyšším stupňom je vykonávanie športových aktivít na riekach zakázané priamo zákonom OPaK),
- pre účely budovania nových objektov CR prednostne využívať tzv. hnedé plochy pred plochami, ktoré ešte nie sú stavebnými a podobnými činnosťami v prírodnom prostredí dotknuté,
- vyhodnotiť a definovať úseky vhodné na splavovanie vodných tokov pre športovo-rekreačné využitie.

Cyklistická rekreačná doprava

Potreby cyklistických trás sú predovšetkým v intenciách projektu „Európske cyklistické trasy“ (spracovala Európska cyklistická federácia). Ide o systém základných medzinárodných cyklotrás, ktoré prechádzajú európskym kontinentom. V nadväznosti na tieto trasy v riešenom území je uvažované s jestvujúcimi a pripravovanými diaľkovými cyklotrasami ako nadriadeným systémom tohto druhu dopravy na území PSK.

Požiadavky na riešenie:

- určiť hierarchiu cyklotrás na úrovni PSK (uvedených v Eurovelo, Cykloturistický atlas Slovenska, mapa cykloturistických trás v PSK, situácia cezhraničných cyklotrás PSK a Malopoľského vojvodstva), so zohľadnením strategických dokumentov., a to predovšetkým: Uznesenie EÚ parlamentu zo dňa 27. septembra 2010 o európskej bezpečnosti cestnej dopravy v rokoch 2011 – 2020, Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky na Slovensku, Stratégia zvýšenia bezpečnosti cestnej premávky v SR pre roky 2011 až 2020,
- stanoviť priebeh trasy Eurovela 11 na území PSK, využívajúc krajinný a historický potenciál,
- zohľadniť cyklochodníky a cyklotrasy historicko-kultúrno-prírodná Cesta okolo Tatier,
- rozvíjať rekreačné cesty vytváraním stavebnotechnických podmienok a rezerv plôch pre ďalšie turistické, cykloturistické a netradičné druhy dopravy,
- vytvoriť podmienky pre vedenie cyklotrás predovšetkým na poľných a lesných cestách, historických spojenciach medzi obcami, ktoré sa už nepoužívajú.

Kúpeľníctvo

Z hľadiska záujmov podľa zákona č. 538/2005 Z.z. sa v riešenom území nachádzajú kúpeľné územia kúpeľných miest Vysoké Tatry, Lučivná, Vyšné Ružbachy, Bardejov a ochranné pásma I. a II. stupňa prírodných liečivých zdrojov v Bardejove, v Červenom Kláštore a vo Vyšných Ružbachoch. V PSK sú aj ochranné pásma I. a II. stupňa prírodných minerálnych zdrojov v Novej Ľubovni, Starom Smokovci, Baldovciach, Lipovciach, Sulíne a Cígeľke. Prírodné liečivé zdroje sa na liečebné účely využívajú v prírodných liečebných kúpeľoch v Bardejove, Červenom

Kláštore a vo Vyšných Ružbachoch. Klimatické podmienky vhodné na liečenie sa využívajú v prírodných klimatických kúpeľoch v mestských častiach Horný Smokovec, Nový Smokovec, Tatranská Kotlina mesta Vysoké Tatry, v obci Lučivná a v kúpeľných liečebniach v mestskej časti Tatranská Polianka a Tatranské Zruby mesta Vysoké Tatry. Prírodné minerálne zdroje sú využívané na plnenie do spotrebiteľského obalu vo vybudovaných plniarniach v obci Sulín, Cigeľka, Nová Ľubovňa, Baldovce a Lipovce. V Starom Smokovci je vydané povolenie na využívanie prírodného zdroja, ale v súčasnosti sa nevyužíva. V obci Legnava sú uznané zdroje za prírodné minerálne zdroje, ale v súčasnosti nie je vydané povolenie na využívanie prírodnej minerálnej vody a ani tu nie je vybudovaná plniareň prírodnej minerálnej vody. Chránené záujmy v týchto lokalitách predstavujú z hľadiska územného plánovania určité obmedzenia. Legislatívna ochrana je zabezpečená:

- zákonom č. 538/2005 Z. z., ktorý je určujúcim právnym predpisom na úseku prírodných liečivých zdrojov a prírodných minerálnych zdrojov,
- štatútmi kúpeľných miest s vymedzenými kúpeľnými územiami, na ktorých sa uplatňuje ochrana kúpeľného režimu a platia na nich zákazy ustanovené v § 35 ods. 5 zákona č. 538/2005 Z. z.,
- ochrannými pásmami prírodných liečivých a minerálnych zdrojov, na ktoré sa vzťahujú ochranné opatrenia podľa § 26 až 29 zákona č. 538/2005 Z. z. Zároveň do určenia nových ochranných pásiem platia obmedzenia podľa § 50 citovaného zákona.

Na poskytovanie kúpeľnej starostlivosti sa využívajú prírodné liečivé vody alebo klimatické podmienky vhodné na liečenie uznané podľa zákona č. 538/2005 Z. z., v prírodných liečebných kúpeľoch alebo v kúpeľnej liečebni, ktoré majú vydané povolenie na prevádzkovanie v zmysle § 33 zákona č. 538/2005 Z. z. s následným vyhlásením kúpeľného územia.

Požiadavky na riešenie:

- vytvoriť územné podmienky pre obnovenie kúpeľníctva ako súčasť aktivít cestovného ruchu PSK,
- vytvárať kúpeľné prostredie, ktoré sa zabezpečuje okrem iného aj vybudovaním kúpeľných parkov a lesoparkov,
- vytvoriť podmienky na území okresu Svidník pre širšie využívanie prírodných minerálnych uhličitých vôd na liečebné účely, ktoré sú perspektívne vhodné v obci Šarišský Štiavnik. Pri prameňoch sírno-alkalických a alkalicko-uhličitých vôd vznikli v 18. storočí kúpele, ktorých rozvoj bol ukončený po 2. svetovej vojne a v súčasnosti sú využívané pre sociálne účely,
- v Novoľubovnianskych kúpeľoch využiť rehabilitačno-rekreačné pobyty ako doplnkové služby- oživenie tradície kúpeľníctva,
- využiť Geotermálny vrt v Levočských kúpeľoch a geotermálny prameň v obci Spišský Štvrtok.

D.10 Požiadavky na riešenie záujmového územia samosprávneho kraja

Požiadavky na riešenie záujmového územia samosprávneho kraja vyplynú z procesu obstarávania územného plánu regiónu. Je potrebné sa zaoberať požiadavkami na susedné štáty vyplývajúcimi z pripravovaných programov cezhraničnej spolupráce PSK.

E. Požiadavky na riešenie územnoplánovacej dokumentácie vyplývajúce zo základných demografických, sociálnych a ekonomických údajov a prognóz

E.1 Demografická štruktúra obyvateľov

V Prešovskom kraji žilo k 31.12.2014 celkom 819 977 obyvateľov a ku koncu roka 2013 spolu 818 916 obyvateľov, čo predstavuje 15,12% z celkovej populácie Slovenska. Rozloženie obyvateľstva v rámci kraja je nerovnomerné. Najviac obyvateľov kraja žije v okrese Prešov s podielom 20,9% z celkového počtu obyvateľov kraja. Medzi výraznejšie osídlené patria okresy Poprad (12,7%), Vranov nad Topľou (9,8%) a Bardejov (9,5%), najmenej obyvateľov Prešovského kraja žije v okresoch Medzilaborce (1,5%) a Stropkov (2,5%). Z hľadiska mestského obyvateľstva dosahujú najvyšší podiel okresy Poprad (61,8%), Levoča (56,6%) a Prešov (56,4%), najnižší podiel

I. etapa Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja
je spolufinancovaná Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja
a rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja.
Európsky fond regionálneho rozvoja
„Investícia do vašej budúcnosti“.

Územný plán Prešovského samosprávneho kraja - Zadanie - čístopis

mestského obyvateľstva žije v okresoch Sabinov (32,6%), Vranov nad Topľou (33,4%) a Kežmarok (35,4%) – t.j. 2/3 obyvateľstva týchto okresov žijú na vidieku (stav ku koncu roka 2013). Na úrovni Prešovského kraja žilo v roku 2013 v mestách 47,9% obyvateľov, čo je oproti celoslovenskému priemeru (54,1%) menej o viac ako 6%.

Vývoj počtu obyvateľstva v Prešovskom kraji zaznamenáva od roku 1991 nepretržitý rast, podobne ako na celoslovenskej úrovni dochádza ale k postupnému spomaľovaniu demografického vývoja, čo súvisí najmä so zmenami reprodukčných pomerov a so starnutím populácie. Priemerný ročný index rastu počtu obyvateľstva Prešovského kraja v rokoch 1991 – 2013 bol na úrovni 0,49%, pričom najvýraznejší rast bol v rokoch 1991 – 2001 s hodnotou 0,69% ročne. V rokoch 2011 – 2013 klesol priemerný ročný rast počtu obyvateľstva na 0,27%.

Vývoj obyvateľstva v okresoch a mestách Prešovského kraja v rokoch 2001 – 2013

Územie	Počet obyvateľov				Prírastok 2001-2013	
	2001	Prírastok	2011	Prírastok		
Okres Bardejov	75 793	2 066	77 859	-1	77 858	2 065
z toho mestá:						
Bardejov	33 247	449	33 696	-400	33 296	49
Okres Humenné	64 845	-399	64 446	-541	63 905	-940
z toho mestá:						
Humenné	35 157	-104	35 053	-598	34 455	-702
Okres Kežmarok	63 231	7 256	70 487	1 460	71 947	8 716
z toho mestá:						
Kežmarok	17 383	-551	16 832	-139	16 693	-690
Spišská Belá	6 136	251	6 387	116	6 503	367
Spišská Stará Ves	2 355	-91	2 264	26	2 290	-65
Okres Levoča	31 880	1 382	33 262	182	33 444	1 564
z toho mestá:						
Levoča	14 366	464	14 830	-3	14 827	461
Spišské Podhradie	3 780	298	4 078	8	4 086	306
Okres Medzilaborce	12 668	-218	12 450	-140	12 310	-358
z toho mestá:						
Medzilaborce	6 741	68	6 809	-79	6 730	-11
Okres Poprad	104 348	-434	103 914	497	104 411	63
z toho mestá:						
Poprad	56 157	-3 295	52 862	-208	52 654	-3 503
Svit	7 445	163	7 608	71	7 679	234
Vysoké Tatry	5 407	-1 157	4 250	-92	4 158	-1 249
Okres Prešov	161 782	7 641	169 423	1 779	171 202	9 420
z toho mestá:						
Prešov	92 786	-1 004	91 782	-859	90 923	-1 863
Veľký Šariš	4 018	1 274	5 292	338	5 630	1 612
Okres Sabinov	54 067	3 753	57 820	901	58 721	4 654
z toho mestá:						
Lipany	6 130	297	6 427	27	6 454	324
Sabinov	12 290	420	12 710	-6	12 704	414
Okres Snina	39 633	-1 504	38 129	-390	37 739	-1 894
z toho mestá:						
Snina	21 325	-602	20 723	-227	20 496	-829
Okres Stará Ľubovňa	50 684	2 182	52 866	405	53 271	2 587
z toho mestá:						
Podolíneec	3 173	84	3 257	-22	3 235	62
Stará Ľubovňa	16 227	114	16 341	18	16 359	132
Okres Stropkov	21 027	-96	20 931	-144	20 787	-240
z toho mestá:						
Stropkov	10 874	66	10 940	-178	10 762	-112
Okres Svidník	33 506	-268	33 238	-144	33 094	-412
z toho mestá:						

Územný plán Prešovského samosprávneho kraja - Zadanie - čístopis

Giraltovce	4 189	-1	4 188	-42	4 146	-43
Svidník	12 428	-707	11 721	-277	11 444	-984
Okres Vranov nad Topľou	76 504	3 198	79 702	525	80 227	3 723
z toho mestá:						
Hanušovce nad Topľou	3 582	159	3 741	26	3 767	185
Vranov nad Topľou	22 985	265	23 250	-209	23 041	56
Prešovský kraj	789 968	24 559	814 527	4 389	818 916	28 948

Zdroj: Štatistický úrad SR

Údaje za roky 2001 a 2011 sú zo Sčítania ľudu, domov a bytov, údaj za rok 2013 je k 31.12.2013.

Indexy rastu obyvateľstva za okresy a kraj

Okres	Indexy rastu		
	2011/2001	2013/2011	2013/2001
Bardejov	102,7	100,0	102,7
Humenné	99,4	99,2	98,6
Kežmarok	111,5	102,1	113,8
Levoča	104,3	100,5	104,9
Medzilaborce	98,3	98,9	97,2
Poprad	99,6	100,5	100,1
Prešov	104,7	101,1	105,8
Sabinov	106,9	101,6	108,6
Snina	96,2	99,0	95,2
Stará Ľubovňa	104,3	100,8	105,1
Stropkov	99,5	99,3	98,9
Svidník	99,2	99,6	98,8
Vranov nad Topľou	104,2	100,7	104,9
Prešovský kraj	103,1	100,5	103,7

Zdroj: Štatistický úrad SR

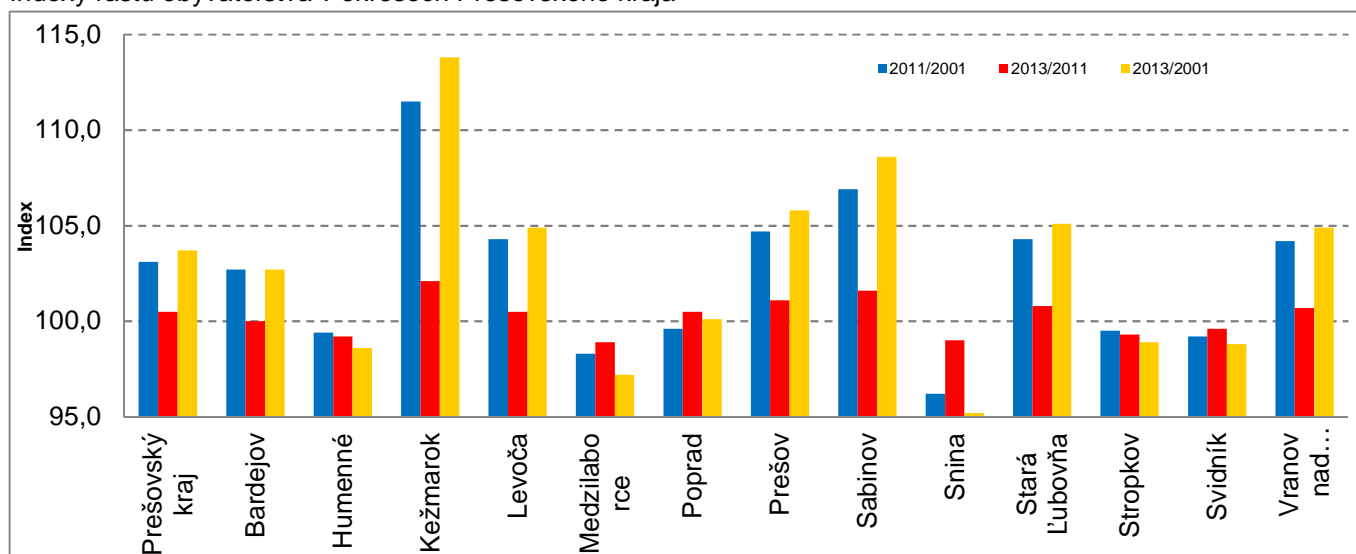
Indexy rastu obyvateľstva za mestá

Mesto	Indexy rastu		
	2011/2001	2013/2011	2013/2001
Bardejov	101,4	98,8	100,1
Humenné	99,7	98,3	98,0
Kežmarok	96,8	99,2	96,0
Spišská Belá	104,1	101,8	106,0
Spišská Stará Ves	96,1	101,1	97,2
Levoča	103,2	100,0	103,2
Spišské Podhradie	107,9	100,2	108,1
Medzilaborce	101,0	98,8	99,8
Poprad	94,1	99,6	93,8
Svit	102,2	100,9	103,1
Vysoké Tatry	78,6	97,8	76,9
Prešov	98,9	99,1	98,0
Veľký Šariš	131,7	106,4	140,1
Lipany	104,8	100,4	105,3
Sabinov	103,4	100,0	103,4
Snina	97,2	98,9	96,1
Podolíneec	102,6	99,3	102,0
Stará Ľubovňa	100,7	100,1	100,8
Stropkov	100,6	98,4	99,0
Giraltovce	100,0	99,0	99,0
Svidník	94,3	97,6	92,1
Hanušovce nad Topľou	104,4	100,7	105,2
Vranov nad Topľou	101,2	99,1	100,2

Zdroj: Štatistický úrad SR

Indexy rastu obyvateľstva v okresoch Prešovského kraja

Zdroj: vlastný

Pohlavná a veková štruktúra obyvateľstva

Z hľadiska pohlavnej štruktúry obyvateľstva žilo v roku 2013 v Prešovskom kraji 404 262 mužov a 414 654 žien, ženy tvorili 50,63% populácie. Index maskulinity (pomer počtu mužov a žien) bol na úrovni 0,975, čo znamená, že na 1000 žien pripadlo 975 mužov.

Štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia v roku 2013

Okres	Spolu	Muži	Ženy	% žien
Bardejov	77 858	38 625	39 233	50,4
Humenné	63 905	31 369	32 536	50,9
Kežmarok	71 947	35 894	36 053	50,1
Levoča	33 444	16 642	16 802	50,2
Medzilaborce	12 310	6 095	6 215	50,5
Poprad	104 411	50 808	53 603	51,3
Prešov	171 202	83 743	87 459	51,1
Sabinov	58 721	29 369	29 352	50,0
Snina	37 739	18 538	19 201	50,9
Stará Ľubovňa	53 271	26 689	26 582	49,9
Stropkov	20 787	10 353	10 434	50,2
Svidník	33 094	16 349	16 745	50,6
Vranov nad Topľou	80 227	39 788	40 439	50,4
Prešovský kraj	818 916	404 262	414 654	50,6
SR	5 415 949	2 639 060	2 776 889	51,3

Zdroj: Štatistický úrad SR

Z prehľadu vidieť, že vo všetkých okresoch kraja s výnimkou okresu Stará Ľubovňa prevažujú ženy nad mužmi. Najvýraznejšia prevaha žien je v okresoch Poprad, Prešov, Humenné a Snina, vyrovnaný pomer mužov a žien je v okrese Sabinov. Všetky okresy kraja (okrem okresu Poprad) sú pod úrovňou celoslovenského priemeru.

Pokles prirodzených prírastkov obyvateľstva nachádza svoj odraz v zmenšovaní podielu mladej populácie na celkovom počte obyvateľov, v náraste podielu starších vekových skupín obyvateľov a následnom starnutí populácie. Dôsledkom tohto vývoja je postupné zhoršenie vekovej štruktúry obyvateľstva, s čím súvisí pokles reprodukčných schopností populácie a rast ekonomického zaťaženia. Pomer predproduktívnej a poproduktívnej zložky obyvateľstva (ženy nad 55 rokov, muži nad 60 rokov) predstavovaný indexom vitality môže o. i. vypovedať

Územný plán Prešovského samosprávneho kraja - Zadanie - čistopis

aj o populačných možnostiach vo výhľade. V závislosti od bodovej hodnoty indexu vitality sa obyvateľstvo delí na skupiny nasledovne:

bodová hodnota typ populácie

300 a viac bodov veľmi progresívna populácia

201-300 bodov progresívna populácia

151-200 bodov stabilizovaná rastúca populácia

121-150 bodov stabilizovaná populácia

101-120 bodov stagnujúca populácia

pod 100 bodov regresívna populácia

Indexy vitality za okresy a kraj

Okres	Index vitality	Typ populácie	Index vitality	Typ populácie	Index vitality	Typ populácie
	2001		2011		2013	
Bardejov	140	Stabilizovaná	92	Regresívna	83	Regresívna
Humenné	124	Stabilizovaná	68	Regresívna	61	Regresívna
Kežmarok	210	Progresívna	163	Stabiliz. rastúca	153	Stabiliz. rastúca
Levoča	149	Stabilizovaná	106	Stagnujúca	96	Regresívna
Medzilaborce	72	Regresívna	59	Regresívna	56	Regresívna
Poprad	136	Stabilizovaná	80	Regresívna	74	Regresívna
Prešov	133	Stabilizovaná	87	Regresívna	82	Regresívna
Sabinov	182	Stabiliz. rastúca	135	Stabilizovaná	126	Stabilizovaná
Snina	114	Stagnujúca	70	Regresívna	63	Regresívna
Stará Ľubovňa	180	Stabiliz. rastúca	128	Stabilizovaná	116	Stagnujúca
Stropkov	126	Stabilizovaná	79	Regresívna	72	Regresívna
Svidník	129	Stabilizovaná	79	Regresívna	71	Regresívna
Vranov nad Topľou	149	Stabilizovaná	109	Stagnujúca	100	Regresívna
Prešovský kraj	144	Stabilizovaná	96	Regresívna	88	Regresívna
SR	105	Stagnujúca	69	Regresívna	65	Regresívna

Zdroj: Štatistický úrad SR

Indexy vitality za mestá

Mesto	Index vitality	Typ populácie	Index vitality	Typ populácie	Index vitality	Typ populácie
	2001		2011		2013	
Bardejov	176	Stabiliz. rastúca	83	Regresívna	71	Regresívna
Humenné	162	Stabiliz. rastúca	71	Regresívna	61	Regresívna
Kežmarok	159	Stabiliz. rastúca	78	Regresívna	71	Regresívna
Spišská Belá	170	Stabiliz. rastúca	107	Stagnujúca	100	Regresívna
Spišská Stará Ves	169	Stabiliz. rastúca	81	Regresívna	73	Regresívna
Levoča	178	Stabiliz. rastúca	107	Stagnujúca	94	Regresívna
Spišské Podhradie	133	Stabilizovaná	101	Stagnujúca	86	Regresívna
Medzilaborce	149	Stabilizovaná	83	Regresívna	73	Regresívna
Poprad	159	Stabiliz. rastúca	67	Regresívna	60	Regresívna
Svit	65	Regresívna	51	Regresívna	51	Regresívna
Vysoké Tatry	75	Regresívna	35	Regresívna	32	Regresívna
Prešov	131	Stabilizovaná	64	Regresívna	58	Regresívna

I. etapa Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja
je spolufinancovaná Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja
a rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja.
Európsky fond regionálneho rozvoja
„Investícia do vašej budúcnosti“.

Územný plán Prešovského samosprávneho kraja - Zadanie - čistopis

Veľký Šariš	99	Regresívna	107	Stagnujúca	102	Stagnujúca
Lipany	221	Progresívna	119	Stagnujúca	103	Stagnujúca
Sabinov	238	Progresívna	117	Stagnujúca	103	Stagnujúca
Snina	191	Stabiliz. rastúca	90	Regresívna	78	Regresívna
Podolíneec	207	Progresívna	128	Stabilizovaná	107	Stagnujúca
Stará Ľubovňa	325	Veľmi progresívna	133	Stabilizovaná	117	Stagnujúca
Stropkov	196	Stabiliz. rastúca	93	Regresívna	81	Regresívna
Giraltovce	207	Progresívna	112	Stagnujúca	96	Regresívna
Svidník	215	Progresívna	71	Regresívna	58	Regresívna
Hanušovce nad Topľou	229	Progresívna	139	Stabilizovaná	127	Stabilizovaná
Vranov nad Topľou	182	Stabiliz. rastúca	93	Regresívna	82	Regresívna

Zdroj: Štatistický úrad SR

Dôležitou charakteristikou vekového zloženia obyvateľstva Slovenska aj Prešovského kraja je populačné starnutie, ktoré sa postupne zrýchľuje. V roku 2001 pripadalo v Prešovskom kraji na 100 obyvateľov vo veku do 15 rokov 44 obyvateľov v poproduktívnom veku (nad 65 rokov), v roku 2013 to už bolo takmer 65 obyvateľov (na Slovensku vzrástol index starnutia z hodnoty 60 na 88). Na indexe starnutia celkovej populácie má výrazný podiel ženská časť obyvateľstva, pretože v poproduktívnom veku tvorí väčšinu populácie. So zvyšujúcim sa podielom poproduktívnej časti obyvateľstva rastie aj priemerný vek obyvateľstva, ktorý v Prešovskom kraji dosiahol v roku 2013 hodnotu 37,24 roka (u mužov 35,79 roka a u žien 38,66 roka), čo je takmer o 2 a pol roka menej ako celoslovenský priemer (39,60 rokov).

V rámci okresov Prešovského kraja je najstaršie obyvateľstvo v okrese Medzilaborce, kde v roku 2013 dosiahol index vitality hodnotu 56 bodov (na 100 obyvateľov poproduktívneho veku (ženy nad 55 rokov, muži nad 60 rokov) pripadlo 56 obyvateľov v predproduktívnom veku). Dôvodom zhoršujúcej sa vekovej štruktúry obyvateľstva v tomto okrese je najmä odchod obyvateľstva v produktívnom veku do iných okresov Slovenska za lepšími pracovnými podmienkami, s čím súvisí zhoršovanie vekovej skladby obyvateľstva a jej reprodukčnej funkcie. Najmladšie obyvateľstvo bolo v roku 2013 v okresoch Kežmarok, Sabinov a Stará Ľubovňa, kde index vitality nadobudol hodnoty od 116 do 153 bodov. Dôvodom je najmä vysoký podiel obyvateľstva rómskej národnosti, pre ktoré je typický nízky priemerný vek a vysoký podiel detskej zložky v populácii. Podobný stav možno sledovať aj pri priemernom veku obyvateľstva v jednotlivých okresoch v roku 2013. Najvyšší priemerný vek dosahuje obyvateľstvo v okrese Medzilaborce (41,04 rokov, u mužov 38,86 a u žien 43,18 rokov), najnižší priemerný vek je v okresoch Kežmarok (33,18 rokov, u mužov 31,97 a u žien 34,37 rokov), Sabinov (34,53, u mužov 33,35 a u žien 35,72 rokov) a Stará Ľubovňa (35,15 rokov, u mužov 33,92 a u žien 36,39 rokov).

Štruktúra obyvateľstva podľa hlavných vekových skupín
(0-14, 15-64, 65+ rokov) v rokoch 2001, 2011 a 2013

Okres	Rok 2001 - Počet obyvateľov vo veku					
	Absolútne údaje			Podiely v %		
	Predprod.	Produkt.	Poprod.	Predprod.	Produkt.	Poprod.
Bardejov	17 139	50 670	7 859	22,61	66,85	10,37
Humenné	13 314	44 671	6 627	20,53	68,89	10,22
Kežmarok	17 214	40 556	5 177	27,22	64,14	8,19
Levoča	7 411	21 051	3 293	23,25	66,03	10,33
Medzilaborce	2 240	8 269	2 113	17,68	65,27	16,68
Poprad	21 442	72 352	9 630	20,55	69,34	9,23
Prešov	35 462	108 813	16 689	21,92	67,26	10,32
Sabinov	14 585	34 146	5 079	26,98	63,15	9,39
Snina	8 207	26 400	4 732	20,71	66,61	11,94
Stará Ľubovňa	13 362	32 283	4 921	26,36	63,69	9,71

Územný plán Prešovského samosprávneho kraja - Zadanie - čístopis

Stropkov	4 451	14 199	2 271	21,17	67,53	10,80
Svidník	7 205	22 499	3 682	21,50	67,15	10,99
Vranov nad Topľou	18 018	50 285	7 880	23,55	65,73	10,30
Prešovský kraj	180 050	526 194	79 953	22,79	66,61	10,12
SR	1 015 493	3 705 515	610 923	18,9	68,9	11,4

Zdroj: Štatistický úrad SR

Okres	Rok 2011 - Počet obyvateľov vo veku					
	Absolútne údaje			Podiely v %		
	Predprod.	Produkt.	Poprod.	Predprod.	Produkt.	Poprod.
Bardejov	14089	54927	8843	18,10	70,55	11,36
Humenné	9377	47437	7632	14,55	73,61	11,84
Kežmarok	17001	47705	5781	24,12	67,68	8,20
Levoča	6392	23387	3483	19,22	70,31	10,47
Medzilaborce	1869	8559	2022	15,01	68,75	16,24
Poprad	17138	75127	11649	16,49	72,30	11,21
Prešov	29522	120312	19589	17,43	71,01	11,56
Sabinov	13055	38986	5779	22,58	67,43	9,99
Snina	5657	27724	4748	14,84	72,71	12,45
Stará Ľubovňa	11307	36496	5063	21,39	69,03	9,58
Stropkov	3355	15164	2412	16,03	72,45	11,52
Svidník	5255	24151	3832	15,81	72,66	11,53
Vranov nad Topľou	15890	55339	8473	19,94	69,43	10,63
Prešovský kraj	149907	575314	89306	18,40	70,63	10,96
SR	826645	3887518	682873	15,32	72,03	12,65

Zdroj: Štatistický úrad SR

Okres	Rok 2013 - Počet obyvateľov vo veku					
	Absolútne údaje			Podiely v %		
	Predprod.	Produkt.	Poprod.	Predprod.	Produkt.	Poprod.
Bardejov	13 562	54 794	9 502	17,42	70,38	12,20
Humenné	8 970	46 652	8 283	14,04	73,00	12,96
Kežmarok	17 156	48 558	6 233	23,85	67,49	8,66
Levoča	6 293	23 489	3 662	18,82	70,23	10,95
Medzilaborce	1 809	8 412	2 089	14,70	68,33	16,97
Poprad	17 284	74 200	12 927	16,55	71,07	12,38
Prešov	29 858	120 241	21 103	17,44	70,23	12,33
Sabinov	13 036	39 541	6 144	22,20	67,34	10,46
Snina	5 318	27 404	5 017	14,09	72,61	13,29
Stará Ľubovňa	11 011	36 828	5 432	20,67	69,13	10,20
Stropkov	3 224	14 958	2 605	15,51	71,96	12,53
Svidník	5 047	23 956	4 091	15,25	72,39	12,36
Vranov nad Topľou	15 643	55 681	8 903	19,50	69,40	11,10
Prešovský kraj	148 211	574 714	95 991	18,10	70,18	11,72
SR	829 925	3 852 888	733 136	15,32	71,14	13,54

Zdroj: Štatistický úrad SR

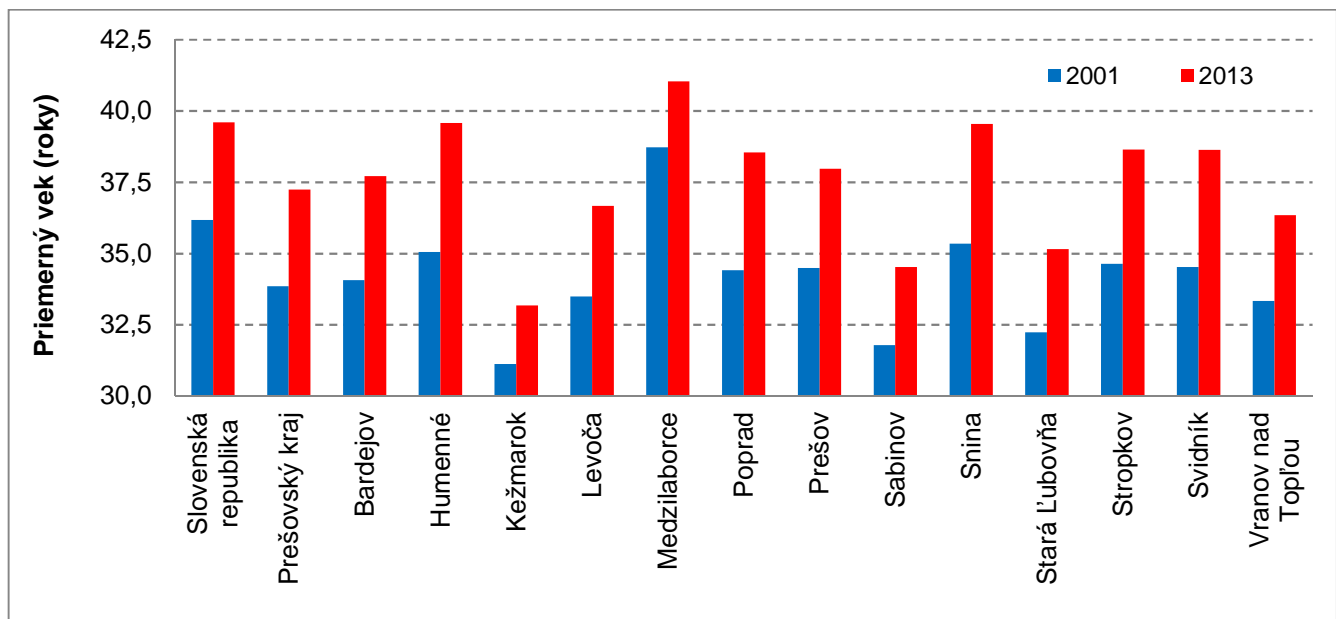
Údaje za roky 2001 a 2011 sú zo Sčítania ľudu, domov a bytov, údaj za rok 2013 je k 31.12.2013
Priemerný vek obyvateľstva v rokoch 2001 a 2013

I. etapa Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja je spolufinancovaná Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja.
Európsky fond regionálneho rozvoja
„Investícia do vašej budúcnosti“.

Územný plán Prešovského samosprávneho kraja - Zadanie - čistopis

Zdroj:vlastný

Analýza obyvateľstva podľa národnosti a náboženského vyznania

Podľa výsledkov sčítania obyvateľstva z roku 2011 žilo v Prešovskom kraji 82,0% obyvateľov slovenskej národnosti, 5,3% obyvateľstva rómskej národnosti a 3,5% obyvateľstva rusínskej národnosti. Ostatné národnosti (maďarská, česká, ukrajinská, nemecká...) sa podieľajú na celkovom počte obyvateľstva Prešovského kraja podielom menším ako 0,5%. Svoju národnosť pri sčítaní obyvateľstva neuviedlo 7,9% obyvateľstva Prešovského kraja.

Štruktúra obyvateľstva podľa národnosti v okresoch Prešovského kraja v roku 2011 (SODB), v %

Územie (kraj, okres)	Národnosť						
	slovenská	maďarská	rómska	česká	rusínska	ukrajinská	Iná nezistené
Bardejov	85,3	0,1	4,1	0,2	3,9	0,6	5,8
Humenné	84,0	0,1	2,6	0,4	4,8	0,8	7,3
Kežmarok	79,1	0,1	11,5	0,3	0,2	0,1	8,8
Levoča	85,3	0,1	5,4	0,2	1,0	0,0	8,0
Medzilaborce	38,3	0,1	6,0	0,4	42,5	2,5	10,2
Poprad	84,7	0,1	2,1	0,6	0,2	0,1	12,2
Prešov	84,8	0,1	3,1	0,4	1,0	0,4	10,2
Sabinov	83,4	0,0	10,0	0,2	0,8	0,1	5,5
Snina	78,0	0,1	1,2	0,4	12,3	1,6	6,6
St. Ľubovňa	78,4	0,0	8,0	0,2	6,6	0,4	6,3
Stropkov	79,9	0,0	5,9	0,3	6,6	0,5	6,8
Svidník	71,9	0,1	4,0	0,2	14,6	1,2	8,1
Vranov nad Topľou	84,2	0,1	9,0	0,2	0,3	0,1	6,0
Prešovský kraj	82,0	0,1	5,3	0,3	3,5	0,5	8,3
SR	80,7	8,5	2,0	0,6	0,6	0,1	7,5

Zdroj: Štatistický úrad SR

V rámci okresov Prešovského kraja žije najvyšší podiel obyvateľov slovenskej národnosti v okresoch Bardejov a Levoča (85,3%), najnižšie zastúpenie dosahuje okres Medzilaborce, kde sa k slovenskej národnosti hlási iba 38,3% obyvateľstva. Okres Medzilaborce dosahuje najväčší podiel obyvateľstva rusínskej národnosti (42,4%).

Obyvateľstvo trvalo bývajúce v okresoch Prešovského kraja podľa náboženského vyznania

Okres	Trvalo	Náboženské vyznanie
-------	--------	---------------------

Územný plán Prešovského samosprávneho kraja - Zadanie - čístopis

	bývajúce obyvateľstvo spolu	Rímskokatolícka cirkev	Evanjelická cirkev augsburského vyznania	Gréckokatolícka cirkev	reformovaná kresťanská cirkev	Pravoslávna cirkev	Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	Evanjelická cirkev metodistická	Kresťanské zbory	Apoštolská cirkev
Bardejov	77 859	44 907	6 874	13 993	31	4 086	171	32	7	23
Humenné	64 446	41 808	376	10 547	127	2 137	179	14	22	106
Kežmarok	70 487	55 734	1 607	1 747	43	206	253	37	62	6
Levoča	33 232	25 778	259	1 471	19	97	109	8	47	6
Medzilaborce	12 450	908	53	6 268	1	3 388	131	4	0	4
Poprad	103 914	63 592	7 906	2 816	130	884	84	185	263	92
Prešov	196 423	111 937	7 880	11 929	195	1 719	238	103	41	155
Sabinov	57 820	44 516	648	5 553	6	507	166	23	9	297
Snina	38 139	17 996	123	7 712	30	7 596	325	11	2	7
Stará Ľubovňa	52 866	31 600	285	15 422	16	877	41	2	3	4
Stropkov	20 931	9 351	102	8 034	14	1 370	25	10	5	4
Svidník	33 238	9 532	2 080	11 230	22	6 385	233	7	14	22
Vranov nad Topľou	79 702	42 960	8 796	18 077	88	279	691	47	14	154

Zdroj: Štatistický úrad SR

Okres	Náboženské vyznanie											
	Bratská jednota baptistov	Cirkev adventistov siedmeho dňa	Cirkev bratská	Ústredný zväz židovských náboženských obcí	Starokatolícka cirkev	Cirkev československá husitská	Novoapoštolská cirkev	Behájske spoločenstvo	Cirkev Ježiša Krista svätých neskorších dní	iné	Bez vyznania	nezistené
Bardejov	1	6	179	15	0	3	0	2	2	96	2 192	5 239
Humenné	3	11	6	6	3	8	1	6	1	145	3 027	5 913
Kežmarok	22	94	0	2	10	9	1	2	7	306	3 159	7 180
Levoča	1	4	1	4	12	8	0	8	0	99	1 752	3 579
Medzilaborce	0	0	1	0	0	1	0	0	0	17	333	1 341
Poprad	270	112	10	22	24	25	19	11	17	656	12 400	14 396
Prešov	23	146	314	62	8	25	5	24	11	456	13 380	20 772
Sabinov	0	1	9	5	3	8	1	6	1	94	2 205	3 762
Snina	1	0	4	2	0	5	0	3	0	41	1 310	2 961
Stará Ľubovňa	0	5	1	3	4	2	0	3	0	57	1 230	3 309
Stropkov	1	1	1	0	0	2	0	1	0	31	404	1 575
Svidník	3	0	37	4	0	0	0	2	3	51	894	2 719
Vranov n/T	12	13	178	9	3	6	0	7	2	75	2 697	5 594

Špecifickou skupinou obyvateľstva je obyvateľstvo rómskej národnosti, ktoré sa vo väčšine nehlási k svojej národnosti a tak ich podiel z oficiálnych výsledkov nezodpovedá reálnym údajom. Podľa výsledkov sčítania obyvateľstva z roku 2011 žilo v Prešovskom kraji 5,3% obyvateľstva rómskej národnosti, v roku 2001 to bolo 4,0%. Na úrovni okresov sa hodnoty pohybovali v rozpätí 1,2% (1,3% v roku 2001) v okrese Snina, až 11,5% (8,8% v roku 2001) v okrese Kežmarok. V roku 2004 uskutočnil Úrad splnomocnenkyne vlády pre rómsku problematiku sociografické mapovanie rómskych osídlení, ktoré sa zameralo na obyvateľstvo žijúce v rómskych osídleniach, t.j. v rómskych osadách (výskum teda nezahŕňal všetkých Rómov, určité percento bolo integrované). Podľa výsledkov tohto mapovania žilo v Prešovskom kraji približne 10,8% obyvateľov v rómskych osídleniach a v jednotlivých okresoch je ich rozpätie od 5,3% v okrese Snina, až po 20,6% v okrese Kežmarok. Na úrovni okresov ide v priemere o 2 až 3-násobne vyššie hodnoty ako pri výsledkoch zo sčítania obyvateľstva. Vysoký podiel obyvateľstva žijúceho v rómskych osídleniach dosahujú aj okresy Vranov nad Topľou (16,6%), Levoča (14,9%) a Sabinov (13,6%).

Podľa výsledkov mapovania bolo v Prešovskom kraji v roku 2004 spolu približne 365 rómskych osídlení s takmer 8 900 obydliami, v ktorých žilo 86 tisíc obyvateľov, čo predstavuje podiel 10,9% na celkovom počte obyvateľov v kraji.

Obyvateľstvo žijúce v rómskych osídleniach (2004)

Okres	Počet obyvateľov rómskych osídlení	% podiel obyvateľov v rómskych osídleniach
Bardejov	6632	8,7
Humenné	3867	6,0
Kežmarok	13338	20,6
Levoča	4811	14,9
Medzilaborce	1073	8,6
Poprad	10729	10,3
Prešov	12525	7,7
Sabinov	7490	13,6
Snina	2071	5,3
Stará Ľubovňa	5930	11,6
Stropkov	1585	7,6
Svidník	3618	10,8
Vranov nad Topľou	12855	16,6
Prešovský kraj	86 524	10,9

Zdroj: Úrad splnomocnenkyne vlády pre rómsku problematiku, Štatistický úrad SR

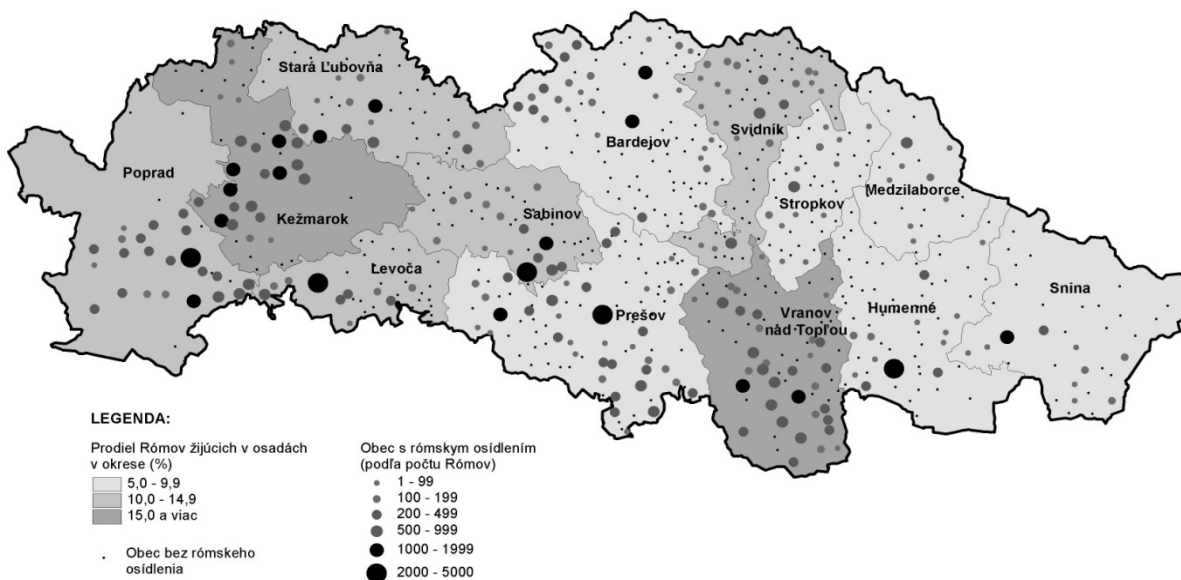

Územný plán Prešovského samosprávneho kraja - Zadanie - čistopis

		základné	Učňovské (bez maturity)	Stredné odborné (bez maturity)	Úplné stredné učňovské (s maturitou)	Úplné stredné odborné (s maturitou)
Bardejov	77 859	13 481	10 786	6 623	2 636	13 726
Humenné	64 446	9 039	8 093	5 908	2 557	13 477
Kežmarok	70 487	15 014	8 780	5 475	1 739	11 713
Levoča	33 262	5 902	4 722	2 585	959	5 055
Medzilaborce	12 450	2 456	1 382	1 531	460	2 529
Poprad	103 914	15 950	11 495	8 998	5 359	24 586
Prešov	169 254	24 254	22 156	16 485	5 849	31 163
Sabinov	57 820	12 155	8 125	5 082	1 908	8 865
Snina	38 129	6 076	4 969	3 892	1 577	7 532
Stará Ľubovňa	52 866	9 413	6 961	4 651	1 609	8 485
Stropkov	20 931	3 913	2 527	1 686	776	4 577
Svidník	33 238	5 879	4 309	2 960	1 182	7 020
Vranov nad Topľou	79 702	14 900	10 302	6 972	2 338	14 472

Zdroj: Štatistický úrad SR

Obyvateľstvo žijúce v rómskych osídleniach v obciach Prešovského kraja (2004)

Zdroj: Atlas rómskych komunít na Slovensku

I. etapa Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja je spolufinancovaná Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja. Európsky fond regionálneho rozvoja „Investícia do vašej budúcnosti“.

V roku 2013 uskutočnil Úrad splnomocnenkyne vlády pre rómsku problematiku ďalšie mapovanie rómskych osídlení. Podľa výsledkov mapovania bolo v Prešovskom kraji v roku 2013 spolu približne 253 rómskych osídlení s 10 731 obyvateľmi v 243 obciach, v ktorých žilo v priemere 30,6% Rómov z celkového počtu obyvateľov daných obcí.

Uznesením vlády Slovenskej republiky č. 1 zo dňa 11. januára 2013 bola prijatá Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020 (ďalej len „stratégia“). Súčasťou uvedenej stratégie je rad systémových opatrení na úseku prístupu k bývaniu, zdravotnej starostlivosti, vzdelávaniu a začleňovaniu sa na pracovný trh. Uvedené opatrenia sa premietajú vo svojom komplexe do riešenia aglomeračných častí - osídlení marginalizovaných rómskych komunit, nachádzajúcich sa v územnom obvode jednotlivých samosprávnych jednotiek obcí - § 1 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, v premietnutí do generálnej upravenej funkcie ustanovenej v § 1 ods. 2 uvedeného zákona, starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov. Rovnako sa uvedené úlohy premietajú aj do plnenia funkčných úloh vyššieho územného celku v súlade s § 4 ods. 1 písm. a), d), g), h), i), j), k), l), n), o) a p) zákona č. 302/2001 Z. z. samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení neskorších predpisov. Pre obce s vysokým zastúpením Rómskeho obyvateľstva je charakteristická priaznivá veková štruktúra s vysokým zastúpením nižších vekových skupín a dlhodobý trend vysokého prirodzeného prírastku obyvateľstva.

E.2 Prognóza demografického vývoja obyvateľov

Podľa prognózy populačného vývoja SR do roku 2060, spracovanej Výskumným demografickým centrom v roku

Okres	Najvyššie dosiahnuté vzdelanie						
	úplné stredné všeobecné	vyššie odborné	vysokoškolské bakalárske	vysokoškolské Mgr., Ing., Dr.	vysokoškolské doktorandské	bez vzdelania	nezistené
Bardejov	3 192	745	1 854	7 831	250	15 108	1 627
Humenné	3 017	855	1 613	8 125	318	9 996	1 451
Kežmarok	2 343	534	1 236	3 804	145	17 240	2 464
Levoča	1 214	450	995	3 011	110	6 761	1 498
Medzilaborce	506	145	242	868	38	1 883	410
Poprad	3 586	1 293	2 426	10 156	522	17 246	2 297
Prešov	6 745	2 201	3 935	19 237	1 387	29 658	6 353
Sabinov	1 800	482	1 037	3 389	138	13 151	1 688
Snina	1 735	421	918	2 906	129	6 132	1 842
Stará Ľubovňa	2 184	635	1 823	3 861	132	11 993	1 119
Stropkov	986	240	507	1 640	75	3 391	613
Svidník	1 513	453	741	2 743	106	5 280	1 052
Vranov nad Topľou	3 752	1 001	1 501	5 312	248	16 778	2 126

2013 (stredný scenár vývoja), je predpokladaný vývoj počtu obyvateľov SR nasledovný:

Prognóza obyvateľstva Slovenskej republiky do roku 2040

Rok	Predpokladaný počet obyvateľov	Rast oproti roku 2010	Priemerný vek
2015	5 448 310		40,01
2020	5 503 107	101,01	41,25
2025	5 543 161	101,74	42,59
2030	5 557 973	102,01	43,98
2035	5 550 391	101,87	45,29
2040	5 532 024	101,54	46,37

Zdroj: Výskumné demografické centrum

Prognóza obyvateľov v krajoch SR do roku 2040

Kraj, SR	Rok 2012 (stav k 31.12.)	Prognóza				
		rok 2020	rok 2025	rok 2030	rok 2035	rok 2040
Bratislavský	612 682	645386	650084	651821	650931	650620
Trnavský	556 577	577211	581412	582966	582170	582175
Trenčiansky	593 159	599418	603781	605394	604569	604350
Nitriansky	688 400	695915	700980	702853	701894	702283
Žilinský	690 121	713573	718767	720688	719705	719520
Banskobystrický	658 490	638472	643119	644837	643957	644920
Prešovský	817 382	843036	849172	851441	850280	851560
Košický	794 025	790097	795847	797974	796885	797128
SR spolu	5 410 836	5503107	5543161	5557973	5550391	5552556

Zdroj: Prognostický ústav SAV (2015 až 2035), SMC 2040

Podľa prognózy vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2035, spracovanej Prognostickým ústavom SAV, Výskumným demografickým centrom a Katedrou humánnej geografie a demografie Prírodovedeckej fakulty UK v roku 2013, je po prepočítaní predpokladaný vývoj počtu obyvateľov v Prešovskom kraji a v jeho okresoch do roku 2040 nasledovný:

Prognóza obyvateľstva v okresoch Prešovského kraja

Okres	Predpokladaný počet obyvateľov							Abs.	%
	2015	2020	2025	2030	2035	2040			
Bardejov	78 143	78 420	78 364	78 162	77 500	76 818	-1 325	-0,44	
Humenné	63 975	63 502	62 565	61 359	59 766	58 164	-5 811	-6,77	
Kežmarok	72 852	75 169	77 259	79 251	81 045	83 298	10 446	13,53	
Levoča	33 905	34 662	35 273	35 842	36 318	36 761	2 856	8,83	
Medzilaborce	12 178	11 928	11 638	11 382	11 117	10 864	-1 314	-9,76	
Poprad	104 662	104 790	104 159	103 100	101 459	99 683	-4 979	-2,72	
Prešov	172 426	175 365	177 286	179 124	180 611	182 634	10 208	5,91	
Sabinov	59 574	61 332	62 900	64 448	65 714	66 969	7 395	12,43	
Snina	37 755	37 427	36 984	36 409	35 635	34 858	-2 897	-6,03	
Stará Ľubovňa	54 192	55 844	57 227	58 527	59 609	60 694	6 502	12,17	
Stropkov	20 899	20 975	20 900	20 725	20 436	20 140	-759	-1,86	
Svidník	33 232	33 323	33 250	33 066	32 666	32 248	-984	-1,44	
Vranov nad Topľou	80 730	81 601	82 116	82 445	82 436	82 337	1 607	2,99	
Prešovský kraj	824 523	834 338	839 921	843 840	844 312	845 468	20 945	3,29	

Zdroj: Prognostický ústav SAV, Výskumné demografické centrum, Katedra humánnej geografie a demografie Prírodovedeckej fakulty UK(2015 až 2035), SMC 2040

E.3 Požiadavky na riešenie vyplývajúce zo základných sociálnych údajov a prognóz

Z hľadiska predpokladaného vývoja obyvateľstva v okresoch Prešovského kraja patrí až 7 okresov do skupiny s predpokladaným poklesom počtu obyvateľov – okresy Bardejov, Humenné, Medzilaborce, Poprad, Snina, Stropkov a Svidník. Najvýraznejší pokles sa očakáva v okrese Medzilaborce (-9,76%), nakoľko predstavuje územie so zložitou hospodárskou situáciou, bez významnejšej ekonomickej základne, z ktorého sa obyvatelia sťahujú a tým sa výrazne narúša aj jeho vekové zloženie. Zároveň je pre tento okres typický prirodzený úbytok obyvateľstva, kedy počet zomretých prevažuje počet narodených.

Prognóza obyvateľstva – priemerné ročné indexy rastu

Okres	Indexy rastu					
	2020/ 2015	2025/ 2020	2030/ 2025	2035/ 2030	2040/ 2035	2040/ 2015
Bardejov	0,35	-0,07	-0,26	-0,85	-0,92	-0,82
Humenné	-0,74	-1,48	-1,93	-2,60	-2,45	-6,58

I. etapa Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja je spolufinancovaná Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja. Európsky fond regionálneho rozvoja „Investícia do vašej budúcnosti“.

Územný plán Prešovského samosprávneho kraja - Zadanie - čístopis

Kežmarok	3,18	2,78	2,58	2,26	1,97	11,25
Levoča	2,23	1,76	1,61	1,33	1,31	7,12
Medzilaborce	-2,05	-2,43	-2,20	-2,33	-2,26	-8,71
Poprad	0,12	-0,60	-1,02	-1,59	-1,74	-3,06
Prešov	1,70	1,10	1,04	0,83	0,75	4,75
Sabinov	2,95	2,56	2,46	1,96	2,01	10,31
Snina	-0,87	-1,18	-1,55	-2,13	-2,25	-5,62
Stará Ľubovňa	3,05	2,48	2,27	1,85	1,74	10,00
Stropkov	0,36	-0,36	-0,84	-1,39	-1,54	-2,22
Svidník	0,27	-0,22	-0,55	-1,21	-1,52	-1,70
Vranov nad Topľou	1,08	0,63	0,40	-0,01	-0,22	2,11
Prešovský kraj	1,19	0,67	0,47	0,06	-0,42	2,40

Zdroj: Prognostický ústav SAV, Výskumné demografické centrum, Katedra humánnej geografie a demografie Prírodovedeckej fakulty UK(2015 až 2035), SMC 2040

Najvyšší rast počtu obyvateľov sa predpokladá v okresoch Kežmarok (13,53%), Sabinov (12,43%) a Stará Ľubovňa (12,17%), kde má na daný vývoj výrazný vplyv vysoký podiel rómskej populácie, pre ktorú je charakteristický vyšší prirodzený prírastok obyvateľstva a nižší priemerný vek.

Pri prognóze vývoja počtu obyvateľov v obciach s vysokým zastúpením Rómov (nad 50% z celkového počtu obyvateľov obce) sa vychádzalo z doterajšieho celkového pohybu obyvateľstva obcí a využitím exponenciálnej funkcie, ktorá vychádza z teoretických úvah o stabilnej populácii. Obce boli vybraté na základe výsledkov mapovania rómskych komunit v roku 2013, pričom boli brané do úvahy len obce s podielom Rómov nad 50% (45 obcí v roku 2013). Pri zachovaní prirodzeného a mechanického prírastku obyvateľstva a vzhľadom na vekové zloženie populácie v obciach je predpokladaná miera rastu populácie (celkový pohyb obyvateľstva) 20‰ za rok.

Prognóza vývoja počtu obyvateľov v obciach s vysokým zastúpením Rómov do roku 2040

rok	2001	2013	2020	2025	2030	2035	2040
Nízky variant - 10‰	43 898	59 409	63 570	66 750	70 080	73 580	77 270
Stredný variant - 20‰			67 730	74 500	81 950	90 140	99 160
Vysoký variant - 30‰			71 880	82 670	95 070	109 330	125 730

Zdroj: Prognostický ústav SAV, Výskumné demografické centrum, Katedra humánnej geografie a demografie Prírodovedeckej fakulty UK

Požiadavky na riešenie:

- v riešení zohľadniť vývoj sociálnych prognóz do roku 2040 a ďalšie s tým súvisiace bilančné údaje.

E.4 Ekonomická aktivita obyvateľstva

Vývoj počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov a ich podielu na celkovom počte obyvateľov má na Slovensku a rovnako aj v Prešovskom kraji v priebehu posledných rokov klesajúcu tendenciu. Podiel ekonomicky aktívnych obyvateľov klesol v Slovenskej republike z 50,1% v roku 2001 na 48,7% v roku 2011, v Prešovskom kraji o čosi výraznejšie z 48,6% v roku 2001 na 46,1% v roku 2011. Ide o postupné prejavovanie sa starnutia obyvateľstva a posun početnejších skupín do vyššieho veku.

Pokles podielu ekonomicky aktívnych obyvateľov na celkovom počte obyvateľov možno sledovať aj v jednotlivých okresoch Prešovského kraja. Najnižší podiel ekonomicky aktívnych obyvateľov bol v roku 2011 v okresoch Medzilaborce (43,2%), Sabinov (44,9%), Kežmarok (44,4%) a Stará Ľubovňa (44,5%), najvyšší podiel bol v okresoch Poprad (47,9%), Svidník (47,2%) a Humenné (47,1%).

Podľa údajov zo sčítania uskutočnenom v roku 2011 žilo v Prešovskom kraji 375 107 ekonomicky aktívnych obyvateľov, čo je 46,1% z celkového počtu osôb. Podiel mužov na celkovom počte ekonomicky aktívnych obyvateľov bol 55,3%. Najvyšší podiel ekonomicky aktívnych obyvateľov Prešovského kraja pracoval v odvetví priemyselnej výroby, ťažby a dobývania a iných odvetví (21,8%), a v odvetví veľkoobchodu a maloobchodu, opravy motorových vozidiel a motocyklov (13,6%), rovnako ako na celoslovenskej úrovni.

V rámci okresov Prešovského kraja bol v roku 2011 úhrn odchádzajúcich do zamestnania mimo okresu trvalého bydliska 130 450 ekonomicky aktívnych obyvateľov (34,8% EAO kraja). Najväčší podiel ekonomicky aktívnych obyvateľov odchádzajúcich do zamestnania bol v odvetví verejnej správy, školstva a zdravotníctva (24,0%) a v odvetví priemyslu (23,1%). Z celkového počtu odchádzajúcich do zamestnania bolo 61,2% denne odchádzajúcich.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa odvetvia ekonomickej činnosti v Prešovskom kraji v roku 2011 (SODB)

Odvetvie ekonomickej činnosti	Ekonomicky aktívne obyvateľstvo					
	Osoby			Percentá (%)		
	Muži	Ženy	Spolu	Muži	Ženy	Spolu
Priemyselná výroba, ťažba a dobývanie a iné odvetvia	54 865	36 635	91 500	26,5	21,8	24,4
Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov	22 221	22 842	45 063	10,7	13,6	12,0
Doprava a skladovanie	11 872	4 952	16 824	5,7	3,0	4,5
Ubytovacie a stravovacie služby	5 402	7 450	12 852	2,6	4,4	3,4
Odborné, vedecké a technické testovanie a analýzy	5 781	4 769	10 550	2,8	2,8	2,8
Administratívne a podporné služby	5 856	3 936	9 792	2,8	2,3	2,6
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	14 699	13 291	27 990	7,1	7,9	7,5
Vzdelávanie	7 725	19 527	27 252	3,7	11,6	7,3
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	6 087	18 614	24 701	2,9	11,1	6,6
Umenie, zábava a rekreácia	1 605	1 593	3 198	0,8	0,9	0,9
Ostatné činnosti	2 653	3 243	5 896	1,3	1,9	1,6
Činnosti domácností ako zamestnávateľov; nediferencované činnosti v domácnostiach produkujúce tovar na vlastné použitie	10	9	19	0,0	0,0	0,0
Činnosti extra teritoriálnych organizácií a združení	16	14	30	0,0	0,0	0,0
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	13 194	6 415	19 609	6,4	3,8	5,2
Stavebníctvo	30 454	4 579	35 033	14,7	2,7	9,3
Informácie a komunikácia	3 195	1 652	4 847	1,5	1,0	1,3
Finančné a poisťovacie činnosti	1 924	3 175	5 099	0,9	1,9	1,4
Činnosti v oblasti nehnuteľností	1 364	995	2 359	0,7	0,6	0,6
Nezistené	18 382	14 111	32 493	8,9	8,4	8,7
Spolu	207 305	167 802	375 107	100,0	100,0	100,0

Zdroj: Štatistický úrad SR

Na úrovni okresov možno sledovať diferencovanejšiu štruktúru ekonomicky aktívnych obyvateľov podľa odvetvia ekonomickej činnosti. Rovnako ako na krajskej úrovni však vo všetkých okresoch prevláda podiel ekonomicky aktívnych obyvateľov pracujúcich v priemyselnej výrobe, kde najvyšší podiel dosahujú okresy Snina (30,7%), Stropkov (28,1%), Sabinov (27,5%) a Humenné (27,2%). Stavebníctvo je najviac zastúpené v okresoch Stará Ľubovňa (16,1%), Sabinov (13,5%) a Bardejov (12,3%). V oblasti veľkoobchodu a maloobchodu, opravy motorových vozidiel a motocyklov pracuje najviac ekonomicky aktívnych obyvateľov v okresoch Prešov (14,3%), Poprad (12,5%), Humenné (12,2%) a Bardejov (12,0%), v oblasti verejnej správy a obrany, povinného sociálneho zabezpečenia v okresoch Medzilaborce (8,6%) a Svidník (8,5%), v oblasti vzdelávania v okresoch Levoča (9,0%) a Prešov (8,6%).

Vývoj pracovných príležitostí

Stav ukazovateľov viažucich sa k problematike pracovných síl (absolútne a relatívne údaje z celkového počtu obyvateľov) dokumentujú nasledujúce údaje zo sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2011.

Obyvateľstvo v produktívnom veku (15-64 rokov) a ekonomicky aktívne v okresoch Prešovského kraja a v SR

I. etapa Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja
je spolufinancovaná Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja
a rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja.
Európsky fond regionálneho rozvoja
„Investícia do vašej budúcnosti“.

Územný plán Prešovského samosprávneho kraja - Zadanie - čístopis

Okres	Obyvatelia celkom r. 2011	Obyvatelia v produktívnom veku		Obyvatelia ekonomicky aktívni	
		abs.	%	abs.	%
Bardejov	77 859	54 927	70,5	36 013	46,3
Humenné	64 446	47 437	73,6	30 341	47,1
Kežmarok	70 487	47 705	67,7	31 267	44,4
Levoča	33 262	23 387	70,3	15 291	46,0
Medzilaborce	12 450	8 559	68,7	5 384	43,2
Poprad	103 914	75 127	72,3	49 771	47,9
Prešov	169 423	120 312	71,0	78 294	46,2
Sabinov	57 820	38 986	67,4	25 386	43,9
Snina	38 129	27 724	72,7	17 747	46,5
Stará Ľubovňa	52 866	36 496	69,0	23 532	44,5
Stropkov	20 931	15 164	72,4	9 797	46,8
Svidník	33 238	24 151	72,7	15 687	47,2
Vranov nad Topľou	79 702	55 339	69,4	36 597	45,9
Prešovský kraj	814 527	575 314	70,6	375 107	46,1
SR	5 397 036	3 887 518	72,0	2 630 052	48,7

Zdroj: Štatistický úrad SR

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo odchádzajúce do zamestnania podľa odvetvia ekonomickej činnosti v okresoch Prešovského kraja v roku 2011 (SODB)

Odvetvie ekonomickej činnosti	Osoby	%
Úhrn odchádzajúcich z okresu	130 450	34,8
Pôdohospodárstvo	4 269	3,3
Priemysel	30 098	23,1
Stavebníctvo	13 169	10,1
Doprava a spoje	7 171	5,5
Obchod, hotely, reštaurácie	20 182	15,5
Verejná správa, školstvo, zdravotníctvo	31 249	24,0
Ostatné a nezistené	24 312	18,6
Denná odchádzka spolu	79 886	61,2

Zdroj: Štatistický úrad SR

Významnú časť ekonomicky aktívneho obyvateľstva v Prešovskom kraji tvorí obyvateľstvo rómskej národnosti, ktorého nízka kvalifikačná štruktúra nespĺňa požiadavku orientácie ekonomiky predovšetkým na kvalitatívne priority. Vysoký podiel nezamestnanosti Rómov v jednotlivých okresoch kraja negatívne ovplyvňuje sociálno-ekonomický rozvoj miest a obcí.

Podľa prognózy vývoja obyvateľstva v okresoch Prešovského kraja do roku 2025, spracovanej Štatistickým úradom Slovenskej republiky v roku 2002, je predpokladaný vývoj počtu obyvateľov v produktívnom veku (vyrovnaný produktívny vek s EÚ 15 – 64 rokov) nasledovný:

Prognóza obyvateľstva v produktívnom veku v okresoch Prešovského kraja

Okres	Predpokladaný počet obyvateľov				Prírastok 2010 - 2025
	2010	2015	2020	2025	
Bardejov	55 078	55 311	55 085	55 166	88
Humenné	47 440	46 276	44 087	42 235	-5 205
Kežmarok	47 246	49 193	49 975	50 969	3 723
Levoča	23 495	24 049	23 939	23 747	252
Medzilaborce	8 476	8 319	8 225	8 019	-457
Poprad	77 675	76 633	74 105	72 076	-5 599
Prešov	120 662	121 998	120 807	119 707	-955
Sabinov	38 606	40 029	40 531	40 985	2 379

Územný plán Prešovského samosprávneho kraja - Zadanie - čístopis

Snina	28 747	28 575	27 692	26 767	-1 980
Stará Ľubovňa	36 684	37 576	37 771	38 182	1 498
Stropkov	15 459	15 431	15 125	14 818	-641
Svidník	24 063	23 773	23 050	22 181	-1 882
Vranov nad Topľou	55 307	56 156	56 325	56 604	1 297
Prešovský kraj	578 938	583 319	576 717	571 456	-7 482

Zdroj: Štatistický úrad SR

Prognóza obyvateľstva v produktívnom veku – priemerné ročné indexy rastu

Okres	Indexy rastu			
	2015/2010	2020/2015	2025/2020	2025/2010
Bardejov	0,08	-0,08	0,03	0,01
Humenné	-0,49	-0,95	-0,84	-0,73
Kežmarok	0,82	0,32	0,40	0,53
Levoča	0,47	-0,09	-0,16	0,07
Medzilaborce	-0,37	-0,23	-0,50	-0,36
Poprad	-0,27	-0,66	-0,55	-0,48
Prešov	0,22	-0,20	-0,18	-0,05
Sabinov	0,74	0,25	0,22	0,41
Snina	-0,12	-0,62	-0,67	-0,46
Stará Ľubovňa	0,49	0,10	0,22	0,27
Stropkov	-0,04	-0,40	-0,41	-0,28
Svidník	-0,24	-0,61	-0,75	-0,52
Vranov nad Topľou	0,31	0,06	0,10	0,16
Prešovský kraj	0,15	-0,23	-0,18	-0,09

Zdroj: Štatistický úrad SR

Podľa prognózy pracovnej sily (ekonomicky aktívneho obyvateľstva) v krajoch Slovenskej republiky, spracovanej Výskumným demografickým centrom v Bratislave v roku 2006 vo dvoch variantoch (statický a dynamický), budú základnými trendmi v jej vývoji v najbližších dvoch desaťročiach zníženie počtu a starnutie pracovnej sily.

Prognóza ekonomicky aktívneho obyvateľstva v Prešovskom kraji

Pracovná sila	Rok			Zmena % (2025/2004)	
	2004	2025 statický	2025 dynamický	statický	dynamický
Počet (tis.)	373,4	394,3	399,3	5,6	6,9
Podiel žien (%)	44,2	44,6	45,3	0,9	2,5
Priemerný vek	37,9	39,8	40,2	5,0	6,1

Zdroj: Štatistický úrad SR

Požiadavky na riešenie:

- v riešení zohľadniť potreby demografického vývoja obyvateľstva k bilančnému obdobiu.

E.5. Domový a bytový fond

Domový a bytový fond sa podrobne sleduje počas sčítania obyvateľstva, domov a bytov. V roku 2011 bolo v Prešovskom kraji spolu 142 758 domov. Počet bytov dosiahol v roku 2011 hodnotu 244 115.

Priemerný počet osôb na jeden byt bol v roku 2011 na úrovni 3,7 osôb. Počet bytov na 1000 obyvateľov dosiahol úroveň 269,7, čo je pod úrovňou celoslovenského priemeru (329,2).

Domový a bytový fond v Prešovskom kraji v roku 2011 (SODB)

	Domy spolu	Trvale obývané domy		Neobývané domy	Byty spolu	Trvale obývané byty		Neobývané byty
		Spolu	Z toho rodinné			Spolu	Z toho v rod. domoch	
Prešovský kraj	142 758	123 771	111 875	18 370	244 115	219 651	117 643	22 810
V %	100	86,7			100	90		

Zdroj: Štatistický úrad

I. etapa Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja
je spolufinancovaná Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja
a rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja.
Európsky fond regionálneho rozvoja
„Investícia do vašej budúcnosti“.

Územný plán Prešovského samosprávneho kraja - Zadanie - čístopis

Na úrovni okresov bol v rámci Prešovského kraja najvyšší podiel trvale obývaných domov v okresoch Prešov (89,8%), Vranov nad Topľou (89,2%) a Kežmarok (89,0%). Najvyšší podiel trvale obývaných bytov bol v okresoch Prešov (92,6%) a Kežmarok (91,5%).

V Prešovskom kraji bolo v roku sčítania 2001 spolu 219 651 trvale obývaných bytov. Najviac bytov bolo v okrese Prešov (21,8% bytov kraja), v ktorom sa nachádza sídlo kraja, a v okrese Poprad (14,3%). Najmenej bytov bolo v okresoch Medzilaborce (1,8%) a Stropkov (2,5%).

Ukazovatele bytového fondu v roku 2011

Okres	Počet trvale obývaných bytov	Počet bytov na 1000 obyv.	Počet obyvateľov na 1 byt
Bardejov	19 831	254,7	3,9
Humenné	19 019	295,1	3,4
Kežmarok	17 205	244,1	4,1
Levoča	8 624	259,3	3,9
Medzilaborce	3 926	315,3	3,2
Poprad	31 346	301,7	3,3
Prešov	47 854	282,5	3,5
Sabinov	13 498	233,4	4,3
Snina	11 098	291,1	3,4
Stará Ľubovňa	13 071	247,2	4,0
Stropkov	5 585	266,8	3,7
Svidník	9 113	274,2	3,6
Vranov nad Topľou	19 481	244,4	4,1
Prešovský kraj	219 651	269,7	3,7

Zdroj údajov: Štatistický úrad SR

Prešovský kraj ako celok dosiahol hodnotu 269,7 bytov na 1000 obyvateľov, pričom celoslovenský priemer nepresiahol žiadny okres. Priemer kraja prekročili okresy Medzilaborce (315,3), Poprad (301,7), Humenné (295,1), Snina (291,1), Prešov (282,5) a Svidník (274,2). V počte obyvateľov na jeden byt (obložnosť), dosahuje Prešovský kraj hodnotu 3,71 obyvateľov na jeden byt, čo je vysoko nad celoslovenským priemerom s hodnotou 3,04 obyv./byt. Pod hodnotami krajského priemeru sú okresy Medzilaborce (3,17), Poprad (3,32), Humenné (3,39), Snina (3,44), Prešov (3,54) a Svidník (3,65). Z uvedených hodnôt možno povedať, že všetky okresy Prešovského kraja dosahujú vysokú obložnosť bytov, ktorá presahuje celoslovenský priemer.

Aktuálnymi tendenciami v oblasti bývania je najmä zlepšovanie kvality bývania, hlavne v okresoch, ktoré nedosahujú v počte bytov na 1000 obyvateľov priemer kraja a odstránenie súčasnej disproporcie medzi potrebou bytov a možnosťami ich získania.

Pri stanovení výhľadových počtov bytov sa vychádzalo z predpokladaného vývoja počtu obyvateľov s cieľom dosiahnuť vyššiu kvalitatívnu úroveň bývania, t.j. zvýšiť počet bytov na 1000 obyvateľov a znížiť obložnosť.

Stav a prírastok bytov do roku 2040

Okres	Počet bytov v roku 2011	Počet bytov v roku 2040	Prírastok bytov
Bardejov	21 877	21 948	71
Humenné	21 055	20 773	-282
Kežmarok	18 806	23 138	4 332
Levoča	9 869	10 503	634
Medzilaborce	5 035	5 432	397
Poprad	34 745	34 373	-372
Prešov	51 690	57 073	5 383
Sabinov	14 886	17 172	2 286
Snina	12 906	12 910	4

Územný plán Prešovského samosprávneho kraja - Zadanie - čístopis

Stará Ľubovňa	15 086	16 859	1 773
Stropkov	6 348	6 294	-54
Svidník	10 376	10 403	27
Vranov nad Topľou	21 436	22 253	817
Prešovský kraj	244 115	259132	15 017

Zdroj: Štatistický úrad SR(2011), SMC (2040)

Prognóza počtu bytov na 1000 obyvateľov a obložnosti bytov

Okres	Počet bytov na 1000 obyvateľov			Počet obyvateľov na 1 byt		
	2001	2011	2040	2001	2011	2040
Bardejov	250,5	254,7	283,2	4,0	3,9	3,5
Humenné	287,1	295,1	347,6	3,5	3,4	2,8
Kežmarok	240,6	244,1	285,5	4,2	4,1	3,6
Levoča	256,8	259,3	289,2	3,9	3,9	3,5
Medzilaborce	325,0	315,3	488,6	3,1	3,2	2,0
Poprad	289,4	301,7	338,8	3,5	3,3	2,9
Prešov	274,4	282,5	316,0	3,6	3,5	3,2
Sabinov	224,6	233,4	261,3	4,5	4,3	3,9
Snina	286,8	291,1	362,3	3,5	3,4	2,7
Stará Ľubovňa	240,9	247,2	282,8	4,2	4,0	3,6
Stropkov	255,0	266,8	308,0	3,9	3,7	3,2
Svidník	263,4	274,2	318,5	3,8	3,6	3,1
Vranov nad Topľou	244,4	244,4	269,9	4,1	4,1	3,7
Prešovský kraj	263,7	269,7	306,9	3,8	3,7	3,3

Zdroj: Štatistický úrad SR (2001, 2011), SMC (2040)

Požiadavky na riešenie:

- v riešení zohľadniť potreby na bývanie k **bilančnému** návrhovému roku 2040.

F. Požiadavky na rozvoj sídelnej štruktúry riešeného územia vo vzťahu k funkcií obcí v štruktúre osídlenia

Prešovský samosprávny kraj je horským, hraničným a zároveň vidieckym regiónom. Z pohľadu štátov združených v Európskej únii patrí medzi regióny s osobitnými zemepisnými charakteristikami, ktoré čelia špecifickým rozvojovým výzvam. Za také sa v únii považujú najmä horské regióny nad 400 m n. m., v ktorých býva 40,34 % ľudí z riešeného územia (EÚ iba 10% obyvateľov) a vidiecke regióny, kde žije 51,65 % obyvateľov samosprávneho kraja (EÚ iba 20% obyvateľov).

Cieľom európskej politiky územnej súdržnosti je zabezpečiť ladný rozvoj rôznych typov európskej krajiny tak, aby z ich predností mohli obyvatelia pre svoje potreby vyťažiť maximum. PSK má 2 veľké mestá nad 50 000 obyvateľov, 13 menších miest od 5 000 do 50 000 obyvateľov, 6 miest s menej ako 5 000 obyvateľmi a 641 vidieckych sídiel.

Obyvatelia malých a stredných miest žijú v blízkosti vidieckych sídiel, čo je potrebná a efektívna forma urbanizácie, najmä z pohľadu šetrenia zdrojov, ktorá zároveň umožňuje vyhnúť sa nevhodnému rozrastaniu miest, vysokých úrovní spotreby energií a záberu pôdy, typických pre nekontrolovateľné rozrastanie miest.

Väčšina hospodárskych činností kraja je zabezpečovaná v mestách. Potrebné je však zabezpečiť aj vyrovnaný a udržateľný rozvoj aj vidieckych oblastí. Pri riešení územného plánu vychádzať zo zásady, že pre zabezpečenie trvalo udržateľného života vidieckych obcí, rozširovať existujúce a vytvárať nové vidiecke sídla súbežne s potrebami miestneho pracovného trhu.

Požiadavky na riešenie:

- zabezpečiť rozvoj sídelnej štruktúry v súlade so záväznou časťou KURS pri zachovaní trvalej udržateľnosti vidieka a miest samosprávneho kraja,

I. etapa Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja
je spolufinancovaná Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja
a rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja.
Európsky fond regionálneho rozvoja
„Investícia do vašej budúcnosti“.

- definovať rozvoj existujúcich a tvorbu nových vidieckych sídiel súvisiaci predovšetkým s využitím potenciálu sídla vo vzťahu k jeho demografickým prognózam,
  - akceptovať historický vývoj a danosti riešeného územia s možným využitím špecifického regionálneho názvoslovia obcí,
  - rozvojové osi, hierarchizácia štruktúry osídlenia a uzly aglomerácií KURS-u je potrebné rozpracovať tak, aby zohľadňovali záujmy vidieckych sídiel a miest PSK, a to aj v medzinárodných a celoštátnych súvislostiach, najmä k záujmovému územiu,
  - špecifikovať vidiecke osídlenie a s tým súvisiace hlavné rozvojové osi vytvárajúce svojou polohou a hierarchickou štruktúrou potrebné predpoklady pre rozvoj všetkých okresov v PSK.
- Pre návrhové **bilančné** obdobie, v súlade s požiadavkami PSK vznesenými ku KURS, je prioritou rozvojovými osami I. stupňa prepojiť všetky susedné kraje (Košice, Banská Bystrica, Žilina), oblasti (Zakarpatská) a vojvodstvá (Malopoľské, Podkarpatské).

G. Limity využitia územia a okruhy problémov riešenia vyplývajúce z prieskumov a rozborov

G.1 Limity využitia územia

Limity súvisiace s využitím územia súvisia predovšetkým s urbanistickými zásadami vytvárajúcimi optimálne podmienky pre kvalitu životných podmienok obyvateľov PSK.

Identifikované limity a súvisiace opatrenia, predovšetkým z prieskumov a rozborov vrátane KEP ako aj tie, ktoré vyplynú z celého prerokovacieho a spracovateľského procesu, budú jednými zo základných princípov riešenia ÚPN PSK.

~~Pre riešenie územného rozvoja ide predovšetkým o stanovenie odporúčaného limitu pre počet obyvateľov na hektár v zastavanom území pre výhľadové bilančné obdobie bude dochádzať ku značnej kumulácii obyvateľstva s návrhom spôsobu nerozširovania týchto hraníc so zachovaním ekologickej stability územia.~~

Ďalšími limitmi, ktoré ovplyvnia návrh štruktúry osídlenia a bilancie využiteľnosť území obcí a územia regiónu sú plošné a líniové limity ako čistiarne odpadových vôd, skládky odpadu, energetické zariadenia a pod., verejné dopravné a technické vybavenie (technická infraštruktúra), ako aj krajinné a ekologické limity (abiotické, biotické a socioekonomické) a legislatívne stanovené ochranné pásma.

Požiadavky na riešenie:

- rešpektovať identifikované a navrhované limity a súvisiace opatrenia všetkých druhov ako záväzných regulatívov UPN PSK,
- pri definovaní limitov rozvoja poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a priemyslu cestovného ruchu považovať za prioritné zlepšenie kvality života, posilnenie miestnych ekonomík a komunít a ochranu prírodných hodnôt a kultúrneho dedičstva⁶.

G.2 Okruhy problémov riešenia vyplývajúce z prieskumov a rozborov

Identifikácia problémov na riešenie, vrátane aktuálnych zámerov je súčasťou záverečných častí jednotlivých kapitol zadania.

Celkovo sa výrazne prejavuje decentralizácia a ťažiskovosť bez koncepcnej a vyváženej štruktúry a aktivizácie rozvojových osí. Rozvíjajú sa obce s vybudovanou technickou infraštruktúrou a založenou hospodárskou základňou, zaostáva vidiecke osídlenie. Vo veľmi malej miere územia disponujúce rekreačným a kúpeľným potenciálom, atraktivnosťou prostredia a kultúrnohistorickými hodnotami majú stanovené rozvojové smery v oblasti rozvoja rekreácie a CR. Sú územia bez hospodárskej základne s veľmi nízkym stavom výroby, najmä zaniknutou výrobou, u ktorých nie sú predpoklady pre jej oživenie bez významnej podpory. Veľmi výrazne sa prejavil pokles poľnohospodárskej, stavebnej a aj priemyselnej výroby, ktorý je odzrkadlením vývoja nákladovosti hlavne v doprave, základných vstupov, odbytu – trhov.

⁶ Rámcový dohovor o ochrane a trvalo udržateľnom rozvoji Karpát (Karpatský dohovor)

Limitovanie možných zdrojov využívania potenciálu územia záujmami ochrany prírody, veľmi výrazne ovplyvňuje komparatívne výhody regiónu a jeho dynamický rozvoj. Zároveň dochádza k prejavom zaťaženia chránených území, a tým ku kontroverznosti pri vytváraní optimálnych podmienok pre už založené – jestvujúce štruktúry osídlenia, vedenie nadradených dopravných trás a sietí technickej infraštruktúry, ktoré nie sú dobudované.

Taktiež sa problémovo javí sociálna infraštruktúra predovšetkým v rozširovaní zariadení pre narastajúci počet ľudí odkázaných na sociálnu pomoc s ťažkým zdravotným postihnutím v liečebniach, pre dlhodobo chorých i hospicioch a nedostatok ubytovacích zariadení pre občanov v dôchodkovom veku s možnosťou preferovania zariadení rodinného a penziónového typu.

H. Požiadavky na ochranu prírody a tvorbu krajiny, ochranu kultúrneho dedičstva, ochranu prírodných zdrojov, ložísk nerastov a všetkých chránených území a ich ochranných pásiem podľa osobitných predpisov, vrátane požiadaviek na územný systém ekologickej stability

H.1 Požiadavky na ochranu prírody a tvorbu krajiny

Cieľom riešenia ÚPN PSK je pomocou územnoplánovacích prostriedkov pomôcť k zabezpečeniu zachovania rozmanitosti podmienok a foriem života v krajine a vytvárania podmienok pre udržateľný život v súlade so zákonom číslo 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, ktorý definuje ochranu prírody ako predchádzanie a obmedzovanie zásahov, ktoré ohrozujú, poškodzujú alebo ničia podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, vzhľad krajiny, znižujú jej ekologickú stabilitu, ako aj odstraňovanie následkov takýchto zásahov.

Do riešeného územia zasahuje 5 národných parkov – NP TANAP, NP NAPANT, NP Slovenský raj, NP PIENAP, NP Poloniny, 2 veľkopoľné chránené územia - Chránená krajinná oblasť Východné Karpaty, Chránená krajinná oblasť Vihorlat, 173 maloplošných chránených území, z toho je 7 chránených areálov, 1 národná prírodná pamiatka, 28 prírodných pamiatok, 57 národných prírodných rezervácií, 79 prírodných rezervácií, 1 súkromná prírodná rezervácia a 13 jaskynných komplexov. V PSK sú v súčasnosti do zoznamu UNESCO zapísané Bukovské pralesy v Poloninách a Vihorlate.

Sústavu NATURA 2000 tvoria dva typy území - v riešenom území sa nachádza 10 chránených vtáčích území a 76 území európskeho významu.

Požiadavky na riešenie:

- v riešení ÚPN PSK rešpektovať veľkopoľné chránené územia prírody vrátane ochranných pásiem, ako aj legislatívne vymedzené a navrhované maloplošné chránené územia ležiace na území PSK,
- rešpektovať sústavu chránených území členských krajín Európskej únie NATURA 2000, ktorými sú vyhlásené CHVU a územia európskeho významu (ÚEV), na ktoré sa vzťahuje územná ochrana podľa § 27 ods. 7 zákona č 543/2002 Z. z.,
- rešpektovať chránené územia podľa medzinárodných dohovorov (Karpatské bukové pralesy staré),
- rešpektovať územia národne významných mokradí,
- rešpektovať všetky v riešenom území vymedzené skladobné prvky územného systému ekologickej stability (ÚSES), predovšetkým biocentrá provinciálneho (PBc), nadregionálneho (NRBc) a regionálneho (RBc) významu a biokoridory provinciálneho (PBk), nadregionálneho (NRBk) a regionálneho (RBk) významu,
- zhodnotiť niektoré návrhy nového dopravného vybavenia v okresoch, z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny, pretože zasahujú do záujmových území ochrany prírody, resp. nie sú v chránenom území opodstatnené,
- uprednostňovať realizácie takých protipovodňových opatrení mimo zastavaného územia obce (napr. revitalizácia tokov biologickými opatreniami), ktoré posilnia prirodzenú vodozádržnú funkciu krajiny pred takými opatreniami, ktoré sú len stavebno-technického charakteru a vnášajú nové technické prvky do krajiny,
- definovať ekostabilizačné opatrenia okolo vodných nádrží na zamedzenie erózie brehov, zosuvov a zanášanie nádrže sedimentmi,
- z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny je potrebné v grafickej časti ÚPN PSK vyznačiť:

I. etapa Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja
je spolufinancovaná Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja
a rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja.
Európsky fond regionálneho rozvoja
„Investícia do vašej budúcnosti“.

- lokalizáciu veľkoplošných chránených území - národných parkov a chránených krajinných oblastí,
- lokalizáciu maloplošných chránených území,
- lokalizáciu pripravovaných návrhov na vyhlásenie maloplošných chránených území národnej siete (tých návrhov chránených území, ktoré sú už t. č. odbornou organizáciou ochrany prírody územne identifikované, a ktoré by bolo potrebné pri tvorbe ÚPN územne rešpektovať),
- lokalizáciu území európskeho významu,
- lokalizáciu pripravovaných návrhov navrhovaných území európskeho významu (tzv. území etapy C, ktoré by bolo potrebné pri tvorbe ÚPN územne rešpektovať),
- lokalizáciu chránených vtáčích území,
- lokalizáciu lokalít svetového prírodného dedičstva a biosférických rezervácií,
- lokalizáciu nadregionálnych a regionálnych prvkov územného systému ekologickej stability - biocentier a biokoridorov.

H.2 Požiadavky na ochranu kultúrneho dedičstva

Kultúrno-historickú stabilitu a hodnoty územia určujú zachované hmotné štruktúry kultúrneho dedičstva a jeho výberovo chránená časť - pamiatkový fond.

Stabilita a hodnoty územia je daná historicko-urbanistickými, stavebno-historickými a archeologickými štruktúrami v nadväznosti na ich prostredie, ktoré bolo v priebehu stáročí ľudskou činnosťou rôzne pretvárané tzn., že sem patria aj územia poznamenané historickou hospodárskou a inou kultivačnou činnosťou napr.: banskou, hutníckou, lesníckou, poľnohospodárskou, či dopravnou činnosťou, ale aj sadovníckymi alebo parkovými úpravami a pod.

Rozsah a obsah kultúrno-historických hodnôt územia je širší ako len legislatívne chránený pamiatkový fond a v rámci medzinárodných dohôd rámcovo charakterizované kultúrne dedičstvo. Kultúrne dedičstvo tvoria historické a kultúrne hodnoty vytvorené predchádzajúcimi generáciami bez ohľadu na dobu a miesto ich vzniku. Predstavuje hmotné i nehmotné hodnoty, hnutelné i nehmotelné veci a predmety, jednotlivé objekty, ucelené súbory a komplexy.

Hmotná časť kultúrneho dedičstva v PSK sa uplatňuje predovšetkým v zastavaných územiach obcí a nie je v mierke spracovania ÚPN PSK vo väčšine prípadov samostatne vyjadriteľná. Ide o zachované historické urbanisticko-architektonické štruktúry s historickou stavebnou štruktúrou, ktoré reprezentujú územia historických miest a obcí s ich "genius loci", architektonické pamiatky a diela, ľudové staviteľstvo, archeologické lokality a nálezy, pamiatky vedy a výroby, historické záhrady a parky, aleje, skupiny stromov, ale i prvky dotvárajúce historické prostredie - stĺpy, súsošia a ďalšia drobná architektúra (prícestné plastiky a kaplnky, fontány, osvetlenie, studne ...) v nadväznosti na kultúrnu krajinu vyhodnotenú podľa medzinárodne platných kritérií. Tieto štruktúry sú najlepšie zachytené v historických katastrálnych mapách a ich protokoloch z konca 18. až do konca 19. storočia, ktorých originály sú uložené v Ústrednom archíve geodézia a kartografie v Bratislave.

Viac ako 80 % obcí PSK má zákonom chránené kultúrno-historické hodnoty v území. Ústredný zoznam pamiatkového fondu SR je organická databáza neustále aktualizovaná v závislosti od zisteného skutkového stavu jednotlivých objektov pamiatkovej ochrany na Slovensku.

Archeologické dedičstvo je aj špecifickou skupinou kultúrno-historických hodnôt, ktoré sú v zmysle pamiatkového zákona chránené na celom území Slovenska bez rozdielu, či sú vyhlásené za kultúrne pamiatky alebo sú súčasťou kultúrnej pamiatky iného druhu alebo len evidované ako miesta možného nálezu rôznych kultúrnych horizontov z predchádzajúcich období situovaných pod úrovňou terénu.

Pamätihodnosti sú súčasťou kultúrno-historických hodnôt PSK. Tvoria ich pamätihodnosti miest a obcí, ktoré sú evidované v ústrednom zozname kultúrnych pamiatok.

Požiadavky na riešenie:

- v riešení ÚPN PSK rešpektovať kultúrno-historické dedičstvo, predovšetkým vyhlásené kultúrne pamiatky, vyhlásené urbanistické súbory (mestské pamiatkové rezervácie, pamiatkové rezervácie ľudovej architektúry, pamiatkové zóny a ich ochranné pásma) a súbory navrhované na vyhlásenie; riešením vytvárať predpoklady ich ochrany a optimálneho využívania,
- rešpektovať a podporovať v riešení rozvoj území so zručenými hradov, ktoré nie sú zapísané v Ústrednom

zozname kultúrnych pamiatok,

- rešpektovať a zohľadňovať zásady ochrany archeologických lokalít a nálezov podľa zákona c. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov,
- v riešení ÚPN PSK rešpektovať dominantné znaky pôvodnej a kultúrnej krajiny, morfológie a klímy jednotlivých územných častí PSK,
- rešpektovať typickú formu a štruktúru osídlenia charakterizujúcu jednotlivé etno-kultúrne a hospodársko-sociálne celky.

H.3 Požiadavky na ochranu a využiteľnosť prírodných zdrojov (nerasty, pôda, voda)

Na území PSK sa nachádza viacero druhov prírodných obnoviteľných a neobnoviteľných zdrojov a ložísk nerastných surovín. Sú to najmä ložiská rudných a nerudných surovín, stavebného kameňa, štrkopieskov a geotermálnych vôd.

Z nerudných surovín na území BSK sú najvýznamnejšie vysoko percentný vápenec, sialitické suroviny, a stavebné suroviny - stavebný kameň, štrkopiesky.

Okrem stavebného kameňa sú na území PSK ložiská štrkopieskov, najmä na báze plavených štrkopieskov.

Ostatné prírodné zdroje ako lesy, pôda, voda sú predmetom samostatných kapitol riešenia.

V návrhu ÚPN PSK bude jedným z cieľov riešenia v oblasti ochrany prírodných zdrojov a nerastných surovín zabezpečenie ochrany ložísk nerastných surovín tak, aby navrhovanými riešeniami nebolo narušené ich súčasné, resp. výhľadové využitie. Znamená to rešpektovať ložiská nerastných surovín ako aj všetky vyhlásené a navrhované chránené územia prírody, iné biologicky a esteticky významné územia, ako aj bioticky významné územia vymedzené v dokumente krajinnoekologického plánu a považovať ich za potenciálne plochy na budúcu legislatívnu ochranu. Geologický zákon upravuje podmienky projektovania, vykonávania, vyhodnocovania a kontroly geologických prác, pôsobnosti štátnej geologickej správy a prípadné sankcie za porušenie ustanovení tohto zákona.

Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona ministerstvo vymedzuje ako riziká stavebného využitia územia výskyt aktívnych, potenciálnych a stabilizovaných svahových deformácií.

Požiadavky na riešenie:

- v riešení ÚPN PSK zabezpečiť ochranu nerastného bohatstva, rešpektovaním výhradných ložísk, chránených ložiskových území, chránených území pre osobitné zásahy do zemskej kôry, ložísk nevyhradených nerastov ako aj dobývacích a prieskumných území ležiacich na území kraja v súlade so zákonom c. 44/1988 o ochrane a využití nerastného bohatstva (Banský zákon) v znení neskorších predpisov ako aj s ďalšími platnými právnymi predpismi ako sú zákon c. 569/2007 Z.z. o geologických prácach (geologický zákon) a vyhláška MŽP SR c. 51/2008 Z.z., ktorou sa vykonáva geologický zákon,
- dodržať ustanovenia § 18 a § 19 banského zákona tak, aby bola zabezpečená ochrana výhradných ložísk proti znemožneniu alebo sťaženiu ich dobývania a podľa § 17 ods. 5 a § 26 ods. 3 banského zákona, vyznačiť hranice chránených ložiskových území a dobývacích priestorov v územnoplánovacej dokumentácii,
- v územnoplánovacej dokumentácii evidované staré banské diela vymedziť ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu,
- skládky odpadov v územnoplánovacej dokumentácii dostatočne zohľadniť,
- v územnoplánovacej dokumentácii evidované zosuvné územia vymedziť ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu.

H.4 Požiadavky na zabezpečenie ekologickej stability územia

Nadregionálny ÚSES spracovaný na úrovni Generelu nadregionálneho ÚSES, schválený uznesením vlády č. 312/1992, ukladá dotknutým rezortom uplatňovať ho pri koncepcnej, plánovacej a rozhodovacej činnosti, ktorá sa dotýka priestorovej organizácie, využívania územia a prírodných zdrojov. Vymedzuje ekologicky najhodnotnejšie priestory v rozsahu územia SR v mierke 1:200 000 a 1:500 000.

Regionálny ÚSES rozpracováva a upresňuje Generel N-ÚSES v administratívnych hraniciach okresov v mierke 1:50 000 a vymedzuje regionálne významné prírodné prvky a navrhuje ekostabilizačné opatrenia v štruktúre krajiny.

I. etapa Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja
je spolufinancovaná Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja
a rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja.
Európsky fond regionálneho rozvoja
„Investícia do vašej budúcnosti“.

Územný systém ekologickej stability (ÚSES) je celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ktoré zabezpečujú rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho alebo miestneho významu. Dôležitá je aj hierarchická úroveň jednotlivých prvkov ÚSES (nadregionálna - biosférické a provincionálne prvky, regionálna a miestna úroveň).

Podľa zákona č.543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a jeho vykonávacej vyhlášky č.24/2003 Z.z.:

- Dokumenty územného systému ekologickej stability sú súčasťou dokumentácie ochrany prírody a krajiny (§54 ods.2 zákona),
- „Dokumenty regionálneho územného systému ekologickej stability okresov v územnom obvode kraja tvoria dokument regionálneho územného systému ekologickej stability tohto kraja“. (§ 22 ods.5 vyhlášky).

Regionálne prvky ÚSES podľa doteraz Štátnou ochranou prírody SR uplatňovaných (v minulosti vypracovaných 1993 - 1996) regionálnych ÚSES boli prevzaté do ÚPN VÚC Prešovského kraja 2004 a v generalizovanej a tiež modifikovanej podobe spolu s aktualizovaným Generelom N-ÚSES premietnutým v KURS 2001 v znení jej doplnkov, tvoria regionálny ÚSES Prešovského kraja vyjadrený v ÚPN VÚC Prešovského kraja 2004 v znení jeho zmien a doplnkov z roku 2009.

Vzhľadom k aktuálnej situácii, že nové spracované samostatné R - ÚSES jednotlivých okresov Prešovského kraja nie sú v schválenej podobe k dispozícii (ide o R-ÚSES okresu Prešov, Poprad, Levoča, Stropkov a Svidník vypracované SAŽP, pre ktoré ešte len prebieha pripomienkový proces za účelom ich schválenia), bude pre potreby tejto KEP (2014) použité územné vymedzenie prvkov ÚSES podľa ÚPN VÚC Prešovského kraja 2004 v znení jeho zmien a doplnkov z roku 2009.

Ambíciou nového ÚPN VÚC Prešovského kraja bude vytvoriť návrh plôch a koridorov, ktoré majú potenciál byť prvkami ÚSES na regionálnej úrovni, ktoré by mohli byť podnetom pre ich zapracovanie do R-ÚSES jednotlivých okresov ako dokumentácie ochrany prírody, ktorá bude schvaľovaná miestne príslušnými okresnými úradmi ako orgánmi ochrany prírody a krajiny.

Požiadavky na riešenie:

- dodržiavať ustanovenia zákona o OPaK a ochranu lesných porastov a NSKV, ktoré sú súčasťou všetkých prvkov ÚSES s funkciou od regionálneho biocentra,
- chrániť biotopy európskeho a národného významu (BEV a BNV) § 6 zákona o OPaK,
- chrániť biotopy vzácných druhov fauny a flóry,
- vo výkresovej časti zakresliť všetky prvky G- NÚSES a regionálne prvky ÚSES podľa existujúcich dokumentácií ochrany prírody (R-ÚSES) z dôvodu, že dokument regionálneho územného systému ekologickej stability kraja je tvorený jednotlivými dokumentmi územného systému ekologickej stability okresov,
- definovať zásady a opatrenia na prípustné funkčné využitie a činnosti v regionálnych prvkoch územného systému ekologickej stability.

I. Požiadavky na vymedzenie významných rozvojových plôch, územia špeciálnych záujmov, prípadne na umiestnenie občianskeho vybavenia regionálneho významu

I.1 Požiadavky na vymedzenie významných rozvojových plôch a území špeciálnych záujmov

Okrem území súvisiacimi s civilnou ochranou obyvateľstva, záujmami obrany štátu, protipožiarnej ochrany, ochrany Schengenskej hranice sa nachádza priestor špecifických záujmov – bývalý vojenský obvod Javorina, ktorý je situovaný na časti štyroch okresov (Stará Ľubovňa, Sabinov, Levoča, Kežmarok), priestory NP PIENAP, TANAP, NAPANT, Slovenský raj a Poloniny. ~~Vtáčie údolie pri Humennom, Bielo kamene pri Vihorlate a ďalšie územia s osobitným záujmom.~~

Požiadavky na riešenie:

- pri návrhu riešenia zohľadniť podnety na rozvoj výrobných, rekreačných a kúpeľných funkcií v území získané v doterajšom priebehu obstarávania ÚPN PSK,
- rešpektovať plochy, ktoré vyplynú predovšetkým z návrhu civilnej ochrany obyvateľstva, záujmov obrany štátu,

protipožiarnej ochrany, ochrany Schengenskej hranice a ďalších území s osobitným záujmom.

I.2 Požiadavky na umiestnenie občianskeho vybavenia vrátane sociálnej infraštruktúry regionálneho významu

Občianska vybavenosť nadregionálneho významu je umiestnená v kvartérnom centre, Košicko-prešovská aglomerácia, ktoré je druhou najvýznamnejšou na úrovni SR, v nej sa nachádza asi 20% fakúlt a študentov vysokých škôl Slovenska. Občianska vybavenosť a sociálna infraštruktúra na regionálnej úrovni sa nachádza v ťažiskách osídlenia, predovšetkým v mestách. Na území PSK sú vytvorené predpoklady pre ich dostupnosť aj z ostatných regiónov. Prioritne ide o školstvo, zdravotníctvo a sociálnu starostlivosť.

Požiadavky na riešenie:

- zohľadniť hierarchiu sídiel v štruktúre osídlenia, pri umiestňovaní regionálneho, občianskeho vybavenia v centrách a ťažiskách osídlenia s prioritou rozvojových osí 1. stupňa,
- navrhnúť funkčnosť sídelných centier tak, aby posilnili vytváranie pracovných miest pre obyvateľov miest i vidieka,
- v kvartérnom centre vytvoriť predpoklady pre rozvoj kvartérnych aktivít rôzneho druhu a významu, ktoré môžu mať celoštátny až medzinárodný význam,
- pre regionálne a lokálne systémy riešiť občiansku vybavenosť, v rozsahu legislatívy a požiadaviek samosprávnych orgánov,
- zohľadňovať regionálne etnografické charakteristiky v rozvoji regiónov,
- pri návrhu jednotlivých druhov občianskej vybavenosti zohľadniť demografické zloženie obyvateľstva,
- pri návrhu riešenia zohľadniť podnety na rozvoj občianskeho vybavenia získané v doterajšom priebehu obstarávania ÚPN PSK.

J. Požiadavky na riešenie verejného dopravného a technického vybavenia

J.1 Požiadavky na riešenie verejného dopravného vybavenia

J.1.1 Automobilová doprava

Základná sieť - multimodálny koridor č. V a (TEM 4):

Bratislava – Žilina – Prešov/Košice – Záhor/Čierna nad Tisou – Ukrajina totožný s trasou diaľnice D1, po úsekoch s napojovacími uzlami - Važec (I/18), Štrba (II/538), Mengusovce (II/539), letisko Poprad a I/18, Poprad - Veľká (II/534), Poprad - Matejovce (I/67), Jánovce (I/18), Levoča (I/18 a II/533), Spišské Podhradie (I/18, II/547), Beharovce, Široké (I/18), Bertotovce, Chminianska Nová Ves Prešov - Západ (II/546, I/18), Prešov - Juh (I/68), Trasa diaľnice D1 je realizovaná v úsekoch: Prešov – Košice, hr. krajov ZA/PO - Jánovce, Jablonov – Fričovce, Svinia – Prešov - západ, Prešov - juh - hr. krajov PO/KE. Vo výstavbe sú úseky Jánovce - Jablonov, Fričovce – Svinia a križovatka Nová Polhora.

Súhrnná sieť TEN-T: cestné prepojenie Rzeszów – Vyšný Komárnik – Prešov – Košice – Milhost' – Miskolc (do doby realizácie multimodálneho „Pobaltského koridoru“), multimodálny koridor s pracovným názvom „Pobaltský koridor“ vedený v línii PR (Lublin – Rzeszow), Prešov – Košice – MR (Miškovec – Debrecín) – koridor č.IV Constanca/Istanbul a v jeho rámci cestné prepojenie ako rýchlostná komunikácia R4 (ViaCarpatia), v línii Rzeszów – Vyšný Komárnik – Svidník – Stročin - Giraltovcé – Lipníky - Prešov – Košice – Milhost' – Miskolc v koridoroch medzinárodných ciest E371, E50, E71 a v koridoroch ciest I/73, I/18 a I/68. Pre rýchlostnú cestu R4 bude zohľadnená spracovaná štúdia realizovateľnosti, ktorá odporučila pre ďalšiu prípravu červený variant v kombinovanom šírkovom usporiadaní a etapizáciu výstavby. Rýchlostná cesta vedie v koridoroch medzinárodných ciest E 371, E50, E 71 a v koridoroch I/73, I/18 a I/68.

I. etapa Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja
je spolufinancovaná Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja
a rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja.
Európsky fond regionálneho rozvoja
„Investícia do vašej budúcnosti“.

Medzinárodná sieť „E“- sieť európskych ciest E 50, E 371, a „TEM“ – transeurópskych magistrál E 50.

Dopravné siete celoštátnej a nadregionálnej úrovne :

- D1 Žilina – Poprad – Prešov – Košice,
- R4 v trase Košice – Prešov – Lipníky – Giraltovice – Šarišský Štiavnik – Svidník – hranica PR (červený variant),
- I/74 Humenné – Snina – Ubl'a – hranica SR/Ukrajina,
- I/68 Ľubotín – Sabinov – Prešov a Stará Ľubovňa – Mníšek nad Popradom – PR,
- I/66, I/66A (I/67) Poprad – Spišská Belá – Javorina,
- I/77 Spišská Belá - Stará Ľubovňa, Ľubotín – Okružné – Bardejov – Zborov – Svidník,
- I/79 Vranov nad Topľou – Trebišov – Slovenské Nové Mesto – MR ako súčasť ciest celoštátnej úrovne,
- I/73, II/575 Svidník – Stropkov - Medzilaborce – Palota - PR ako cestný koridor nadregionálnej úrovne,
- II/559, Humenné - Medzilaborce ako cestný koridor nadregionálnej úrovne,
- I/18 Prešov – Vranov – Strážske ako cestný koridor nadregionálnej úrovne,
- II/545 PR – Becherov – Zborov – Bardejov – Kapušany (I/18, E371) ako cestný koridor nadregionálnej úrovne,
- I/77, III/3483 (544005) Bardejov – Tarnov – Kurov – Muszynka (PR) ako cestný koridor nadregionálnej úrovne,
- II/536, II/547 Spišský Štvrtok – Spišská Nová Ves – (Košice – Slanec – Zemplínske Jastrabie – Veľké Kapušany – Ukrajina) ako cestný koridor nadregionálnej úrovne,
- III/3078 (067029), I/66 (I/67) (Krakov – Nowy Targ) PR – Podspády – Spišská Belá – Kežmarok – Poprad – Vernár- (Rožňava) ako hlavný koridor pre medzinárodnú turistickú dopravu,
- II/537, I/66 (I/67) (Pribylina) – Starý Smokovec – Tatranská Javorina – Lysá Poľana (PR) ako hlavný koridor pre medzinárodnú turistickú dopravu s vylúčením nákladnej tranzitnej dopravy v celom úseku,
- I/67, I/77, I/68 Poprad – Plaveč ako koridor nadregionálnej úrovne,
- I/73 a I/15 Svidník - Stročín – Stropkov - Domaša – Vranov nad Topľou – hranica Košického kraja – Trebišov.

Požiadavky na riešenie:

- pri návrhu riešenia cestnej siete vychádzať **z nižšie uvedených komplexných návrhov riešenia cestnej siete** a primerane zohľadniť **aj** nasledovné podnety:

Okres Poprad

- základný komunikačný systém cestnej dopravy mesta Vysoké Tatry v ÚPN mesta Vysoké Tatry,
- cesta II/538 Tatranská Štrba - Štrbské Pleso, sfunkčnením diaľnice D1 sa navrhuje jej predĺženie v trase cesty III/3060 (018144) do obce Štrba s napojením na diaľnicu pri obci Štrba,
- cesta II/539 Mengusovce - Vyšné Hágy má podobnú funkciu radiálnej obsluhy stredísk Vysokých Tatier, s nárastom dopravy, vzhľadom k liečebnému charakteru strediska Vyšné Hágy, sa nepočíta,
- cesta II/534 Poprad mesto - Poprad Veľká (napojenie na D1) - Starý Smokovec, cesta je stavebne a parametrami vyhovujúca, v rámci ÚPN mesta Vysoké Tatry je riešená úprava jej vypojenia na navrhovanú preložku Cesty slobody (II/537),
- vymiestnenie prístupovej cesty v obci Hozelec na regionálnu skládku odpadov v Žakovciach (skládku Úsvit) z prieťahu cesty III. triedy III/3073 (018256) - Hozelec – Úsvit.

Okres Kežmarok

- predĺženie cesty III/3096 (067024) do komplexu klimatických kúpeľov navrhovaných severozápadne od obce Malý Slavkov a jej napojenie na preložku I/66 (I/67) v mimoúrovňovej križovatke,
- preložka št. cesty I/66 (I/67) - južne od zastavaného územia v obci Huncovce (doteraz bola pripravovaná preložka cesty trasovaná súbežne so železnicou - severne od zastavaného územia obce),
- na východnej a západnej hranici obce Huncovce, v jeho severnej časti - investičné zámery obce Veľká Lomnica a obce Malý Slavkov, s požiadavkou ich dopravného a technického prepojenia cez riešené územie,
- obchvat Veľkej Lomnice v smere na Tatranskú Lomnicu v šírkovom usporiadaní tak, aby bol v súlade s usporiadaním v katastrálnom území Tatranská Lomnica (dvojpruh, alebo štvorpruh),
- trasovania preložky štátnej cesty I/66 (I/67) v meste Kežmarok, v úseku od kruhového objazdu v priemyselnej

zóny Pradiareň obchvatom mimo zastavané územie mesta smerom na Spišskú Belú za predpokladu, že uvedeným riešením sa neohrozí stav prípravy a termín realizácie stavby (vrátane križovatky pri benzínových pumpách súvisiacu s obchvatom Veľkej Lomnice smerom na Tatranskú Lomnicu, ~~v odsúhlasenom variante pre vydanie územného rozhodnutia o umiestnení stavby~~),

- dopravné prepojenie obce Mlynčeka s okolitými podtatranským obcami smerom z obce Mlynčeka smerom na Vysoké Tatry (Cesta slobody). Účelová komunikácia III/3098 (067026) Mlynčeka - Tatranská Lomnica bola v r. 1989 vyradená zo siete štátnych ciest.

Okres Stará Ľubovňa

- úsek Podolíneec - Stará Ľubovňa (napojenie na I/68) vyžaduje preložky v sídlach Podolíneec (zo strany južnej podľa UPN mesta), Nižné Ružbachy a Hniezdne,
- úsek Stará Ľubovňa - Ľubotín je spoločný s cestou I/68, postupne sa homogenizuje s požiadavkou na odstránenie najzávažnejších dopravných závad, t. j. obchvat obce Plavnica, most cez rieku Poprad v Starej Ľubovni,
- cesta II/543 v úseku Hniezdne (I/77) - Kamienka - Červený Kláštor. Komunikácia vyžaduje rekonštrukciu s vylúčením priebežnej dopravy sídlami Kamienka a Červený Kláštor, podľa možnosti aj sídlom Veľký Lipník ako alternatívny koridor pre tzv. Karpatskú cestu resp. Via Montana,
- cesty III. triedy číslo 3138 (543032), 3142 (543036) a 3127 (541012) v trase Plavnica - Malý Lipník - Sulín - Medzibrodie – Kače - Mníšek nad Popradom tvoria významnú turisticko-rekreačnú a hospodársku trasu s obsluhou úzkeho prihraničného pásma rieky Poprad. Výrazne rozvinutá turisticko-rekreačná zóna na poľskej strane vyžaduje protiváhu aj na slovenskej strane.

Okres Bardejov

- preložky a úpravy vrátane prejazdnych úsekov dotknutých sídlami na ceste I/77v úseku Ľubotín - Obručné - Bardejov –Zborov – Smilno - Nižná Polianka s územnou rezervou sídiel Lenartov, Malcov, Gerlachov, Tarnov, Rokytov a Bardejov (juhozápadný obchvat centra),
- preložky a úpravy vrátane prejazdnych úsekov dotknutých sídlami na ceste II/545v úseku Kapušany - Bardejov s napojením na cestu I/18 a R4, a s územnou rezervou na obchvaty sídiel Kapušany, Raslavice, Kobyly a Kľušov, (podkladmi disponuje SÚC PSK Prešov),
- preložky a úpravy vrátane prejazdnych úsekov dotknutých sídlami na ceste III/3533 (556005) v trase Bardejov, mestská časť Bardejovská Nová Ves - Kučín - "Giraltovce s územnou rezervou na úpravu cesty II. triedy, (územná rezerva na obchvaty obcí Kučín, Nemcovce, Porúbka s ohľadom na zastavanosť v obciach a obmedzenie rozšíriť komunikáciu na parametre cesty II. triedy), (podkladmi disponuje SÚC PSK Prešov),

Okres Svidník

- výstavbu rýchlostnej komunikácie R4 v trase PR – Svidník – Giraltovce – Kapušany – Prešov,
- možnosť realizácie železničnej trate Bardejov – Svidník – Stropkov – Vranov n/T.
- I/73 Lipníky - Kračúnovce rekonštrukcia cesty a stavebno-bezpečnostné opatrenia na zníženie nehodovosti na medzinárodnom cestnom ťahu E 371 na ceste I/73 Šarišský Štiavnik – Hunkovce.

Okres Stropkov

- obchvat mesta Stropkov,
- modernizáciu úsekov ciest II a III. triedy v okrese Stropkov.

Okres Medzilaborce

- cesta II/559 v úseku Hrabovec nad Laborcom - Medzilaborce vyžaduje úpravu, dopravne je cesta pomerne slabo zaťažaná. V úseku Medzilaborce – Čertizné (hranica PR) je potrebná rekonštrukcia cesty, ktorá pretína štátnu hranicu (pre prihraničný styk-osobná doprava),

I. etapa Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja
je spolufinancovaná Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja
a rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja.
Európsky fond regionálneho rozvoja
„Investícia do vašej budúcnosti“.

Územný plán Prešovského samosprávneho kraja - Zadanie - čistopis

- cesta II/575 v úseku Malá Poľana - Krásny Brod a v úseku Medzilaborce - Palota – štátna hranica PR navrhneť ako plánovanú cestnú komunikáciu pretínajúcu štátnu hranicu pre osobnú dopravu a nákladnú dopravu s obmedzením tovarového styku, do 7,5t celkovej hmotnosti. - cesta II/554 v úseku Repejov - Ruská Kajňa má miestny význam,
- cesta II/567 s územnou rezervou na jej úpravu a na obchvaty sídiel Výrava a Nižná Jablonka.

Okres Humenné

- navrhované cestné prepojenie Lipníky - Ubľa v koridore cesty I/74 s preložkou cesty I/74 Brekov - Humenné v trase riešenú vo výhlade v Zmenách a doplnkoch č. 10 ÚPN – SÚ mesta sčasti zasahujúci aj do k. ú. Jasenov,
- cesta II/554 v úseku Ruská Kajňa - Košarovce má spojovací charakter s minimálnym dopravným zaťažením,
- cesta II/567 v úseku Nižná Jablonka - Hostovice v priebežnej trase cez okres Humenné bude v plnej dĺžke plniť medzi okresnú dopravnú funkciu v prepojení miest Medzilaborce a Snina,
- preložka cesty III/3832 (558013) v priestore Podskalka v úseku od napojenia tejto preložky cesty na cestné prepojenie Lipníky – Ubľa (preložka I/74) v križovatke v lokalite Krámová po územie obce Ptičie a jej rekonštrukcia v priebehu obce Ptičie v jestvujúcej trase po odbočku do obce Ptičie a rekonštrukcia nadväzujúceho úseku cesty III/3833 (558014) v kategórii štvorpruhovej cesty II. triedy, do nástupného priestoru Tematického zábavného parku Vtáčie údolie, rekonštrukcia cesty III/3832 (558013) v úseku odbočka Ptičie – Porúbka za účelom posilnenia rekreačných aktivít v záujmovom území Vtáčie údolie,
- návrh cestných obchvatov obcí po trase štátnej cesty Humenné - Snina – Ubľa.

Okres Snina

- cestné prepojenie Lipníky – Ubľa v koridore cesty I/74,
- cestu I/74 v úseku Kamenica nad Cirochou - Snina - Ubľa - štátna hranica Ukrajina v jestvujúcej trase s možnosťou úprav prejazdnych úsekov na kategórie miestnych komunikácií a za účelom zvýšenia bezpečnosti cestnej premávky,
- cestu II/567 v úseku Hostovice, Pčoliné - Snina s územnou rezervou,
- cestu II/558 ako verejnú cestu v úseku Jalová - Starina - Príslop požadujeme zrušiť pre verejnú dopravu z dôvodu jej kolízie s prvým ochranným pásmom hygienickej ochrany vodárenskej nádrže Starina,
- cestné prepojenie Osadné – hranica PR (*Balnica*) v kategórii cesty III. triedy,
- cestné prepojenie Ulič – hranica Ukrajina (*Zabrid*), rekonštrukcia cesty III. triedy,
- **riešiť** nové cestné prepojenie napr. v línii Stakčín - Stakčinska Roztoka - Príslop v kategórii cesty II. triedy ako náhrada za vylúčený úsek II/558 Jalová –Príslop.

Okres Vranov nad Topľou

- juhozápadným obchvatom mesta Hanušovce nad Topľou a cesta I/18 v úseku Prešov – Kapušany - Lipníky– Vranov nad Topľou – Strážske v spoločnom koridore s navrhovaným cestným prepojením Lipníky – Ubľa s možnosťou úprav prejazdnych úsekov na kategórie miestnych komunikácií a za účelom zvýšenia bezpečnosti cestnej premávky, s južným obchvatom mesta Vranov nad Topľou, v kontexte s východným obchvatom cesty I/79,
- navrhované cestné prepojenie Lipníky – Ubľa v koridore cesty I/18,
- cesta I/79 v úseku Vranov nad Topľou (východný obchvat) – Sačurov (obchvat) - Sečovská Polianka (obchvat) - Trebišov – Slovenské Nové Mesto – hranica MR/UA,
- cesta I/15 v úseku Turany nad Ondavou - Malá Domaša - Sedliská. Komunikácia zabezpečuje okrem priebežnej medziokresnej dopravy aj distribučnú dopravu ku strediskám rekreácie pri vodnej nádrži Domaša (Nová Kelča, Holčíkovce a Poľany) s územnou rezervou v úseku Nová Kelča - Turany pre preložku a pre obec Benkovce východný obchvat,
- cesta I/15 v úseku Vranov nad Topľou - Továrne sa navrhuje v kategórii vyššej triedy,
- cesta III/3630 (556001) v úseku Hanušovce nad Topľou - Matiaška a III/3635 (557003) v úseku Matiaška - Detrik - rekreačné stredisko Dobrá - Malá Domaša má rozhodujúci význam pre návštevnosť rekreačného strediska Dobrá navrhovaného ako významné stredisko cestovného ruchu a to zo smeru Prešov - Košice -

MR. Cestu v úseku Remeniny - Matiaška - Detrik a čiastočne v úseku Malá Domaša - rekreačné stredisko Dobrá s rekonštrukciou na kategóriu cesty III. triedy,

- cesta II/576 –preložka (obchvat sídla Vechec) s napojením na obchvat mesta Vranov nad Topľou – z dôvodu bezpečnosti obyvateľov obce Vechec od ťažkej nákladnej dopravy, vyvolanej zvýšenou ťažbou stavebného kameňa.

Okres Levoča

- cesta I/18 vedie súbežne s trasou diaľnice D1 na úseku Spišský Štvrtok - Beharovce. Cesta ostáva v pôvodnej základnej kategórii, technicky aj stavebne sa budú upravovať jej napojovacie uzly - križovatky Spišské Podhradie a Beharovce, pričom je potrebné rezervovať územie pre zriadenie južného obchvatu mesta Levoča v zmysle ÚPN mesta Levoča,
- cesta II/533 v úseku križovatka D1 Levoča - Spišská Nová Ves s územnou rezervou na jej súbežnú preložku s funkciou napojenia dvoch okresných sídiel na diaľnicu D1 a mesto Levoča cez diaľničné privádzače „križovatka D1 Levoča - Levoča I/18“ a „križovatka D1 Levoča - cesta II/533,
- prestavba križovatky ciest I/18 - II/536 a križovatky ciest II/536 - III/3227 (536014) - MK Spišský Štvrtok,
- cesta II/547 Spišské Podhradie - smer Spišské Vlchy tvorí spojovaciu cestu s prípojkou na diaľnicu D1 cez cestu I/18. Napojenie vyžaduje preložku cesty po východnom okraji mesta Spišské Podhradie pre odklon prejazdnej kamiónovej dopravy mimo historického osídlenia,
- zámery KSK týkajúce sa Košického a Prešovského regiónu:
- preložka cesty II/547 s obchvatmi sídiel Spišské Podhradie (PSK) a Spišské Vlchy (KSK)
- rešpektovanie koridoru napojenia mesta Spišská Nová Ves na diaľnicu D1 v koridore cesty II/533 (obchvat obce Harichovce), ako preložku cesty II. tr.
- navrhované pomocné prepojenie časti priestoru Hornej Torusy na D1 v trase Vyšný Slavkov 3216 (018181) – Poľanovce 3218 (018184) cestou III. triedy,
- navrhované prepojenie Levoča – Zaľubica – (Ľubica),
- predĺženie cesty III/3092 (018163) Tvarožná – Vlkovce, v smere na Dlhé Stráže,
- cestné prepojenie Dúbrava PSK – Oľšavka KSK III/ 3219 (018185) v kategórii cesty III. triedy.

Okres Sabinov

- kategóriu cesty v novej trase súbežnej s pôvodnou cestou I/68 a s obchvatmi sídiel Šarišské Michaľany, Sabinov Pečovská Nová Ves, Červenica, Lipany (obchvat centra), Kamenica a s mimoúrovňovými napojeniami sídiel v mimoúrovňových križovatkách Milpoš, Pečovská Nová Ves, Sabinov - sever, Sabinov –Jakubovany, Drienica a Šarišské Michaľany,
- cesta III/3177 (543009) Sabinov – Jarovnice – Bertotovce tvorí najkratšie prepojenie priestoru Sabinov – Lipany resp. priestoru Hornej Torusy s diaľnicou D1. Navrhuje sa úprava cesty na parametre cesty II. triedy s prioritnou funkciou cestného prepojenia koridoru cesty I/68 v línii Prešov – Sabinov –Lipany a sídiel situovaných v hornotorskej doline na cestu I/18 a diaľnicu D1(križovatka Fričovce), s napojením na preložku I/68 v priestore Sabinov – Orkucany - juh, s obchvatmi sídiel Ražňany, Jarovnice a Hermanovce,
- v obci Ďáčov z miestnej časti Budzín - od križovatky do miestnej časti s cestou III. triedy III/3191 (543025) - cez Ortáš premostením rieky Torysa a napojením na existujúce železničné priecestie v smere Lipany - Krivany, napojiť na Kriviansku ulicu v Lipanoch, prepojenie Lipan na navrhovaný aquapark z južnej a zo severnej strany mesta (od Prešove a od Starej Ľubovne).

Okres Prešov

- prietahy ciest I. triedy cez mesto Prešov:
- cesta I/68, prietahom mestom Prešov podľa ÚPN- mesta Prešov v trase I/68 križovatka ZVL – ul. Škultétyho (Jána Pavla II.) – Obrancov mieru – I/18 súbeh (ul. Levočská) – nám. Mieru – Sabinovská (I/68),
- cesta I/18 v prejazdnom úseku mestom Prešov v trase: križovatka Prešov západ (v nadväznosti na tunelovú trasu D1 Prešov západ – Prešov juh a trasu R4) – ulice Levočská – Duklianska – Vranovská a s napojením na R4 privádzačom na R4 v línii I/18 (križovatka s Herlianskou ulicou) – Fintice juh, pre zabezpečenie kvalitného

I. etapa Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja
je spolufinancovaná Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja
a rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja.
Európsky fond regionálneho rozvoja
„Investícia do vašej budúcnosti“.

- napojenia východnej časti mesta s funkciou výroby a skladov a priemyselnej zóny Širpo s identickou funkciou na R4 najmä pre smer Poprad, Sabinov a Košice, čím sa dosiahne vylúčenie dopravy generovanej týmito urbanistickými aktivitami z preťažených intravilánových úsekov ciest I/18 a I/68,
- prepojenie I/18, E-371 z priestoru Kapušany na diaľnicu D1 (E-50) do mimoúrovňovej križovatky diaľnice D1 Prešov - juh, ako východný obchvat mesta Prešov v zmysle ÚPN mesta Prešov a ÚPN obcí Teriakovce, Ruská Nová Ves a Dulová Ves, v kategórii miestnej rýchlostnej komunikácie s križovatkami s cestami nižších kategórií v počte nutnom pre zabezpečenie dopravnej obsluhy príslušného územia a s napojením tejto komunikácie na R4 v mimoúrovňovej križovatke v priestore obce Kapušany prednostne riešiť úsek cesty I/18 Lada - Lipníky v dĺžke 6,2 km, kde je prekročená prípustná intenzita v kontexte s návrhom rýchlostnej komunikácie R4 v tomto koridore,
  - cesta I/18 v úseku Lipníky–Vranov nad Topľou – Strážske zostáva v pôvodnej trase s územnou rezervou na súbežnú trasu navrhovaného cestného prepojenia Lipníky – Ubl'a s možnosťou úprav prejazdnych úsekov na kategórie miestnych komunikácií a za účelom zvýšenia bezpečnosti cestnej premávky,
  - navrhované cestné prepojenie Lipníky - Ubl'a v koridore cesty I/18 s napojením na R4 v mimoúrovňovej križovatke Lipníky,
  - cesta I/68 má celoštátny význam a stúpajúci význam pre turisticko-rekreačnú dopravu vo väzbe na Poľsko. Z hľadiska hospodárskeho plní významnú funkciu v rámci regionálnej dopravy v urbanizačnej ose Lipany - Sabinov - Prešov – Košice.
  - cesta II/546 Prešov - Margecany má horský charakter, prepája Prešov s osídlením v údolí riek Hornádu a Hnilca (tzv. Dolný Spiš). Je nevhodná pre nákladnú dopravu a má v súčasnosti minimálne zaťaženie. Postupne aktivizovať tento koridor odstraňovaním líniových závad. Z nich najzávažnejšie sú v úsekoch Bajerov Žipov - Klenov a Cemjata – Prešov s obchvatom miestnej časti Prešov – Cemjata s návrhom samostatných trás preložiek týchto úsekov s cieľom zatriktívniť túto časť okresu pre rozvoj ich podnikateľských aktivít,
  - cesta II/545 Kapušany – Demjata – Bardejov má nadregionálny význam. Zvýšená atraktivita cesty II/545 je vyvolaná uvažovanými aktivitami v rámci cezhraničnej spolupráce Bardejov – Krynica – Nowy Sacz,
  - rekonštrukcia cesty III/3445 (068010) Prešov juh (D1) - Petrovany - Drienov – Lemešany (D1) a jej napojenie na D1 a I/68 v priestore medzi Drienovskou Novou Vsou a Ličartovcami pre zabezpečenie primeranej dopravnej obslužnosti územia s navrhovanými funkčnými plochami výroby a skladov v priestore medzi Petrovanmi a Drienovom,
  - prepojenie cesty II/546 z priestoru Klenov do obce Hrabkov (III/3423 (018190) úpravou jestvujúcej cesty III/3465 (546006) ako najkratšie prepojenie regiónu Čierna Hora na I/18 a D1,
  - preložka cesty III/ 3432 (018202) ako východný obchvat obce Fintice,
  - rekonštrukcia cesty III/3448 (068013) na trase Tuhrina - Lúčina – Červenica.

Požiadavky na riešenie komplexne:

- definovať hlavné rozvojové dopravné osy zohľadňujúce medzinárodné, republikové a regionálne súvislosti,
- rezervovať koridor pre rýchlostnú komunikáciu (R) Lipníky - Vranov nad Topľou - Humenné – Snina – Ubl'a – hranica SR/Ukrajina,
- zohľadniť požiadavky Národnej diaľničnej spoločnosti a.s. (ďalej len NDS) v rámci PSK pripravuje alebo prevádzkuje úseky diaľnice D1 a rýchlostnej cesty R4 ako celoštátny nadradený systém dopravy,
- nerozširovať zastavané územia obcí do platného OP diaľnice D1 (priemyselné parky, rekreačné a oddychové aktivity a pod.),
- v rámci rýchlostnej cesty je v príprave úsek R4 Prešov - severný obchvat, na ktorý je vydané územné rozhodnutie roku 2010, ktoré je potrebné rešpektovať,
- pri výpočte výhľadového zaťaženia cestných komunikácií je potrebné vychádzať z celoštátneho sčítania dopravy 2010 a spracovaných výhľadových koeficientov rastu dopravy.
- chrániť koridory ciest I., II. a III. triedy, ich preložiek, rekonštrukcií a úprav vrátane prejazdnych úsekov dotknutými sídlami,
- novo zriaďované križovania nadradených cestných komunikácií, cestných komunikácií so železničnými traťami riešiť mimoúrovňovo,
- posúdiť nepriaznivé vplyvy predovšetkým z navrhovanej dopravy a rešpektovať pásma hygienickej ochrany

- pred negatívnymi účinkami dopravy,
- nenavrhať nové dopravné tepny - štátne komunikácie a cesty **II. a III.** triedy (okrem ciest "vyššieho verejného záujmu") v územiach s 3. a vyšším stupňom ochrany,
  - existujúcu cestnú sieť riešeného územia, vrátane vybraných ciest **II. a III.** triedy, prehodnotiť a pri návrhu riešenia zohľadniť podnety získané v doterajšom priebehu obstarávania ÚPN PSK a z prerokovaných územnoplánovacích podkladov PSK uvedených v kapitole D 6. tohto zadania,
  - v grafickej časti sa osobitne venovať cestám II. triedy a vybraným cestám III. triedy vo vlastníctve Prešovského samosprávneho kraja. Tvary úrovňových križovatiek neriešiť,
  - zohľadniť aktuálne projekty PSK v rámci ROP 5.1 – odstránenie následkov povodní,
  - hraničné priechody prehodnotiť a pri návrhu riešenia zohľadniť podnety získané v doterajšom priebehu obstarávania ÚPN PSK a z prerokovaných územnoplánovacích podkladov PSK.
  - vznik mototuristických obslužných centier pozdĺž tranzitných a turistických trás,
  - chrániť priestory na rozvoj existujúcich a výstavbu nových cestných komunikácií pretínajúcich štátnu hranicu bez kontroly, vnútri Schengenského priestoru na úseku hranice s Poľskom.

J.1.2 Železničná doprava

Základná sieť TEN-T, Trať Košice - Žilina, je súčasťou multimodálneho koridoru č. Va Bratislava - Žilina - Prešov/Košice - Záhor/Čierna nad Tisou – Ukrajina (lokalizovaného pre cestné komunikácie a pre trate železničnej a kombinovanej dopravy), zasahuje územie PSK len na úseku Vydriňák - Poprad - Štrba - Važec - (Poprad - Košice). Trať vo svojom komplexe má celoštátny a medzinárodný význam v dopravnom systéme SR, je zaradená do medzinárodných dohôd AGC a AGTC a pripravuje sa jej modernizácia pre traťovú rýchlosť 160 km.hod⁻¹. Po modernizácii trate sa predpokladá jej zaťaženie najmä tranzitnými prepravnými prúdmi v smere východ-západ (Čierna n.Tisou – Košice-Žilina). Z hľadiska skladby sa zvýši podiel nákladnej dopravy, hlavne kvôli potrebe rýchlych a presných logistických vlakov. Priepustná výkonnosť trate počas normálnej prevádzky sa radikálne nezmení.

Trať Kysak - Prešov - Plavec - Muszyna (PR), tvorí súčasť komplexného severojužného ťahu trate celoštátneho a medzinárodného významu v ďalšom prepojení Kysak -Košice - Čaňa - Hidasnémeti (MR). Trať už je zaradená do zoznamu trás AGTC (s možnosťou výstavby terminálu kombinovanej dopravy v Prešove - Šarišské Lúky (s plánovanou modernizáciou na parametre predpísané dohodou AGC) a je súčasťou multimodálneho koridoru s pracovným názvom „Pobaltský koridor“ vedeným v línii PR (Lublín - Rzeszów) - Prešov - Košice - MR (Miškovec - Debrecín) - koridor Č.IV Constanca/Istanbul lokalizovaným pre cestné komunikácie a pre trate železničnej a kombinovanej dopravy. Trať je toho času jednokoľajná, elektrifikovaná s plánom modernizácie na traťovú rýchlosť 80 až 100 km.hod⁻¹, s územnou rezervou na jej zdvojkolejnenie.

Trate vnútroštátneho a nadregionálneho významu:

- Prešov - Vranov - Strážske - Humenné - Medzilaborce - Palota - Lupkow (PR) do času realizácie „Pobaltského koridoru“ má aj medzinárodný význam s čiastočnou prevádzkou osobnej a nákladnej dopravy. Zámerom je úsek Bánovce nad Ondavou - Strážske - Humenné elektrifikovať a úsek Strážske - Humenné zdvojkolejniť,
- **Prešov - Vranov nad Topľou - Strážske**, zámerom je elektrifikovať,
- **Plaveč - Stará Ľubovňa - Poprad** - slúži ako odklonová trasa hlavného ťahu v úseku Poprad - Kysak so zámerom elektrifikovať.

Na území PSK sa nachádzajú nebezpečné železničné priecestia na tratiach Bardejov – Kapušany pri Prešove, Lupkow – Medzilaborce – Michalany, Sabinov – Lipany, Studený Potok – Tatranská Lomnica a Poprad – Podolíneec.

Tatranská elektrická železnica (TEŽ) vrátane ozubnicovej železnice Štrba – Štrbské Pleso vytvára hlavný nosný systém vnútornej hromadnej dopravy osôb Štrbského plesa a mesta Vysoké Tatry s cieľom zabezpečiť zlepšenie jej kvalitatívnych parametrov prostredníctvom stavebných a technických opatrení.

⁷ Komplexný program riešenia železničných tratí SR

Požiadavky na riešenie:

- pri návrhu riešenia zohľadniť podnety na rozvoj železničnej dopravy získané v doterajšom priebehu obstarávania ÚPN PSK a z prerokovaných územnoplánovacích podkladov PSK uvedených v kapitole D 6. tohto zadania,
- rezervovať koridor pre výstavbu preložky a zdvojkoľajneni trate Kysak - Prešov v intenciách Územného plánu sídelného útvaru mesta Prešov. Pri návrhu uvažovať s intervalovou dopravou medzi Košicami a Prešovom, príp. s integrovaným systémom osobnej hromadnej dopravy medzi týmito krajskými mestami,
- železničný tunel „Obišovce“ podľa schváleného ÚPN VÚC Košický kraj (dopravný koridor severojužného magistralného ťahu, návrh na zdvojkoľajnenie a modernizáciu železničnej trate na rýchlosť 120km.hod⁻¹),
- zvýšenie cestovnej rýchlosti vlakových súprav TEŽ prostredníctvom odstránenia úsekov s nízkou dovolenou traťovou rýchlosťou, (nové súpravy sú konštruované pre rýchlosť 80km.hod⁻¹),
- v primeranej miere sa zaoberať úsekmi TEŽ Tatranská Lomnica – Starý Smokovec – Štrbské Pleso, s možným predĺžením trasy z Tatranskej Lomnice – Malý Slavkov – Kežmarok - Vrbov a Spišská Bela, Tatranská Lomnica- Tatranská Kotlina – Ždiar,
- predĺženie ozubnicovej železnice Štrba – Tatranská Štrba - Štrbské Pleso,
- v miere primeranej územnému plánu regiónu sa zaoberať:
  - rekonštrukciami železničných priecestí,
  - peronizáciou a stavebnými úpravami železničných staníc a zastávok,
  - pre bilančné obdobie ÚPN PSK – rok 2040, v zmysle stanoviska Železníc SR - Generálne riaditeľstvo, odbor expertízy, rozvoj železničných tratí a stanoviska Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, bude zameraný na modernizáciu vetví „koridoru č. Va“ (prednostne na medzinárodné tranzitné trate), ďalej elektrifikáciu niektorých hlavných tratí, pritom vedľajšie trate miestneho charakteru a významu by sa mali transformovať.

J.1.3 Kombinovaná doprava

V zmysle Európskej „Dohody“ o najdôležitejších trasách medzinárodnej kombinovanej dopravy AGTC, územie východoslovenského regiónu zahŕňujú železničné trate: C - E 40 : (ČR) - Čadca - Žilina - Poprad – Kysak - Košice - MR (ČR) - Horní Lideč – Púchov, C - E 30/1: (PR) - Plaveč - Prešov – Kysak - Košice – Kechnec – MR, v rámci hlavnej siete TEN – T, multimodálny koridor č. Va (TEM 4) Bratislava – Žilina – Prešov/Košice – Záhor/Čierna nad Tisou – Ukrajina, lokalizovaný pre cestné komunikácie a pre trate železničnej a kombinovanej dopravy, multimodálny koridor s pracovným názvom Východný „Pobaltský koridor“ vedený v línii PR (Lublin – Rzeszów) hranica PR - Vyšný Komárnik – Gíraltove - Prešov – hranica Košického kraja - Košice – hranica MR (Miskolc – Debrecín) – koridor č.IV Constanca/Istanbul lokalizovaný pre cestné komunikácie a pre trate železničnej a kombinovanej dopravy v línii: hranica PR – Plaveč – Prešov – hranica Košického kraja - Košice – hranica MR (Miškovec – Debrecín) .

V ekonomických a územných súvislostiach Slovenska je efektívne budovanie štyroch terminálov kombinovanej dopravy medzinárodného významu v Bratislave, Žiline, Košiciach a Dobrej pri Čiernej n. Tisou. Na území Prešovského kraja sa predpokladá len zriadenie doplnkového terminálu kombinovanej dopravy v Prešove - Šarišské Lúky.

Cez územie PSK prechádza aj Európsky železničný koridor nákladnej dopravy č.9 (CS Corridor alebo RFC 9), ktorý je totožný s multimodálnym koridorom č. Va , kde sa predpokladá prechod 30% objemu cestnej nákladnej dopravy na železničnú prepravu nad 300 km do roku 2030.

Požiadavky na riešenie:

- rešpektovať legislatívne zásady a navrhované zámery zriadenia doplnkového terminálu kombinovanej dopravy v Prešove - Šarišské Lúky.

J.1.4 Letecká doprava

Spolu s letiskom Košice patrí letisko Poprad - Tatry do súhrnnej siete letísk systému transeurópskej dopravnej siete TEN-T. V súčasnosti sa z tohto letiska vykonáva pravidelná a nepravidelná (charterová) letecká doprava. Zároveň sa na území Prešovského samosprávneho kraja nachádza vojenské letisko Prešov a tiež letiská pre všeobecné letectvo a to vnútroštátne verejné letisko Svidník, vnútroštátne neverejné letiská Ražňany, Kamenica nad Cirochou a heliport vrtuľníkovej záchranej zdravotnej služby pri NsP Poprad. V súvislosti s vnútroštátnym verejným letiskom Svidník má jeho prevádzkovateľ zámer rozšíriť technické vybavenie letiska, budov, hangárov a plôch vrátane výstavby novej prístupovej komunikácie s mestom Svidník. V prešovskom samosprávnom kraji sa nachádzajú tieto letiská pre letecké práce v poľnohospodárstve, lesnom a vodnom hospodárstve: Hertník, Kurov, Zborov, Kurima, Udavské, Voliča, Veľká Lomnica, Mirkovce, Dačov, Šarišské Michaľany, Kamienka, Kolonica, Stropkov - Sitníky, Vranov- Čemerné.

V rámci plánovanej výstavby a ďalších aktivít v dotknutom území letísk je potrebné rešpektovať ochranné pásma letísk a leteckých pozemných zariadení. Ochranné pásma letísk a leteckých pozemných zariadení sú uvedené v prílohe č. 8 7.

Požiadavky na riešenie:

- pri návrhu riešenia zohľadniť podnety na rozvoj leteckej dopravy získané v doterajšom priebehu obstarávania ÚPN PSK a z prerokovaných územnoplánovacích podkladov PSK uvedených v kapitole D 6. tohto zadania,
- rešpektovať legislatívne zásady a navrhované zábery v leteckej doprave,
- ochranné pásma zapracovať do textovej aj výkresovej časti (v takej miere, aby boli jasné a zrozumiteľné), a to ako regulatívy priestorového a funkčného využitia územia.

J.1.5 Vodná doprava

Na území PSK sa vodná doprava neprevádzkuje. Pre turistickú vodnú dopravu sú zamerané v letných mesiacoch predovšetkým vodné toky Dunajec, Ondava, Laborec.

Požiadavky na riešenie:

- vytvárať podmienky pre využívanie vodných tokov pre turistické účely, vrátane príslušnej infraštruktúry.

J.1.6 Cyklistická doprava

Východiskovým dokumentom pre rozvoj cyklistickej dopravy je predovšetkým Uznesenie EU parlamentu (2011) o európskej bezpečnosti cestnej dopravy v rokoch 2011 – 2020, Stratégia zvýšenia bezpečnosti cestnej premávky v SR pre roky 2011 až 2020 a Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky na Slovensku (2013). Je zdokumentovaná v časti turizmus a CR.

Pretože cyklistická doprava nebola v platnom územnom pláne regiónu riešená (rozišujeme medzi cyklotaxou a cykloturistikou) je potrebné navrhnuť základnú kostru cyklotaxovej dopravy riešeného územia so zohľadnením jej obslužných možností (dochádzková vzdialenosť do zamestnania, zdroje pracovnej sily, umiestnenie pracovných miest). Z hľadiska cestovného ruchu bude základná kostra východiskom pre medzištátne, nadregionálne a regionálne cykloturistické trasy.

Požiadavky na riešenie:

- definovať vedenia trasy EUROVELO,
- pri návrhu riešenia zohľadniť podnety pre rozvoj cyklotaxovej dopravy a nadväznú hraničnú priechody získané v doterajšom priebehu obstarávania ÚPN PSK a z prerokovaných územnoplánovacích podkladov PSK uvedených v kapitole D 6. a D 9. tohto zadania,
- cyklistickú dopravu, najmä polohy cyklistických komunikácií⁸ (cyklocesta, cyklocestička a cyklochodník), je potrebné v maximálnej možnej miere odčleniť od automobilovej cestnej dopravy.

⁸ Príloha č. 6 tohto zadania

I. etapa Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja
je spolufinancovaná Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja
a rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja.
Európsky fond regionálneho rozvoja
„Investícia do vašej budúcnosti“.

J.1.7 Pešia doprava

Pešia doprava priamo súvisí s cestnou a cyklistickou dopravou, predovšetkým regionálnymi turistickými a cykloturistickými trasami, ktoré prepájajú významné turistické centrá regiónu a centrá nachádzajúce sa v záujmovom území.

Požiadavky na riešenie:

- akceptovať legislatívne zásady EU,
- vytvárať podmienky pre segregácie pešej dopravy.

J.2 Technická infraštruktúra

J.2.1 Vodné hospodárstvo

Základom pre spracovanie tejto kapitoly je Plán rozvoja verejných vodovod a kanalizácií SR – časť VÚC Prešovský kraj.

Z celkového počtu obyvateľov, žijúcich k 1.1. 2011 v počte 819 318 bolo na verejný vodovod napojených 639 068 obyvateľov, t.j. 77,99 %. Z hľadiska jednotlivých okresov je najpriaznivejšia situácia v okrese Poprad, kde zásobovanie pitnou vodou obyvateľov dosahuje 91,37 %. Zásobovanie pitnou vodou je vyššie ako krajský priemer v okresoch Poprad (91,37 %), Humenné (84,87%), Levoča (85,85%), Bardejov (82,52%), Kežmarok (83,76 %), Snina (79,30 %), Stará Ľubovňa (79,40%). Najnižší podiel obyvateľov zásobovaných pitnou vodou z verejných vodovodov je v okrese Vranov n/T (60,82 %) a v okrese Sabinov (62,53 %). Počet obcí napojených na verejný vodovod v rámci sledovaného časového úseku vymedzeného obdobím rokov 2006 – 2012 v Prešovskom kraji zaznamenal mierny rast a v súčasnosti je verejný vodovod v 448 mestách a obciach. K 1.1.2013 rozostavaný verejný vodovod v 72 obciach a v 228 obciach nie je verejný vodovod.

V súčasnej dobe sú pre zásobovanie pitnou vodou Prešovského kraja rozhodujúce dve nadradené vodárenské systémy, ktoré zásobujú a v hodnotenom období aj budú zásobovať rozhodujúcu časť, nielen riešeného regiónu PK ale i Košického kraja, pitnou vodou. Ide o tieto vodárenské systémy:

Východoslovenská vodárenská sústava (VVS), ktorá zásobuje rozhodujúce časti okresov Humenné, Snina, Vranov nad Topľou, Prešov a Sabinov a tiež okresy Michalovce, Trebišov, Košice- mesto a Košice - okolie v Košickom kraji. VVS vymedzujú základné skupinové vodovody (SKV) a diaľkový prívod vody z VN Starina a celý bilančný koridor SKV: Snina, Humenné, Vranov nad Topľou, Trebišov - Sečovce, Prešov a Drieňovec - Košice. Z VN Starina bolo rozhodnutím OUŽP Košice - vidiek v roku 1993 povolený odber 1000 l.s⁻¹.

Spišsko-popradská vodárenská sústava (SPVS), ktorej základnú kostru v okrese Poprad tvorí Popradský skupinový vodovod (SKV), a ktorý využíva zdroje podzemných vôd v Liptovskej Tepličke. Pretože oblasť Spišskej Novej Vsi (Košický kraj) a Levoče je nedostatková z hľadiska vlastných zdrojov vody, kryje sa deficit zdrojov vody v týchto okresoch príivodom vody z Popradského SKV a tým sa vytvára SPVS. Podtatranská oblasť je zásobovaná z miestnych zdrojov, resp. menších SKV. Počítame, vzhľadom na ohrozenosť miestnych vodných zdrojov v oblasti Vysokých Tatier, napojenie na SPVS. Problematika zásobovania pitnou vodou v prípade uskutočnenia vrcholových športových podujatí vo Vysokých Tatrách, nie je zahrnutá do riešenia vodného hospodárstva tohto územného plánu.

Na základe rozboru súčasného stavu zásobovania Prešovského kraja pitnou vodou skupinovými a samostatnými vodovodmi vyplýva, že niektoré časti okresov, prípadne celé okresy nie je možné zásobovať kvalitnou pitnou vodou na báze miestnych vodných zdrojov. Rozhodujúce pre zásobovanie sú predovšetkým veľkokapacitné zdroje, predovšetkým VN Starina s realizáciou nových VN Tichý Potok a VN Garajky (v povodí Váhu). Zásobovanie pitnou vodou Prešovského kraja je trvale previazane cez VVS s Košickým krajom.

Požiadavky na riešenie:

- pri návrhu riešenia zohľadniť podnety k rozvoju vodárenskej sústavy získané v doterajšom priebehu obstarávania ÚPN PSK,
- rešpektovať požiadavky na ochranu zdrojov pitnej vody, minerálnych prameňov a prirodzených výverov podzemnej vody vyplývajúce z platnej legislatívy; ochranné pásma vodných zdrojov spresniť a zapracovať do textovej aj výkresovej časti,
- riešiť Vodárenské sústavy (VVS a SPVS) , ktoré budú zvyšovať svoj podiel sa zásobovaní obyvateľstva pitnou vodou. Vodárenské sústavy zostanú hlavnými a rozhodujúcimi kostrami vodárenskej zásobovacej siete v regióne Prešovského kraja. Vo všetkých okresoch sa podľa možnosti budú napájať obce priľahlé k privádzačom vodárenských sústav na tieto sústavy,
- využívať miestne zdroje pre lokálne zásobovanie pitnou vodou,
- naďalej evidovať záujmové územie vodárenskej nádrže Tichý Potok.

Zásobovanie úžitkovou vodou

Značná časť priemyselných závodov je zásobovaná pitnou a úžitkovou vodou zo zdrojov podzemných vôd (studne a vrty v areáloch závodov) alebo vodou z verejných vodovodov. V tejto stati sú zhodnotené odbery zo zdrojov povrchových vôd a kapacitné možnosti pre ich rozvoj i keď vývojové tendencie u prevažnej väčšiny podnikov nie sú v tejto etape vždy jednoznačne vyjasnené. V roku 2010 nebol v súhrnnej evidencii o vodách (SEoV) zaevidovaný ani jeden odberateľ povrchovej vody, v roku 2012 bol evidovaný iba 1 odberateľ.

Požiadavky na riešenie:

- určiť zásady pre spôsob zásobovania úžitkovou vodou.

Odkanalizovanie a čistenie vôd

Východiskovým prvkom rozvoja verejných kanalizácií je uplatňovanie zásad trvalo udržateľného rozvoja, rešpektujúcich starostlivosť o životné prostredie a zabezpečenie všetkých zákonných nárokov na využívanie vôd (vodných zdrojov). Zabezpečenie zodpovedajúceho odvádzania a čistenia odpadových vôd je stanovené požiadavkami smernice Rady 91/271/EHS a záväzkami, ktoré sa Slovenská republika zaviazala plniť v rámci predstupových rokovaní s EÚ a ktoré sú jednoznačne definované i v zákone č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v platnom znení a v zmysle požiadaviek NV SR č. 269/2010 Z. z..

Ku koncu roku 2011 bol počet obyvateľov v Prešovskom kraji bývajúcich v domoch pripojených na verejnú kanalizáciu 489 816 (60,03 % z celkového počtu obyvateľov), z čoho kanalizácie v správe vodárenských spoločností (VS) zabezpečovali odvádzanie odpadových vôd od 395 692 obyvateľov (80,78 %) a kanalizácie v správe obecných úradov (OÚ) od 94124 obyvateľov (19,22 %). Počet obyvateľov bývajúcich v domoch pripojených na kanalizáciu s ČOV bol 486 962.

Požiadavky na riešenie:

- vo veľkostnej kategórii od 2 001 do 10 000 EO riešiť odvádzanie a čistenie odpadových vôd
- Pri návrhu riešenia zohľadniť podnety k zabezpečeniu odkanalizovania územia a čistenia vôd získané v doterajšom priebehu obstarávania ÚPN PSKaPlán rozvoja verejných vodovodov a kanalizácií,
- navrhovaný rozvoj verejných kanalizácií zamerať na elimináciu nedostatkov úseku vodného hospodárstva v odvádzaní a čistení komunálnych odpadových vôd. Pre postupné odstraňovanie disproporcií medzi zásobovaním pitnou vodou sídelnou sieťou verejných vodovodov a odvádzaním odpadových vôd sieťou verejných kanalizácií a ich čistením v ČOV je nutné zabezpečiť:
  - výstavbu kapacitne vyhovujúcich čistiarenských zariadení tam, kde je vybudovaná kanalizačná sieť,
  - budovať komplexné kanalizačné systémy, t.j. kanalizačnú sieť spolu s potrebnými čistiarenskými kapacitami,
  - nové kanalizačné systémy budovať pre výhľadové kapacity,

I. etapa Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja
je spolufinancovaná Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja
a rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja.
Európsky fond regionálneho rozvoja
„Investícia do vašej budúcnosti“.

- koncepčné riešenie odkanalizovania obcí vytváraním skupinových kanalizácií podľa miestnych geografických podmienok s jednou ČOV,
  - rekonštrukcie a rozšírenie kanalizačných sietí,
  - aplikáciu nových trendov výstavby kanalizačných sietí so zameraním na znižovanie množstva balastných vôd prostredníctvom vodotesnosti kanalizácií,
  - uplatnenie nových technológií na zneškodnenie odpadových vôd,
  - zavádzanie nových technológií na jestvujúcich ČOV, intenzifikáciu ČOV,
  - zmluvnú garanciu vysokého čistiaceho efektu ČOV,
  - komplexné riešenie kalového hospodárstva, likvidáciu a využitie kalov a zvyškových odpadov,
  - realizovať skupinové kanalizácie v tých oblastiach, kde sú určené ochranné pásma vodných zdrojov,
  - využívať predovšetkým existujúce kanalizácie a ČOV okresných miest pre pripájanie okolitých obcí. – navrhovať výstavbu skupinových kanalizácií (SKK) pre susediace obce, ktorá je z hľadiska ekonomického porovnania investičných nákladov priaznivejšia ako výstavba samostatných kanalizačných sietí s vlastnou ČOV,
- návrh skupinových a samostatných kanalizačných sietí považovať za smerný, konkrétne riešenie je predmetom ÚPN obcí.

Povrchové vody

Na základe oznámenia VUVH Bratislava sú zverejnené mapy povodňového rizika a plány manažmentu povodňového rizika.

Požiadavky na riešenie:

- pri návrhu riešenia zohľadniť podnety k starostlivosti o vodné toky získané v doterajšom priebehu obstarávania ÚPN PSK,
- zapracovať protipovodňové opatrenia,
- rešpektovať spracované mapy povodňového rizika, ktoré sú uverejnené na stránke http://vuvh.sk/rsv2/index.php?option=com_content&id=120&Itemid=127&lang=sk.

Osobitné vody

V zmysle ustanovenia § 3, odseku 3 a 5, zákona č. 134/2010 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) sa za osobitné vody sa považujú, ak to zákon výslovne ustanovuje:

- geotermálne vody
- zdroje prírodných liečivých vôd
- zdroje minerálnych stolových vôd
- vody, ktoré sú podľa banských predpisov vyhradenými nerastmi

Zákon č. 538/2005 Z.z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov upravuje najmä uznávanie prírodných liečivých vôd a prírodných minerálnych vôd, využívanie a ochranu prírodných liečivých zdrojov a prírodných minerálnych zdrojov.

Prírodné zdroje minerálnych stolových vôd sa využívajú vo výrobe nápojov ako stolové vody. Na plnenie do spotrebiteľských obalov možno použiť len zdroje, ktoré sú vyhlásené Ministerstvom zdravotníctva SR (PLZ, PZMSV).

Prírodné liečebné kúpele využívajú prírodné liečivé zdroje alebo klimatické podmienky (prípadne oboje súčasne) na účely kúpeľnej starostlivosti. Kúpeľná starostlivosť sa poskytuje v kúpeľných liečebniach. Prírodné liečebné kúpele zriaďuje Ministerstvo zdravotníctva – Inšpektorát kúpeľov a žriediel (MZ – IKŽ).

Požiadavky na riešenie:

- rešpektovať legislatívne zásady súvisiace s osobitnými vodami, Zákon č. 538/2005 Z.z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o zmene a

doplnení niektorých zákonov upravuje najmä uznávanie prírodných liečivých vôd a prírodných minerálnych vôd, využívanie a ochranu prírodných liečivých zdrojov a prírodných minerálnych zdrojov.

J.2.2 Zásobovanie elektrickou energiou

Na území Prešovského kraja nie sú žiadne významnejšie zdroje el. energie. V prevádzke sú štyri teplárne, ktoré zároveň vyrábajú aj el. energiu pre vlastnú potrebu a pre odberateľov materských akciových spoločností a jedná vodná elektrárň.

Zabezpečenie zásobovania Prešovského kraja elektrickou energiou od výrobcu - Slovenské elektrárne a.s. (EVO Vojany I. a II., EMO Mochovce, EBO Jaslovské Bohunice a iné) realizuje prevádzkovateľ prenosovej sústavy SEPS, a.s. Bratislava prostredníctvom svojich 400, 220 a 110 kV vedení na území SR a kraja.

Prešovský kraj je zásobovaný el. energiou z nadradenej elektrizačnej prenosovej sústavy, ktorá napája elektrické stanice Spišská Nová Ves 400/110 kV, Lemešany 400/220/110 kV a Voľa 400/110 kV.

ES Lemešany, ES Spišská Nová Ves a ES Voľa sú uvedené v tabuľke vzhľadom na dôležitosť zásobovania kraja elektrickou energiou, i keď vlastná elektrická stanica je v katastrálnom území Obišovce, Spišská Nová Ves, resp. Strážske, t.j. v Košickom kraji.

Zámer

Rozvoj elektrických vedení ZVN a VVN (400 kV, 220 kV)

Zvýšenie spoľahlivosti v prenosovej sústave 400 kV sa dosiahlo výstavbou nového dvojitého vedenia 2x400 kV medzi Lemešanami a Krosnom (PL). Všetky navrhované a realizované stavby budú rešpektovať ochranné pásma existujúcich a koridory navrhovaných prenosových zariadení v zmysle zákona 251/2012 Z. z..

Požiadavky na riešenie:

- zohľadniť plánované vedenia 400 kV podľa rozvojových zámerov SEPS a.s. Bratislava,, plánovaných na území PSK:

Z dôvodov zvýšenia spoľahlivosti a bezpečnosti prevádzky severnej vetvy prenosovej sústavy SR je potrebné rezervovať koridory pre výstavbu nových 2x400 kV vedení od ES Liptovská Mara po ES Veľké Kapušany:

- pri návrhu riešenia zohľadniť podnety k rozvoju el. sústavy získané v doterajšom priebehu obstarávania ÚPN PSK,
- rezervovať koridor pre nové 2x400 kV vedenie ZVN v súbehu s vedeniami V407 Liptovská Mara – Spišská Nová Ves a V408 Spišská Nová Ves – Lemešany,
- rezervovať koridor existujúceho vedenia VVN 220 kV V273 Sučany – Lemešany, v úseku Liptovská Mara (podporný bod č. 146) – Lemešany pre výstavbu nového 2x400 kV vedenia ZVN, pričom sa koridor rozšíri zo súčasných 55 m na 80 m vrátane ochranného pásma,
- rezervovať koridor existujúceho vedenia VVN 220 kV vedenia V071/072 pre výstavbu nového plánovaného vedenia 2x400 kV v trase Lemešany – Voľa.

Po roku 2014 sa uvažuje s ukončením prevádzky 220 kV systému.

Je ukončená výstavba:

- vedenia 2x400kV Lemešany –Košice – Moldava,
- rekonštrukcia rozvodne 220 kV na 400 kV a zmena transformácie 220/110 kV na 400/110 kV ES Voľa,
- výstavba vedenia 2x400 kV od križovatky vedení 1x400 kV (V409) a 2x220 kV (V071/072) po ES Voľa, ktorá bola potrebná pre pripojenie R400 kV Voľa do prenosovej sústavy na úrovni 400 kV.

Rozvoj elektrických vedení VVN (110 kV) a ES 110/22 kV

Predpokladané zvýšenie dopytu na spotrebu el. energie v nasledujúcom období pre maloodberateľov a veľkoodberateľov v Prešovskom kraji, kde existujúca sieť z dlhodobého hľadiska neumožní distribuovať elektrinu v dostatočnej kvalite a spoľahlivosti, vyvoláva potrebu výstavby nových zariadení v sieti veľmi vysokého napätia. Tým vzniká požiadavka realizovať nižšie uvedené plánované stavby ako verejne prospešné.

Zoznam plánovaných stavieb:

- nová Elektrická stanica Poprad 3 pri Veľkej Lomnici. Zabezpečí dodávku elektriny pre severnú časť Popradu, pre územie na sever od mesta Poprad a časť Vysokých Tatier.

Elektrická stanica bude napájaná :

I. etapa Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja
je spolufinancovaná Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja
a rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja.
Európsky fond regionálneho rozvoja
„Investícia do vašej budúcnosti“.

- novým dvojitým 110kV vedením, ktoré odbočí od existujúceho vedenia pri Gánovciach severným smerom,
- novým dvojitým 110kV vedením, ktoré odbočí z existujúceho vedenia pri obci Ľubica západným smerom,
- nová Elektrická stanica Šariš pri obci Chmiňany. Zabezpečí dodávku elektriny pre územie od Širokého po Šarišské Michaľany. Elektrická stanica bude napájaná:
  - novým dvojitým 110kV vedením, ktoré odbočí od existujúceho vedenia pri Hrabkove severovýchodným smerom
  - novým dvojitým 110 kV vedením z elektrickej stanice Lipany v juhovýchodnom smere,
- napojenie existujúcej Elektrickej stanice Prešov 3 (pri Ľuboticiach v blízkosti areálu Kronospanu) v smere od Elektrickej stanice Prešov 2:
  - novým dvojitým 110 kV vedením, ktoré odbočí od existujúceho vedenia pri Dulovej Vsi severným smerom a trasa povedie oblasťou východne a severne od Prešova. pričom južne od Fintíc sa napojí na existujúce vedenie (Fintice - Prešov 3),
- nová Elektrická stanica Prešov 4 v Prešove v lokalite Lominová. Zabezpečí dodávku elektriny pre priemyselné parky v južnej časti Prešova. Elektrická stanica bude napájaná:
  - existujúcim dvojitým 110 kV vedením, ktoré prechádza lokalitou
- nová Elektrická stanica Prešov 5 pri Kapušanoch. Zabezpečí dodávku elektriny pre priemyselný park Grófske a obce v blízkom okolí. Elektrická stanica bude napájaná:
  - vyššie spomenutým novým dvojitým 110 kV vedením od Dulovej Vsi smerom na Prešov 3, ktoré bude prechádzať touto lokalitou,
- prepojenie elektrických staníc Prešov 1 a Prešov 2:
  - novým jednoduchým 110 kV vedením v trase od ES Prešov 2 západným smerom, pričom od lokality Lominová po ES Prešov I povedie vedľa existujúcich vedení z ES Lemešany do ES Prešov I.
- nová Elektrická stanica Gíraltovce - pri Gíraltovciach. Zabezpečí dodávku elektriny pre oblasť v okolí Gíraltoviec. Elektrická stanica bude napájaná:
  - novým dvojitým 110 kV vedením, ktoré odbočí od existujúceho vedenia pri obci Tulčík východným smerom,
  - novým dvojitým 110 kV vedením, ktoré odbočí od existujúceho vedenia pri Vranove severozápadným smerom,
- zmena napájania existujúcej elektrickej stanice Snina. V súčasnosti je napájaná 110 kV vedením z Vranova. Napájanie ES Snina po zmene:
  - vedenie Vranov - Snina sa zrekonštruje na dvojité a zaústi sa do existujúcej elektrickej stanice Humenné, keďže trasa vedenia vedie v jej blízkosti,
  - novým dvojitým 110 kV vedením z elektrickej stanice Sobrance v Košickom kraji,
- nová Elektrická stanica Medzilaborce. Zabezpečí dodávku elektriny pre okres Medzilaborce. Elektrická stanica bude napájaná:
  - novým dvojitým 110 kV vedením, ktoré odbočí od existujúceho vedenia pri obci Krušinec severovýchodným smerom.
- nová Elektrická stanica Spišské Hanušovce. Zabezpečí dodávku elektriny pre severnú časť okresov Kežmarok a Stará Ľubovňa. Elektrická stanica bude napájaná:
  - novým dvojitým vedením, ktoré odbočí od existujúceho vedenia pri obci Holumnica.
- nová Elektrická stanica Výborná. Zabezpečí dodávku elektriny pre severnú časť okresov Poprad a Kežmarok. Elektrická stanica bude napájaná:
  - novým dvojitým vedením, ktoré odbočí od existujúceho vedenia pri meste Kežmarok.

J.2.3 Zásobovanie teplom

Z energetických surovín sa na území kraja vyskytujú ložiská ropy a plynu. Geografickým prieskumom v oblasti Lipian bola okrem metánu zistená aj prítomnosť ľahkej parafinickej ropy a v oblasti Hanušovce v okrese Vranov nad Topľou bol zistený prítok metánu.

Zvýšený stupeň plynofikácie obci spôsobil, že v súčasných energetických podmienkach sa využíva málo zdrojov z energetických surovín. Vo vidieckych sídlach je na vykurovanie domov používané aj palivové drevo.

V oblasti zásobovania teplom nedošlo k výrazným zmenám výkonových kapacít priemyselných zdrojov tepla ako aj zdrojov tepla, ktoré zásobujú bytovo-komunálnu sféru. Vzhľadom k tomu nedošlo ani k výraznému nárastu v oblasti spotreby jednotlivých druhov používaných palív.

Významnými zdrojmi tepla v kraji sú teplárne priemyselných podnikov, Teplárne Chemes a.s. Humenné, Chemosvit Energochem a.s. Svit a Vihorlat s.r.o. Snina. Zásobujú obyvateľstvo teplom na kúrenie a prípravu teplej úžitkovej vody. Výhrevňa Spravbytu a.s. Prešov pokrýva v meste Prešov čiastočne územné centralizované zásobovanie teplom.

Požiadavky na riešenie:

- navrhnúť ochranu ovzdušia splnením podmienok zabezpečujúcich ochranu ovzdušia podľa zákona o ovzduší a vhodnosť umiestňovania zdrojov znečisťovania ovzdušia do území súvisiacich s osídlením, v súlade so schválenou Energetickou koncepciou a medzinárodnými záväzkami.

J.2.4 Zásobovanie zemným plynom

Územie Prešovského kraja je zásobované zemným plynom naftovým z nadradenej plynárenskej sústavy. Ako zdroj plynu slúži medzištátny plynovod VTL DN 700, PN 6,4 MPa. s napojeným vysokotlakým plynovodom DN 500/300, PN 4,0 MPa v trasách Haniska pri Košiciach – Drienovská Nová Ves – Tatranská Štrba, Rakovec – Strážske – Humenné – Snina. Pre zásobovanie jednotlivých okresov slúžia vysokotlaké plynovody. Prevádzkovateľom prepravnej siete na Slovensku je spoločnosť Eustream a. s. Cez územie prešovského kraja v súčasnosti neprechádzajú prepravné plynovody ani tranzitné prepojenia so susednými krajinami. Na území kraja sa nenachádzajú podzemné zásobníky plynu.

Najvýznamnejším projektom v procese plánovania, ktorý bol zaradený na zoznam spoločného záujmu Európskej únie je prepojovací plynovod „Easternroute“ DN 1000 Slovensko – Poľsko (Veľké Kapušany – Lupkowska Pass – Strachocina). Jeho zaradenie medzi významné investície v Slovenskej republike je v štádiu prípravy.

Preferovane navrhovaná trasa prechádza územím prešovského kraja v úseku: Chlmec – Hažín nad Cirochou – Kochanovce – Udavské – Ľubiša – Hankovce – Koškovce – Jabloň – Rokytovej pri Humennom – Zbojné – Svetlice – Výrava – Lupkowska Pass.

Všetky navrhované a realizované stavby budú rešpektovať ochranné a bezpečnostné pásma existujúcich a koridory navrhovaných plynárenských zariadení v zmysle zákona 251/2012 Z. z..

Požiadavky na riešenie:

- prehodnotiť územné možnosti vedenia plánovaného prepojenie prepravných systémov plynovodov SR a Poľska novým koridorom VTL plynovodu, ktorý prechádza oboma našimi regiónmi (podľa podkladu Eustream a.s.). V úseku cez Košický kraj je navrhovaný v trase Veľké Kapušany - Stretava - Lastomír - Pozdišovce – Staré, v úseku cez PSK je navrhovaná trasa Chlmec – Hažín nad Cirochou – Kochanovce – Udavské – Ľubiša – Hankovce – Koškovce – Jabloň – Rokytovej pri Humennom – Zbojné – Svetlice – Výrava – Lupkowska Pass.,
- zohľadniť vydané územné rozhodnutie na stavbu STL plynovod s objektmi RS 5000 s VTL plynovodom v Bretejovciach a trasa STL plynovodu Bretejovce - Šarišské Bohdanovce - Nová Polhora,
- zaktualizovať trasu VTL plynových rozvodov Lipany - Lúčka,
- zapracovať plánované aktivity SPP distribúcia a.s.

J.2.5 Obnoviteľné zdroje energie

V súlade s Národným akčným plánom pre obnoviteľné zdroje energie (2011) a zákonom č.309/2009 Z.z o podpore obnoviteľných zdrojov energie, rozvoj obnoviteľných zdrojov energie je potrebné chápať komplexne. Národným cieľom je 14% pokrytia potreby z obnoviteľných zdrojov energie v roku 2020.

Solárna energia; využívanie solárnej energie je doterajším spôsobom nešetné ku krajine lokálnej faune a flóre je predpoklad prioritne využívať tzv. Ostrovnú solárnu energiu na objektoch v zastavaných územiach obcí.

I. etapa Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja
je spolufinancovaná Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja
a rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja.
Európsky fond regionálneho rozvoja
„Investícia do vašej budúcnosti“.

Veterná energia; existujúce zdroje veternej energie sú zanedbateľné v oblasti zásobovania elektrickou energiou z hľadiska kvality a spoľahlivosti dodávok energie pre odberateľov.

Vodná energia; vodná energia sa na území PSK využíva sporadicky, predovšetkým malými vodnými elektrárnami. V súlade s koncepciou SR, bol určený „Technicky využiteľný hydroenergetický potenciál pre malé vodné elektrárne (MVE), kde boli pridelené profily na území PSK.

Biomasa; celkové množstvo využiteľnej biomasy z drevospracujúcich prevádzok a z dreveného odpadu po ťažbe v Prešovskom kraji je 302 413 ton. Z tohto bilancovaného množstva využiteľnej biomasy v drevnej hmote je možné vyrobiť ročne cca 3100 TJ (pri $H = 12 \text{ MJ/kg}$), čo predstavuje cca 25 % z tepelnej potreby bytovo – komunálnej sféry PSK.

Geotermálna energia; v súčasnosti je v SR vymedzených 26 hydrogeotermálnych oblastí, resp. štruktúr. Geotermálne vody v SR doteraz overili pomocou vrtov v 15-tich vymedzených oblastiach. V rokoch 1971-2000 bolo realizovaných celkom 66 geotermálnych vrtov, ktorými sa overilo viac ako 1 000 l.s⁻¹ s teplotou na ústí vrtu 20-129 °C, ktorých celkový tepelný výkon predstavuje cca 2 70 MW_t (pri využití po referenčnú teplotu 15 °C).

V Prešovskom kraji sa nachádza 5 perspektívnych oblastí alebo štruktúr geotermálnych zdrojov:

- č. 10 Levočská panva (Z a J časť) s potenciálom 50-250 MW_t
- č. 11 Košická kotlina s potenciálom nad 1000 MW_t
- č. 24 Levočská panva (SV časť) s potenciálom nad 1000 MW_t
- č. 25 Humenský chrbát s potenciálom 250-1000 MW_t,
- č. 26 Prešovská kotlina – dubnícka depresia, (severné svahy Slanských vrchov),

Požiadavky na riešenie:

- pri návrhu riešenia zohľadniť podnety na využitie obnoviteľných zdrojov energie získané v doterajšom priebehu obstarávania ÚPN PSK,
- plnohodnotne využiť potenciál regiónu pre obnoviteľné zdroje energie celoplošne, nie len lokálne, vo vhodnej kombinácii na báze inovačných technológií,
- využiť kapacitu obnoviteľných zdrojov energie, predovšetkým pre hospodársku základňu, komunálnu sféru a cestovný ruch,
- stanoviť kritéria a limity umiestňovania zariadení pre využitie obnoviteľných zdrojov energie,
- stanoviť pravidlá vzťahu medzi využívaním obnoviteľných zdrojov energie a ochranou prírody a krajiny tak, aby nebola ani jedna z týchto oblastí diskriminovaná,
- vyhodnotiť aktualizovanú koncepciu využitia HEP,
- navrhnuť možnosti využívania geotermálnej vody v Prešovskom kraji,
- stanoviť priority pre možnosti využitia OZE do roku 2040.

J.2.6 Telekomunikácie

Rozvoj telekomunikačnej infraštruktúry zaznamenal v poslednom období výrazný kvalitatívny aj kvantitatívny nárast, predstihujúci rozvoj ostatných odvetví. Uskutočňuje sa to obnovou a rozšírením telekomunikačných technológií a prístupových sietí, výrazne sa rozvinul rozsah poskytovaných služieb po pevnej sieti, súčasne sa modernizujú a rozvíjajú služby mobilných operátorov.

Prevádzkovatelia pevných telekomunikačných sietí v Prešovskom kraji v súčasnosti neuvažujú s ďalšou výstavbou diaľkových optických káblových trás.

Požiadavky na riešenie:

- pri návrhu riešenia zohľadniť podnety na rozvoj telekomunikačných sietí získané v doterajšom priebehu obstarávania ÚPN PSK,
- v riešení akceptovať návrhy zadefinované operátormi, ktoré budú vychádzať z jestvujúcej telekomunikačnej infraštruktúry a požadovaných potrieb (digitálne uzly telekomunikačných služieb, hlavné trasy

telekomunikačných vedení – optická prenosová sieť, mobilná sieť GSM, základňové vysielacie stanice mobilných operátorov).

K. Požiadavky z hľadiska ochrany životného prostredia vrátane požiadaviek na hodnotenie predpokladaných vplyvov na životné prostredie

K.1 Požiadavky z hľadiska ochrany životného prostredia

Z hľadiska podielu jednotlivých stupňov poškodenia životného prostredia v Prešovskom kraji je v rámci tohto kraja najmenší súhrnný percentuálny rozsah územia zaradeného do 3. stupňa (prostredie mierne narušené), 4. stupňa (prostredie narušené) a 5. stupňa (prostredie silne narušené) a rovnako najmenší percentuálny rozsah územia zaradeného do 5. stupňa (prostredie silne narušené) v rámci Slovenskej republiky, pričom takto vymedzené územie plošne zasahuje iba do okresov Prešov a Vranov nad Topľou.

Na územie Prešovského kraja plošne zasahujú tri zaťažené oblasti – Košicko-Prešovská (17 katastrálnych území miest a obcí), Rudniansko-Gelnická (2 katastrálne územia obcí) a Zemplínska (4 katastrálne územia obcí).

Ovzdušie

Územie Prešovského kraja predstavuje z hľadiska čistoty ovzdušia relatívne homogénny priestor. Kotliny a údolia sú v prevažnej miere postihnuté lokálnymi zdrojmi znečistenia, zvlášť v prípade inverzných situácií, vrcholové oblasti sú naopak atakované diaľkovým prenosom emisií z priemyselných aglomerácií v Českej republike (Ostravsko) a Poľsku (Horné Sliezsko, Krakow). Relatívnu homogénnosť územia narúšajú iba priestory kumulácie zdrojov a činností spôsobujúcich znečistenie ovzdušia (priemyselné plochy, koncentrácia dopravy a pod.). Takýmito priestormi v rámci Prešovského kraja sú najväčšie sídla Prešov, aglomerácia Poprad – Svit, Bardejov a oblasť Vranov – Humenné – Strážske.

Voda

Na území Prešovského kraja v r. 2010 najviac prekročení požiadaviek na kvalitu povrchovej vody vo všeobecných ukazovateľoch bolo v ukazovateli dusitanový dusík (N-NO₂) vo všetkých čiastkových povodiach. Z hydrobiologických a mikrobiologických ukazovateľov najviac prekročení bolo v ukazovateľoch termotolerantné koliformné baktérie (TKB), črevné enterokoky (EK) a koliformné baktérie (KB).

Na území Prešovského kraja boli vo všetkých útvaroch podzemných vôd v kvartérnych sedimentoch prekročené limitné hodnoty v porovnaní s požiadavkami NV. Medzi najčastejšie prekračované ukazovatele v útvaroch podzemných vôd v kvartérnych sedimentoch patria celkové Fe a Mn, čo je hlavne dôsledkom nepriaznivých kyslíkových pomerov. Prekročenie limitných hodnôt bolo namerané ďalej u síranov, dusičnanov, chloridov a amónnych iónov. Z ťažkých kovov boli prekročené limitné hodnoty Al, As a Sb. Z organických látok došlo k prekročeniu limitných hodnôt pre celkový organický uhlík, chlórované rozpúšťadlá (PCE, TCE) a polyaromatické uhľovodíky (BZP, Fluórantén, Naftalén). Prekročené boli aj limitné hodnoty pesticídov (Atrazin, Bentazón, Phenmedip).

Pôda

Kontaminácia pôdy nevytvára v kraji výraznejšie problémy. Podľa podkladov VÚPOP, uskutočnené analýzy na stanovenie celkového obsahu ťažkých kovov nepreukázali prekročenie limitných hodnôt B (t. j. analytický preukázanú kontamináciu pôd) a C (t. j. indikačná hodnota pre asanáciu). Cca na 10 lokalitách boli prekročené A (t. j. obsah kontaminantu je vyšší ako je hodnota pozadia pre danú oblasť). Podľa podkladov ŠGÚDŠ sa vyskytujú v menších areáloch hornatín v severných oblastiach okresov Stará Ľubovňa a Bardejov pôdy kontaminované na úrovni limitnej hodnoty B, pravdepodobne ako dôsledok diaľkového prenosu emisií (z Poľska). V okolí Strážskeho sa však vyskytujú pôdne lokality so zvýšenou koncentráciou polychlórovaných bifenyllov (PCB).

Podľa údajov Výskumného ústavu pôdoznalectva a ochrany pôdy je v Prešovskom kraji 68,2 % poľnohospodárskych pôd ohrozených vodnou eróziou.

Stav kontaminácie poľnohospodárskych pôd Slovenska je sledovaný monitoringom pôd realizovaným VUPOP Bratislava. Celkovo bolo v rámci Prešovského kraja odobratých 53 vzoriek, z ktorých len minimálny počet

I. etapa Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja
je spolufinancovaná Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja
a rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja.
Európsky fond regionálneho rozvoja
„Investícia do vašej budúcnosti“.

prekračuje hygienický limit. Okrem sledovania rizikových prvkov v pôdach sa venuje pozornosť aj sledovaniu obsahov benzo/a/pyrénu a celkového obsahu polyaromatických uhľovodíkov. Z celkového počtu 12 pôdnych vzoriek odobratých v rámci Prešovského kraja nebol zistený ani v jednej obsah nad povolený hygienický limit.

Hluk

Nadmerné zaťažovanie obyvateľstva hlukom má výrazný podiel na ovplyvňovaní zdravotného stavu obyvateľov v území. Na území kraja sa jedná hlavne o navrhované trasy nadradenej kapacitnej siete rýchlostných cestných komunikácií a to najmä v území kde sú vedené v blízkosti zastavaných území alebo území s najvyšším stupňom ochrany prírody. V týchto prípadoch je treba počítať už pri príprave technickej dokumentácie s opatreniami na ochranu proti hluku.

Celkový podiel populácie vystavenej nadmernému účinku hluku na území kraja nie je známy, pretože sledovacia analýza nebola vykonaná plošne, ale vždy iba vo väzbe na bodové lokality v intravilánoch niektorých sídiel.

Žiarenie

Z hľadiska regionálneho členenia hornín je možné hovoriť o rozdielnosti medzi jednotlivými geologickými celkami. Z flyšových pásiem má najvyššie hodnoty dukliansko-bukovinský flyš (64 nGy.h^{-1}), najnižšie magurský flyš (57 nGy.h^{-1}). Neovulkanity východného Slovenska majú hodnoty nižšie $52 - 60 \text{ nGy.h}^{-1}$. Prešovský kraj vo všeobecnosti leží v oblasti s nižším dávkovým príkonom, ktorého najvyššie hodnoty sa zistili v oblasti Slovenského Rudohoria a Stredoslovenského kraja.

Odpadové hospodárstvo

Východiskovým dokumentom je Program odpadového hospodárstva Prešovského kraja na roky 2011 – 2015, v súlade s cieľmi a opatreniami stanovenými v PHO SR na roky 2011 – 2015, schválené vládou SR v roku 2012. Tieto dokumenty poskytujú komplexný pohľad na stav a ďalší rozvoj odpadového hospodárstva, čo sa premietne v tejto oblasti do PHO jednotlivých obcí. Pri ich spracovaní boli rešpektované zásady prípravy národných plánov odpadového hospodárstva odporúčané Európskou komisiou GR pre životné prostredie.

Nakladanie s odpadmi sa sleduje na základe požiadaviek zákona o odpadoch a vyhlášky MŽP SR č. 283/2001 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Na území PSK sa nachádza 17 skládok odpadov, 74 zariadení na zhodnocovanie odpadov a 1 spaľovňa odpadov. Infraštruktúra odpadového hospodárstva závisí od existujúcej infraštruktúry v PSK. Prioritné sú plány na vybudovanie triedňovacích liniek, zberných dvorov a zariadení na zhodnocovanie odpadov. V komunálnej sfére je plánovanie zamerané na zlepšenie technického vybavenia miest a obcí pre separovaný zber odpadov, na efektívnosť zberového systému v obciach a mestách so zabezpečením väčšieho množstva separovaných zložiek komunálneho odpadu a na doriešenie zberu nebezpečných zložiek z komunálneho odpadu. Nedostatočné je energetické zhodnotenie odpadov, podľa POH SR je potrebné ho zvýšiť na úroveň 15% k celkovo vzniknutým odpadom v roku 2015.

Vývoj separovaného zberu, čo je podmienkou pre možnosť zhodnocovania odpadov, má stúpajúcu tendenciu, pričom zapojenosť obcí a miest je na rôznej úrovni.

Základnou podmienkou pre zhodnocovanie odpadov je ich separovaný zber v požadovanom kvalitatívnom a kvantitatívnom rozsahu.

Na komunálnej úrovni sú zavádzané systémy separovaného zberu tak, aby sa dosiahol cieľ zapojenia 80 % obyvateľov a množstvo vyseparovaného odpadu cca 35 kg/obyvateľa za rok (POH SR do roku 2015). Systém separovaného zberu si zvolí obec podľa špecifických potrieb a podmienok územia.

Zdravotný stav obyvateľstva

Dostupný zdroj informácií nezohľadňuje územnosprávnu jednotku na úrovni kraja a okresu a tým nekonkretizuje požadované výstupy uplatniteľné pri spracovaní problematiky.

Stredná dĺžka života pri narodení (očakávané dožitie pri narodení) u mužov v 70. - 80. rokoch stagnovala na úrovni 66,7 roka, u žien 73,22 roka. Rozdiel SDŽ u mužov a žien bol 6,52 roka.

Od roku 2001 na území PSK stúpila priemerná dĺžka života u mužov z 69,68 o 3,30 roka na súčasných 72,98 roka, u žien z 77,62 o 2,41 roka na súčasných 80,03. Rozdiel medzi mužmi a ženami v roku 2013 je 7,05 roka.

V rámci Prešovského kraja je SDŽ u mužov najnižšia v okrese Kežmarok (70,55 roka), najvyššia v okrese Prešov (73,33 roka), u žien je SDŽ najnižšia v okrese Kežmarok (77,83 roka), najvyššia v okrese Prešov (81,01 roka).

Očakávaný nepriaznivý demografický vývoj v nasledujúcom období bude mať za následok výrazný nárast požiadaviek na zdravotno-sociálnu starostlivosť pre starších občanov.

V okresoch s vysokým podielom rómskeho obyvateľstva, kde je typický nízky priemerný vek a vysoký podiel detí v populácii, bude zvýšená požiadavka na zdravotnú starostlivosť (najmä ambulantnú) s dôrazom na preventívne opatrenia proti prenosným ochoreniam a zdravotným postihnutiam.

Požiadavky na riešenie:

- navrhnúť opatrenia na zníženie množstva znečisťujúcich látok vo vypúšťaných vodách až na prípustnú, limitovanými hodnotami určenú mieru budovaním ČOV, vrátane malých ČOV, kanalizácií, zvýšenie vysoko efektívnych metód čistenia (biologické, chemické) pri preferovaní rozostavaných ČOV resp. tam, kde nie je možné odstrániť enormné znečistenie vôd pri ich vzniku (napr. komunálna sféra), znížiť rozdiel medzi množstvom odoberanej a vypúšťanej vyčistenej vody na minimum,
- navrhnúť zvýšenú ochranu racionálneho využívania vodných zdrojov oceňovaných aj podľa ich environmentálnej hodnoty a verejnoprospešnej funkcie,
- navrhnúť dobudovanie komplexného monitorovacieho a informačného systému životného prostredia v riešenom území – voda,
- rešpektovať pásma hygienickej ochrany jednotlivých druhov zariadení,
- usmerniť priestorové smerovanie nakladania s odpadom v určenom čase, budovanie nových zariadení na zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov, ako aj budovanie zariadení na iné nakladanie s odpadmi v území v súlade s Programami odpadového hospodárstva SR, kraja a obcí,
- vytvoriť podmienky pre siete regionálnych zneškodňovacích zariadení pre odpady zo zdravotníctva a navrhnúť ich zneškodnenie,
- rešpektovať ochranné pásma (vodné zdroje, pohrebiská, priemyselné areály resp. prevádzky, ktoré by mohli byť zdrojom hluku, znečistenia ovzdušia a pod.),
- navrhnúť na území PSK havarijnú skládku na zneškodňovanie biologického a iného odpadu pri výskyte živelných pohrôm, havárií epidémií a pod.,
- ~~navrhnúť územie na dislokáciu nadregionálnej spaľovne nebezpečného odpadu,~~
- vytvoriť podmienky pre vybudovanie komplexného monitorovacieho a informačného systému životného prostredia v riešenom území – odpady.

K.2 Požiadavky na hodnotenie predpokladaných vplyvov na životné prostredie

Hodnotenie predpokladaných vplyvov na ŽP bude realizované v zmysle zákona 24/2006 Z. z. „O hodnotení vplyvov na ŽP“.

L. Osobitné požiadavky z hľadiska ochrany poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu

L.1 Požiadavky z hľadiska ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu

Ochrana pôdy ako zložky životného prostredia nebola v rezorte životného prostredia osobitne právne ustanovená. Na ochranu pôdy sa uplatňuje najmä zákon č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Tento zákon ustanovuje ochranu vlastností a funkcií poľnohospodárskej pôdy a zabezpečenie jej trvalo udržateľného obhospodarovania a poľnohospodárskeho využívania, ochranu environmentálnych funkcií poľnohospodárskej pôdy, ktoré sú:

produkcia biomasy, filtrácia, neutralizácia a premena látok v prírode, udržiavanie ekologického a genetického potenciálu živých organizmov v prírode a v neposlednom rade ochranu výmery poľnohospodárskej pôdy pred neoprávnenými zábermi na nepoľnohospodárske použitie, a to hlavne poľnohospodárskej pôdy zaradenej podľa kódu bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky do 1.-4. kvalitatívnej skupiny uvedenej v prílohe č. 3 k cit. zákonu. Vyhláškou č. 508/2004 Z. z. sa vykonáva § 27 zákona č. 220/2004 Z. z. Výmeru poľnohospodárskej pôdy, výmeru chránenej poľnohospodárskej pôdy a jej podiel z výmery poľnohospodárskej pôdy:

Štruktúra stupňov kvality pôd v PSK

Okres	Stupeň kvality								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Bardejov	-	-	-	-	9,50	13,84	26,05	21,87	28,74
Humenné	-	-	-	-	5,69	29,70	27,04	14,11	23,46
Kežmarok	-	-	-	-	0,45	11,07	36,13	10,73	41,62
Levoča	-	-	-	-	8,24	10,87	22,77	10,76	47,35
Medzilaborce	-	-	-	-	2,63	10,32	32,63	22,91	31,51
Poprad	-	-	-	-	0,07	8,02	35,88	26,02	30,01
Prešov	-	-	-	-	9,30	27,32	23,16	15,81	24,40
Sabinov	-	-	-	-	7,43	13,36	21,58	24,66	32,97
Snina	-	-	-	-	8,08	17,18	29,09	8,37	37,28
Stará Ľubovňa	-	-	-	-	1,45	3,66	27,66	11,55	55,68
Stropkov	-	-	-	-	3,79	16,05	35,07	23,35	21,74
Svidník	-	-	-	0,05	5,52	18,78	38,67	16,93	20,04
Vranov nad Topľou	-	-	-	0,48	14,68	34,99	26,47	8,46	14,92
Prešovský kraj	-	-	-	0,05	6,46	17,53	28,74	16,20	31,02

Zdroj: www.podnyportal.sk

Z celkovej výmery poľnohospodárskej pôdy Prešovského kraja predstavuje je podiel chránenej poľnohospodárskej pôdy veľmi nízky - 0,06%. Táto pôda sa nachádza len v dvoch z trinástich okresov tohto kraja.

Požiadavky na riešenie:

- minimalizovať navrhovaným riešením možné zábery poľnohospodárskej pôdy,
- navrhovať funkčné využitie územia tak, aby čo najmenej narúšalo organizáciu poľnohospodárskej pôdy a jeho využitie, a aby navrhované riešenie bolo z hľadiska ochrany poľnohospodárskej pôdy najvhodnejšie,
- zohľadňovať v riešení výraznú ekologickú a environmentálnu funkciu, ktorú poľnohospodárska pôda popri produkčnej funkcii plní,
- rešpektovať koncepciu využitia územia v kontexte s ustanoveniami zákona c. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona c. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a s ohľadom na špecifické požiadavky ochrany poľnohospodárskej pôdy, hodnotenia záberov poľnohospodárskej pôdy, zachovania celistvosti honov, systém existujúcich hydromeliorácií a obhospodarovania pôdy.

L.2 Požiadavky z hľadiska ochrany lesného pôdneho fondu

Z celkovej výmery lesov Prešovského kraja zaberajú hospodárske lesy 70,69 %, ochranné lesy 12,91 % a lesy osobitného určenia 16,41%.

V návrhu je žiaduce dôsledne dodržiavať platné právne predpisy o ochrane lesnej pôdy najmä obmedzovaním záberov mimo vymedzených zastavaných území obcí a miest. Navrhované zábery vyhodnotiť z hľadiska perspektívneho využitia na nepôdohospodárske účely.

Kategória lesov	Výmera porastovej pôdy			
	Slovensko		Prešovský kraj	
	ha	%	ha	%
Hospodárske	1 370 202	70,67	295 320	70,69
Ochranné	331 063	17,07	53 925	12,91
Osobitného určenia	237 639	12,26	68 551	16,41
Spolu	1 938 904	100	417 796	100

Zdroj: www.forestportal.sk

Požiadavky na riešenie:

- minimalizovať navrhovaným riešením možné zábery lesnej pôdy,
- neuvažovať s novými športovo rekreačnými aktivitami na území ochranných lesov, lesov osobitného určenia a v lesných masívoch nenavrhovať aktivity vyžadujúce zábery lesnej pôdy.

M. Požiadavky vyplývajúce najmä zo záujmov obrany štátu, z požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami

M.1 Požiadavky vyplývajúce zo záujmov obrany štátu

Na území PSK sú umiestnené objekty a zariadenia Ministerstva obrany Slovenskej republiky, ktoré v rámci svojej činnosti plnia úlohy na úseku zabezpečovania obrany štátu. Z tohto dôvodu vedie Ministerstvo obrany Slovenskej republiky k 15. 1. 2014 na území Prešovského kraja evidenciu:

V zmysle požiadavky MO SR zo 14.04.2015 žiada v návrhu zadania neuvádzať záujmové k.ú. menovite. Tieto sú zverejnené na stránke www.mosr.sk a priebežne sú aktualizované. V riešení zohľadniť záujmové stavby, ktorými sú z hľadiska zabezpečovania záujmov obrany štátu vybrané druhy stavieb bez ohľadu na lokalitu ich umiestnenia:

- pozemné komunikácie a zariadenia na nich, najmä stavby, portály, brány, stožiare, technológie určené na elektronický výber mýta a kontrolu elektronického výberu mýta,
- dráhy, vnútrozemské vodné cesty,
- podzemné a nadzemné siete vrátane zariadení technického vybavenia (káblové televízie, telekomunikačné, dátové, optické, koaxiálne, energetické, silové, plynové, vodovodné, teplárenské alebo kanalizačné siete; elektrárne, rozvodne elektrickej energie, transformačné stanice, meniarne a pod.),
- stavby vysoké 30 m a viac,
- elektrické zariadenia vyžarujúce elektromagnetickú energiu (napr. rozhlasové a televízne vysielače, vysielačie stanice mobilných operátorov a poskytovateľov telekomunikačných služieb),
- veterné elektrárne.

Požiadavky na riešenie:

- v riešení priestorového usporiadania a funkčného využitia riešeného územia nezasahovať do existujúcich vojenských objektov a zariadení a ich ochranných pásiem ani inak neobmedzovať ich činnosť,
- pri prerokovaní návrhov územnoplánovacej dokumentácie v záujmových katastrálnych územiach je potrebné vyžadovať vždy stanovisko Ministerstva obrany Slovenskej republiky,
- k umiestňovaniu a povoľovaniu stavieb v záujmových katastrálnych územiach alebo záujmových stavieb vyžadovať vždy stanovisko Ministerstva obrany Slovenskej republiky.

M.2 Požiadavky vyplývajúce zo záujmov civilnej ochrany obyvateľstva

I. etapa Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja
je spolufinancovaná Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja
a rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja.
Európsky fond regionálneho rozvoja
„Investícia do vašej budúcnosti“.

Civilná ochrana obyvateľstva vychádza zo zásad zákona NR SR č. 444/2006 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva (Zákon o COO), vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany v znení neskorších predpisov a vyhlášky MV SR č. 388/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany.

Požiadavky na riešenie:

- rešpektovať požiadavky na civilnú ochranu obyvateľstva vyplývajúce z platnej legislatívy.

M.3 Požiadavky vyplývajúce z požiarnej ochrany

Požiadavky z hľadiska požiarnej ochrany sa riadia príslušnými ustanoveniami zákona číslo 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarmi, vyhlášky MV SR C. 121/2002 Z. z. o požiarnej prevencii v znení neskorších predpisov, vyhlášky MV SR C. 94/2004 Z. z. ktorou sa ustanovujú technické požiadavky protipožiarnej bezpečnosti pri výstavbe a užívaní stavieb v znení neskorších predpisov, vyhlášky MV SR C. 699/2004 Z. z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov kapacitné pokrytie potrieb a zariadení technického vybavenia vo vzťahu k navrhovanému funkčnému využitiu a organizácii územia.

Požiadavky na riešenie:

- rešpektovať požiadavky na požiarnu ochranu obyvateľstva vyplývajúce z platnej legislatívy.

M.4 Požiadavky vyplývajúce z ochrany pred povodňami

Na základe dokumentu smernice 2000/60/ES je vodstvo rozdelené do hydrologických a administratívnych jednotiek: oblastí povodí, útvarov povrchových a útvarov podzemných vôd. V zmysle tohto členenia je vodstvo SR rozdelené do dvoch medzinárodných oblastí povodí, a to do medzinárodného povodia Dunaja (96 % územia) a do medzinárodného povodia Visly (4 % územia SR).

V rámci PSK oblasťami sú povodia v medzinárodnom povodí Dunaja:

- oblasť povodia Váhu – hydrologické číslo 4-21
- oblasť povodia Bodrogu – hydrologické číslo 4-30
- oblasť povodia Hornádu – hydrologické číslo 4-32

Oblasťou povodia v medzinárodnom povodí Visly:

- oblasť povodia Dunajca a Popradu – hydrologické číslo 3-01

V oblasti ochrany pred povodňami platí zákon č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami súvisiace s plnením úloh v hodnotení a manažmente povodňových rizík.

Podnikový rozvojový program investícií SVP š.p. na roky 2015-2020 je základný plánovací materiál pre údržbu a rozvoj vodných diel a tokov. Ďalšie lokálne úpravy vodných tokov sú pripravované samosprávami miest a obcí.

Požiadavky na riešenie:

- pri návrhu riešenia zohľadniť podnety získané v doterajšom priebehu obstarávania ÚPN PSK a rešpektovať požiadavky na protipovodňovú ochranu obyvateľstva vyplývajúce z platnej legislatívy,
- riešením vytvoriť podmienky pre:
  - vypracovanie plánov manažmentu povodňového rizika povodí,
  - riešenie úprav odtokových pomerov.

M.5 Iné požiadavky vyplývajúce z bezpečnostných rizík obyvateľstva

Riešené územie ÚPN PSK je v priamom kontakte so shengenskou hranicou na slovensko-ukrajinskej hranici, z čoho môžu vyplynúť špecifické požiadavky súvisiace s bezpečnostným rizikom obyvateľstva, aj v priestoroch hraničných prechodov (Ubl'a – Malý Bereznyj, Ulič - Zabriď):

- riešiť požiadavky a opatrenia v zmysle Shengenskej dohody,
- hraničný prechod Ulič –Zabriď.

N. Požiadavky na určenie zásad a regulatívov priestorového usporiadania a funkčného využívania územia, na vymedzenie koridorov a plôch na verejnoprospešné stavby

Zásady a regulatívy usporiadania a funkčného využívania územia budú spracované v zmysle platnej legislatívy⁹. Podľa v súčasnosti platného §11 vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z.z. do záväznej časti územného plánu regiónu začleniť:

- Zásady a regulatívy štruktúry osídlenia, priestorového usporiadania a zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja urbanizácie, hospodárstva a občianskej vybavenosti predovšetkým so sociálnou infraštruktúrou, rekreáciou, cestovným ruchom a kúpeľníctvom.
- Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability, zachovania kultúrneho dedičstva, využívania prírodných zdrojov a iného potenciálu územia, stanovenia chránených častí krajiny.
- Zásady a regulatívy verejného dopravného a technického vybavenia.
- Zoznam verejnoprospešných stavieb.
- Schéma záväznej časti riešenia a verejnoprospešných stavieb.

Požiadavky na riešenie:

- pri definovaní zásad a regulatívov priestorového usporiadania a funkčného využívania územia rozlišovať vidiecke a mestské sídla s podrobnejším členením maximálne na funkčné územia¹⁰. Funkčné plochy neriešiť.

O. Požiadavky na rozsah a spôsob spracovania územného plánu

Koncept, návrh a čístopis Územného plánu PSK spracovať v súlade s právnymi predpismi platnými v čase ich spracovania.

Dokumentácia územného plánu bude obsahovať záväznú časť a smernú časť a bude pozostávať z grafickej časti a textovej časti. Samostatné prílohy bude tvoriť záväzná časť a vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskeho pôdneho fondu a lesného pôdneho fondu na nepoľnohospodárske účely.

Textová časť bude obsahovať základné údaje, riešenie územného plánu, doplňujúce údaje a dokladovú časť v členení:

a) základné údaje

- hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré územný plán rieši,
- vyhodnotenie doterajšieho územného plánu,
- údaje o súlade riešenia územia so zadaním a so súborným stanoviskom ku konceptu riešenia a z prerokovania návrhu záväznej časti s príslušnými orgánmi štátnej správy, obcami a verejnosťou.

b) riešenie územia

- vymedzenie riešeného územia,
- opis a zdôvodnenie navrhovanej základnej urbanistickej koncepcie riešenia,
- vázby vyplývajúce z riešenia a zo záväzných častí Koncepcie územného rozvoja Slovenska,
- základné demografické, sociálne a ekonomické východiská podmieňujúce rozvoj územia,
- koncepcia rozvoja sídelnej štruktúry,

⁹ §13 stavebného zákona a §11 vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z.z.

¹⁰ Príloha č. 6 Definície pojmov

I. etapa Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja
je spolufinancovaná Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja
a rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja.
Európsky fond regionálneho rozvoja
„Investícia do vašej budúcnosti“.

6. návrh priestorového usporiadania územia a návrh zásad jeho funkčného využitia vrátane zmien využitia, vymedzenie významných rozvojových priestorov, prípadne území špeciálnych záujmov a občianskeho vybavenia regionálneho významu,
7. vymedzenie ochranných pásem a chránených území,
8. koncepcia ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení,
9. návrh koncepcie ochrany a využitia kultúrneho dedičstva
10. návrh koncepcie rozvoja rekreácie,
11. návrh koncepcie verejného dopravného a technického vybavenia regionálneho významu,
12. návrh na riešenie požiadaviek záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany a ochrany pred povodňami,
13. koncepcia starostlivosti o životné prostredie vrátane požiadaviek na hodnotenie z hľadiska predpokladaných vplyvov na životné prostredie,
14. vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov,
15. dôsledky ťažby a technické zabezpečenie predpokladanej ťažby nerastov,
16. hodnotenie navrhnutého riešenia najmä z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územno-technických dôsledkov,
17. vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskej pôdy a lesnej pôdy na nepoľnohospodárske účely,
18. návrh záväznej časti,

c) doplnujúce údaje;

1. číselné údaje, tabuľky, prehľady, grafy a iné údaje a ich zdroj, ktoré nie je účelné uvádzať v texte.

Grafickú časť spracovať v členení výkresov:

1. výkres širších vzťahov (vrátane cezhraničných) v M 1 : 200 000,
2. komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia v M 1 : 100 000,
3. výkres koncepcie verejného dopravného vybavenia v M 1:100 000,
4. výkres koncepcie verejného technického vybavenia, vodné hospodárstvo v M 1 : 100 000,
5. výkres koncepcie verejného technického vybavenia, energetika, telekomunikácie, informačné siete v M 1 : 100 000,
6. výkres ochrany prírody a krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability v M 1 : 100 000,
7. výkres perspektívneho použitia poľnohospodárskej pôdy a lesnej pôdy na nepoľnohospodárske účely v M 1 : 100 000,

Do záväznej časti začleniť najmä:

1. zásady a regulatívy štruktúry osídlenia, priestorového usporiadania a zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja urbanizácie, hospodárstva a občianskej vybavenosti predovšetkým so sociálnou infraštruktúrou, rekreáciou, cestovným ruchom a kúpeľníctvom,
2. zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability, zachovania kultúrneho dedičstva, využívania prírodných zdrojov a iného potenciálu územia, stanovenie chránených častí krajiny,
3. zásady a regulatívy verejného dopravného a technického vybavenia,
4. zoznam verejnoprospešných stavieb,
5. schému (výkres) záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb.

Procesnosť a spôsob spracovania územného plánu PSK

ÚPN PSK, koncept, v členení:

- **koncept územného plánu;** spracovať vo variantoch a v rovnakom rozsahu ako návrh územnoplánovacej dokumentácie. Koncept bude obsahovať aj návrh záväznej časti územného plánu a vyhodnotenie spracovaných variantov prípadne alternatív. (§ 9 vyhlášky č. 55/2001 Z. z.). **podklady pre spracovanie súborného stanoviska;** spracovať na základe prijatých požiadaviek zo stanovísk a pripomienok ku konceptu,

- **dokumentácia o obstaraní konceptu**; zhromaždiť všetky relevantné dokumenty zo spracovania a prerokovania konceptu, **spracovania a odsúhlasovania súborného stanoviska** územného plánu.

ÚPN PSK, návrh, v členení:

- **návrh územného plánu**; spracovať bez variantov a v rozsahu a štruktúre definovanej v súbornom stanovisku, odsúhlasenom zastupiteľstvom PSK, a podľa legislatívy platnej v dobe spracovania návrhu,
- **upravený návrh územného plánu**; spracovať pre účely posúdenia príslušným orgánom územného plánovania zapracovaním prijatých stanovísk a pripomienok z procesu prerokovania návrhu územného plánu.
- **čístopis územného plánu**; spracovať pre účely zverejnenia a uloženia zapracovaním podmienok zastupiteľstva PSK prijatých pri schvaľovaní upraveného návrhu územného plánu,
- **dokumentácia o obstaraní návrhu**; zhromaždiť všetky relevantné dokumenty zo spracovania, prerokovania, odsúhlasovania, schvaľovania a zverejňovania návrhu územného plánu.

Územnoplánovaciú dokumentáciu spracovať na podklade základnej bázy údajov pre geografický informačný systém (referenčné ZBGIS), resp. základného štátneho mapového diela a katastrálnych vektorových a rastrových máp.

Dokumentáciu územného plánu vyhotoviť v tlačenej forme a v elektronickej podobe na CD/DVD.

Elektronickú formu textovej časti vo formátoch *.docx, *.rtf, *.pdf (minimálna verzia 11.0.0). Textové súbory vo formáte *.pdf budú spracované podľa výnosu MF SR č. 55/2014 Z.z. o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy v platnom znení; t.j. čitateľné, označiteľné a kopírovateľné, manuálne vyhľadávateľné používateľom a spracovateľné inými systémami.

Tlačenú formu graf. časti formou trvanlivej farebnej tlače na papieri hmotnosti aspoň 160 g.m⁻².

Elektronickú formu grafickej časti v súradnicovom systéme S-JTSK:

Pre GIS PSK vo formáte *.shp, ktorý musí obsahovať taktiež popisné informácie k jednotlivým objektom a metadáta, ktorých obsah a forma bude vychádzať z údajového modelu tvoreného podľa zák. č. 3/2010 Z.z. (Inspire).

Kartografické znakové (dátové) sady používať po odsúhlasení obstarávateľom.

Pre účely zverejnenia taktiež vo formátoch *.geopdf (súradnice a vypínateľné vrstvy), *.tiff a *.pdf (minimálna verzia 11.0.0).

Pre účely obstarávateľa tlačové súbory (ofsetové,...) z ktorých bola vytlačená grafická časť územného plánu.

Jednotlivé časti územnoplánovacej dokumentácie spracovať v nasledovných počtoch:

1. koncept územného plánu - 6x tlačенá verzia a 6x CD,
2. podklady pre spracovanie súborného stanoviska - 2x tlačенá verzia a 2x CD,
3. dokumentácia o obstaraní konceptu - 2x tlačенá verzia a 2x DVD,
4. návrh územného plánu - 6x tlačенá verzia a 6x DVD,
5. upravený návrh územného plánu - 2x tlačенá verzia a 2x DVD,
6. čístopis územného plánu:
7. 5x tlačенá verzia a 5x DVD,
8. 5x výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia na laminovanej PVC fólii, zmenšený na 25 % formát,
9. dokumentácia o obstaraní návrhu - 5x tlačенá verzia a 5x DVD.